

ALBERT BONNEAU

DOMNITA STEPELOR

Lei
30+1

COLECȚIA DANUBIU
Nr. 5

ALBERT BONNEAU

DOMNIȚA STEPELOR

(Tamara la sanglante)

V.1.0
V.1.0

Traducerea Cleopatra Marinescu

Editura DANUBIU

CUVÂNT ÎNAINTE

«Colecția Danubiu oferă în numărul 5, o lucrare a unui valoros scriitor francez, a cărei reputația a trecut de mult granițele țării sale.

Albert Bonneau este un maestru necontestat al romanului de aventuri, operele sale fiind traduse în zeci de limbi. Evitând banalul, autorul atâtor romane de mare succes își plimbă cititorii prin toate unghiurile lumii. Nu exista colțișor al sferei noastre în care imaginația lui Bonneau și nu fi plasat o intrigă oarecare, făcându-ne cunoscut moravurile locurilor.

„Domnița stepelor”, care apare azi în editura noastră, este una din cele mai bune lucrări ale lui Albert Bonneau, avându-și acțiunea plasată în Crimeea și Rusia Meridională».

CAP. I

O ZI MARE LA ZAPROJENI

Petrecerea era în toi, în ziua aceea, la Izambor, unul din cele mai importante, centre ale cazacilor zaporojeni, situat dincolo de Nipru în stepa Nogailor. Se sărbătoreau cei 70 de ani ai hatmanului Kondrat. Înăuntrul fortificațiilor care ocrotiseră adeseori tribul contra atacurilor tătarilor veniți din Crimeea, se îmbulzea o mulțime împestrițată, care cânta dansa, și țipa, de-ți spărgea urechile. Femeile și fetele își îmbrăcaseră rochiile în culori țipătoare. Pretutindeni – stăpânind murmurul vocilor – se auzeau sunetele «lirnik»-ului sau scripca ucraineană și tremolo-urile «bandurei», aceasta melodioasă gitară cu 12 și 24 coarde, care este instrumentul preferat al tuturor triburilor nomade din Rusia meridională.

Peste tot, mulțimea făcuse cerc. În jurul dansatorilor, care, neobosiți, executau tradiționalul *cazacioc*, încurajați de aplauzele camarazilor lor. Dansul acesta avea ceva diabolic în el și lumea nu făcea altceva decât să acompanieze pe dansatori, bătând ritmul din palme, în vreme ce dansatorii săreau sau se învârteau până la amețeală.

Hidromelul curgea în valuri și sumedenie de capre și berbeci căzură jertfă lăcomiei nesățioase a conmesenilor...

Fumul focurilor se înălța spre cerul senin și uneori, urletele celor în sărbătoare speriau grupurile de lebede care întâmplător zburau deasupra meterezelor. Bietele pasări nu știau ce să mai creadă și din puternice fâlfâiri de aripi, se înapoiau spre marele fluviu de undo purceseră.

Fuseseră anunțate numeroase probe, în decursul cărora, cei mai buni călăreți se vor lua la întrecere între ei pentru a tranșa rivalitatea, fie în curse sau în lupte dintre cele mai periculoase, Mari admiratori ai cailor, cazaci așteptau nerăbdători momentul în care vor putea să participe sau să aplaude toate aceste isprăvi. Deseori, privirile celor prezenți se ridicau spre mare. Cel mai mulți aveau impresia, că astral zilei cobora prea încet spre orizont Totuși, fiecare se căznea, să-și înșele nerăbdarea, fie continuând să danseze, fie instalându-se în scrâncioburile, care fuseseră ridicate foarte aproape de zidurile cetății. În jurul scrâncioburilor, se îmbulzise o mulțime de oameni, care se

distrau regește auzind țipetele îngrozite ale femeilor pe care brațele riguroase ale bărbaților le făceau să urce până la înălțimi vertiginoase. Bietele femei închideau ochii, crispându-și mâinile pe frânghii pentru ca să nu cadă și țipau disperate, crezând în tot momentul ca vor fi precipitate în gol, deasupra mulțimii care se asemena cu o mare cu valuri agitate.

Ceva mai la o parte, stătea pe un scăunel acela în cinstea căruia se organizase această serbare. Era bătrânul Kondrat. Văzându-l, nu-i dădea cei 70 de ani bătuți pe muchie, ce-i avea. Era mic și îndesat, iar pe frunte avea o largă brazda. Urmele, unei cicatrice căpătate odinioară într-o luptă cu polonezii, vrăjmașii de veacuri ai cazacilor. Mim îi mângâia, în neștire, mânerul pumnalului și pistolul ce-i atârnavă la brâu. Din când în când, își dădea căciula sa de astrahan la o parte și se scărpină în cap. Țeasta îi era complect rasă, iar în creștet îi atârna o şuvița de păr cărunț, așa precum obișnuiesc cazacii.

De cu dimineață, începuse sărbătoarea și, ore întregi hatmanul băuse și mâncase alături de curajoșii lui locotenenți și călăreți... Aceștia îl părăsiseră, unii după alții, împinși chiar de el, pentru ca să ia parte la distracții. Acum, rămas singur, contempla gânditor lumea din juru-i care aclama în fiecare clipă mumele său, sau îl saluta respectuos ori de câte ori cineva trecea pe lângă el, o mândrie de nedescris se citea pe obrazu-i și buzele lui se deschideau pentru a murmura din când în când.

— Cazaci mei sunt mereu aceiași! Primii la chefuri și petreceri, dar nelipsiți și din luptele cu polonezi, tătari sau turcii!...

Deși foarte fericit, văzând toată aceasta mulțime veselă, care benchetua în cinstea lui, Kondrat se simți cuprins de o ciudată melancolie. Curând, ochii lui se învolburară de lacrimi...

— 70 de ani am acum, gândi el și nu există nimeni care să mă înlocuiască!

Aceasta preocupare constituia un coșmar pentru hatman. Desigur, se simțea el destul de bine ca să se mai poată război. Ani întregi, contra vrăjmașilor zaporojenilor, dar știa prea bine ca va-veni clipa când trebuia să-și întâlnească strămoși și durerea bătrânului era mare gândindu-se că nimeni din sângele sau nu va prelua conducerea tribului și că un necunoscut îi va lua locul.

Își pusese foaia nădejdea în cei trei fii și o fata pe care cerul îi dăruise, dar războiul îi cosise feciorii și fiica îi murise în urma unei boli neîndurătoare.

Acum nu mai avea nici un urmaș pe care să conteze *pentru a-i* menține autoritatea în trib!...

«Anul trecut, cu ocazia aniversării a 69 de ani, îşi zicea nefericitul bătrân, aveam lângă, mine pe scumpul meu Starko. Dar a căzut şi el luptându-se cu polonezi... Acum, sunt singur şi fiecare zi ce trece mă duce tot mai repede spre groapa!...»

Deodată – hatmanul tresari. O mână i se pusese pe umăr în timp ce o voce dulce, muzicală, îi murmură la ureche:

— Te căutam, tată-mare... Voiam să-ţi urez, şi eu ani mulţi şi felişti. Dar n-aveai timp pentru mine... Dumnezeu, să te ajute totdeauna...

— Prascovia, răspunse el fericit, doar tu mai ştii să-mi alungi necazurile bătrâneţii şi să-mi încălzeşti inima aproape înţepenită de frigul morţii.

— Oh... tată-mare, de ce vorbeşti aşa? De abia ieri ai galopat pună la malul Niprului, tu întrecând pe cei mai buni călăreţi din sat!

Kondrat clătină din cap.

— Da, dar astă n-o să fie o veşnicie!... Uite, nu ştiu ce îmi spune că asta e ultima petrecere ce se mai face în cinstea mea!

...

— Nu mai vorbi aşa, bunicuţule... Fecioara din Kazan te va ocroti... Timpul nu a izbutit să te învingă.

— Timpul nu este adversarul de care ne temem – Micuţă floare... Aminteşte-ţi de taică tău, vajnicul Starko... La patruzeci de ani, era tot atât de puternic şi viguros, ca şi cum ar fi avut douăzeci de ani. Dar săbiile câinilor de polonezi nu l-au cruţat... Noi aştia, copiii stepei, ne aşteptăm în orice clipă să pornim spre ţara de unde nu se mai înapoiază nimeni!... Dar lasă-le în pustiu de gânduri negre... Vino mai bine lângă mine, scumpa mea... Văzându-te, mă simt alt om...

Tânăra fată luă imediat loc lângă bătrân.

Hatmanul o privi cu mândrie. Era o fată de o frumuseţe răpitoare, căreia îi închinase, de la naştere chiar, adică de vreo 18 ani, o dragoste ce ducea dincolo de idolatrie. Moartea lui Starko, tatăl ei şi fiul lui — ucis într-o luptă cu polonezi — i-o făcuse şi mai dragă. Nu era nepoata lui, singura comoară ce i mai rămăsese, asupra căreia veghea cu o grijă nespusă? Ochii ei îl priveau, cu dragoste iar mâna bătrânului îi mângâia părul frumos ca spicul grâu

Privind-o, credeai mai curând, ca ai de-a face cu o păpuşică. Eră atât de frumoasă. Încât cine o vedea se îndrăgostea imediat de ea.

— Ce mult semeni tu cu Starko, exclamă bunicul, întrerupând

tăcerea. Ai același profil... Aceiaș privire. De câte ori mă uit la tine, îmi reamintesc de tatăl tău...

O expresie de tristețe răsări pe fața fetei, amintindu-și de tatăl prea curând dispărut. Avea mare poftă să plângă, dar se stăpâni pentru a nu-și întrista, bunicul.

— Ce fericit ar fi fost el, astăzi!... Îți reamintești ce fericit a fost anul trecut, când, învingându-i pe toți călăreții, a primit chiar din mâna ta coronița de argint, răsplata învingătorilor?

— Coronița de argint, suspină hatmanul, care astăzi, va împodobi fruntea altuia, care va desfășura aceiaș energie și va arăta aceiaș valoare ca acela pe care-l plângem...

Cei doi tăcură... Fata își șterse, pe furiș, o lacrimă și vru să se scoale, dar mâna bunicului o reținu:

— Mai rămâi, puțin, florico! Aș vrea să-ți vorbesc... Vezi tu, aș putea dispărea, ucis de sabia unui polonez, sau găurit de aceia a unui turc, dar oricât de glorios mi-ar fi sfârșitul, n-aș vrea să plec înainte de a ști că ai pe cineva lângă tine, care să te ocrotească atunci când va fi nevoie...

Tânăra fată tăcu, neștiind ce trebuie să răspundă. Bătrânul continuă, privindu-o drept în ochi:

— În curând, Prascovia, vei avea 18 ani... Îi vârsta când, în tribul nostru, fetele de o seamă cu tine încep să-și caute soțul... Crede-mă că nu țin să m-a despart de tine, dar n-aș vrea să te las singură, fără sprijin. Printre zaporojeni, sunt destui care ar fi fericiți să se poată căsători cu tine?

În timp ce bătrânul îi vorbea, fața tinerei fete se colora puternic. Intimidată, ea lăsa capul în jos, incapabilă să reziste, mai departe privirii cercetătoare a hatmanului.

— Firește, urmă bătrânul, fiecare față are câte un mic secret, cred totuși că e timpul ca să-ți căutăm un bărbat, care să fie tot atât de viteaz și tot atât de mândru, ca și Starko... Repet, că în tribul nostru sunt mulți care ar vrea să te conducă în cortul lor, după binecuvântarea popii, dar eu-țin prea mult la fericirea ta, ca să-ți impun vreunul. Voi lăsa deci inima ta să vorbească...

Tânăra fată. Mereu stacojie la față, părea foarte încurcată. Bătrânul zâmbi, dându-și seama ca o pusese într-o dificilă situație.

— Acum o oră cineva mi-a cerut mâna ta... Strămoșii lui sunt de nobilă linie și dânsul chiar, a luptat cu multă vitejie pe malurile

Niprului. Astă seară, va fi, fără îndoială, unul din cei mai serioși concurenți la întrecerile cu cai...

Un fulger străluci în ochii Prascoviei. În timp ce Kondrat o privea pe furiș, ea întreba curioasă:

— Cum îl cheamă?

— He, ho, râse bătrânul, am ghicit oare de ce florica mea e atât de retrasă, în ultimul timp?

Tânăra fată se simțea din ce în ce mai prost.

— Pe sfântul Grigore, strigă însfârșit bătrânul. Spune-mi odată că e vorba de Kalinic!

De abia pronunța bătrânul hatman aceste vorbe, că Prascovia sări în sus, scuturată parcă de o descurcare electrică.

— Nu-mi vorbi de el, bunicuțule, te rog... Nici nu știi ce mult îl urăsc!...

— Nu mă așteptam, deloc să-mi spui asta, îi răspunse bătrânul, mângâindu-o. De ce îl urăști? E unul din cei mai bravi cazaci. Călărește ca un centaur și apoi, sunt sigur că te iubește.

Tânăra fată nu-și putu stăpâni un gest de dezgust.

— Niciodată, răspunse ea. Aș prefera, mai curând să mor, bunicuțule, decât să devin soția lui!...

— Pe Sfântul Vladimir. Ce ți-a făcut oare Kalinic, că-l urăști atâta?

— Personal, nu a de ce să mă plâng împotriva lui, reluă discuția tânăra fată, dar îmi inspiră o adâncă antipatie. Când privirile lui alunecă asupra mea, ni se pare ca sunt privită de o pasăre de pradă. Și apoi e o fire foarte brutală. Nu mai departe decât ieri, era cât pe ce să-l ucidă pe jidovul Sepel...

— N-ar fi fost mare nenorocire, mârâi hatmanul. Fetițo, ascultă-mă pe mine: polonezi, tătarii, turcii, și evreii, sunt buni de băgat într-un sac și aruncat în Nipru. Descendenții lui Israel sunt și mai lași decât ceilalți. Nici unul dintre ei n-ar cuteza să pună mâna pe arma să ne înfrunte.

— Mă rog, dar asta nu e un motiv ca să te porți brutal cu o ființa fără apărare, așa cum a făcut Kalinic. Mă așteptam la cererea lui. De mult îl văd că se ține după fustele mele. Dar nu vreau să aud de el și pace. Asta-i răspunsul meu! Și te rog ca răspunsul tău să fie la fel!...

Kondrat înălță din umeri.

— Cum vrei, florico... Te vei mărita cu cine ți-o plăcea. Și noi ne-am iubit mult – bunică-ta și cu mine. Dar, oare, în satul nostru n-o fi existând cineva la care ții și tu?

Prascovia nu răspunse, dar din atitudinea ei jenată, hatmanul înțelese că nimerise.

— Haide, nu mai șovăi și spune-mi secretul tău. Cum îl

cheamă?

— Ai dreptate, bunicule, răspunse ea. După o îndelungată tăcere. O să-ți mărturisesc totul. Iubesc pe cel mai brav și mai mândru zaporojean, pe acela care l-a smuls pe tata din ghearele polonezilor care îl răniseră. Numai el mă va face fericită!...

Bătrânul o privi puțințel, în tăcere, apoi zâmbi:

— Trebuia să mi dau seama. Nu putea fi altul decât Kassian!

CAP. II

NIKITA, TRUBADURUL

Abia terminase, hatmanul aceste vorbe, ca se auziră noi aclamații. Înaintea bătrânului descălecară vreo 12 inși, toți unul și unul, veniți să-l salute pe hatman. Erau concurenții întrecerilor sportive, care urmau să se desfășoare pe câmpul situat dincolo de metereze.

— Viața lungă, Kondrat! striga unul din ei. Să-ți ajute Domnul să ne conduci mereu la izbândă!

Văzându-l pe noul venit, tânăra fată tresari puternic. Era, într-adevăr, acela despre care tocmai vorbiseră: Kassian.

Obrazul regulat al tânărului cu fața arămie era iluminat de ochii săi frumoși, care acum, se fixau cu sinceritate asupra hatmanului.

Nici un mușchi de pe fața sa nu tresări, la vederea fetei, dar ochii lui spuneau multe. O iubea mult pe Prascovia și voia ca aceasta, să-i devină soție. Se temea însă de răspunsul ce-i va da bătrânul.

Kondrat se ridicase și fata îi imită exemplul. Cu aceeași voce puternică, prin carp își îmbărbăta zaporojenii să pornească la atac împotriva dușmanului, hatmanul răspunse:

— Îți mulțumesc pentru cuvintele tale, Kassian. Dar vreau să-ți spun și eu ceva, care cred că-o să-ți facă plăcere. Am vorbit cu Prascovia și cum eu sunt că îmbătrânesc, cred că nimeni nu poate fi mai indicat ca tine să preia conducerea tribului nostru. Cred că toți prietenii noștri vor fi de acord cu alegerea mea. În tot cazul, nepoțica mea te a ales de soț... Ocrotește-o și iubește-o așa precum am ocrotit-o și iubit-o eu!

Kassian rămase ca trăsniț, auzind aceste cuvinte. La așa ceva nu se așteptase... S-ar fi spus că fusese pietrificat. Fu nevoie ca Prascovia să se uite în ochii lui pentru ca să înțeleagă că nu visa.

Bătrânul hatman cunoștea de multa vreme secretul nepoatei sale. Făcuse aluzie la Kalinic, numai din dorința să grăbească mărturisirea fetei. Când fusese sigur de sentimentele fetei, nu ezitase să purceadă la fapte.

Hatmanul luă mâna fetei și o puse în aceea a tânărului, zicând:

— Să dea Domnul ca hotărârea pe care am luat-o să constituie o dată memorabilă în istoria glorioșilor zaporojeni!... Prascovia,

de astăzi înainte ești logodită cu Kassian, care a fost cel mai credincios tovarăș al tatălui tău.

Știrea se răspândi cu o repeziciune fulgerătoare... Instrumentele încetară să cânte, iar cazacii, sărind jos din scrânciob, discutau cu aprindere fericitul eveniment. Aceleași vorbe zburau din gura în gura:

— Prascovia, nepoata hatmanului, s-a logodit cu Kassian!

De obicei, un asemenea eveniment se pregătește pe îndelete. Kondrat știa acest lucru, dar fusese împins să acționeze astfel sub imperiul unei puteri irezistibile... De multe ori, îl tot obsedase ideea că era ultima lui aniversare. Aceasta îl împinsese să ia o hotărâre bruscă. Văzând figurile celor doi logodnici, pe care mulțimea îi aclama, înțelese cu procedase foarte bine, realizând fericirea singurei ființe pe care o iubea pe acest pământ.

Deși bucuria era generală printre zaporojeni, se părea că un om n-o împărtășește deloc. Făcea parte din grupul de călăreți care veniseră să sărbătorească pe bătrânul hatman. Părea să fie unul din șefii cazacilor. În timp ce cazacii aclamau pe cei doi tineri, ochii lui arătau o ură de nedescris, iar pumnii i se crispaseră într-o supremă amenințare.

Degetele crispate mângâiau nervos mânerul lungului său pumnal ce-i atârna la brâu. Doar buzele sale se întredeschiseră, pentru a murmura:

— Kassian, îmi vei plăti scump ocară asta. Kalinic nu uită!

Ascunzându-și necazul, își croi cu greu drum prin mulțime și se apropie de hatman.

Privirile bătrânului șef se întunecară, oprindu-se asupra lui Kalinic, dar acesta nu lăsă să-i se ghicească tulburarea.

— Te felicit, Kondrat. Ai știut să-ți alegi un urmaș valoros. Îi uez ca, sub comanda Sa, zaporojenii să culeagă tot atât de multă glorie ca și atunci când îi conduceai, tu în lupte grele.

Numai, atunci când se depărta de hatman, Kalinic își dădu frâu liber furiei sale. Un câine ce se apropia de el, primi o lovitură atât de puternică, încât animalul fugi, urlând. Ah, dacă Sepel, evreul, ar fi pe aici, ce s-ar mai fi răzbunat pe pielea lui!

Deodată, însă, un zâmbet lumină fața cazacului. La o mică depărtare de dânsul, un omuleț cânta din «bandura». Părea să aibă vreo patruzeci de ani. Corpul lui uriaș era susținut de două picioare mititele, iar sudoarea îi șiroia cu îmbelșugare pe frunte și pe față. O barba roșcovană îi «înfrumuseța» bărbia.

— Pe sfântul Nichifor, uite-l și pe Nikita trubadurul! rânji Kalinic.

Omulețul făcu o plecăciune până în pământ.

— Nikita, mi se pare c-ai mai slăbit de când nu ne-am văzut!

— Se poate, bâlbâi acesta, presimțind ceva rău. Umblu atâta prin stepă.

«Banduristul» nu mai avu timp să-și isprăvească fraza. Cu repeziciunea fulgerului, brațul lui Kalinic se destinse și pumnul de oțel al cazacului lovi pe muzicant în plină față... Amețit de lovitura, nenorocitul căzu la pământ. Sălbatec, agresorul său începu să-l bată și să-l calce în picioare. N-avea nici un motiv pentru asta, dar cineva totuși trebuia să plătească oalele aparte. Lovea ca să se răcorească și nenorocitul trubadur, pe jumătate leșinat, scotea gemete desperate.

— Câine, asta te va face să slăbești. Când o să scap, odată, de tine? M-am săturat să tot văd înaintea ochilor mei chipul tău hidos...

Bruta și-ar fi ucis, fără îndoială, victima:, dacă n-ar fi apărut o siluetă, venită s-o ocrotească. Înainte ca brutalul cazac să mai fi avut timp să mai repeadă vreo lovitură, se simți apucat, cu putere, de beregată.

— Ce ai cu el? Până când o să crezi că toată lumea este obligată să se supună nervilor tăi? Nu care cumva suntem datori să ne fie frică de tine?...

Scoțând un urlet de furie, cazacul voi să se repeadă asupra noului venit.

— Pe sfântul Nichifor, tot tu ești Kassian? Am să te ucid ca pe un câine!

Era într-adevăr Kassian, logodnicul Prascoviei. Auzind strigătele nenorocitului muzicant, nu șovăise deloc să-i ia apărarea. Împrejurul lor se formase un cerc gălăgios de cazaci. Cei doi rămaseră tăcuți, privindu-se dușmănos.

— Rușine lașului care lovește un om neputincios!... izbucni tânărul, revoltat de scena la care asistase. Ești socotit drept unul din șefii zaporojenilor, Kalinic, și ar trebui, deci, să știi că persoana unui trubadur e sfântă pentru noi. Ei sunt aceia care cântă și răspândesc prin lume isprăvile glorioase ale părinților noștri!...

— Halal de trubadur!... Un boț de untură care de abia se ține pe picioare!

— Nikita e prietenul meu și cine se atinge de el, m-atinge pe mine, replică Kassian. Țin să se știe asta de toți.

Mâna lui Kalinic se strânse pe mânerul pumnalului său. El se găsea în prada unei furii de nedescris.

Atitudinea dezaprobatore a cazacilor, îl făcu să se stăpânească. Ridicând capul și sfidând pe logodnicul Prascoviei. El declară ca o voce șuierătoare:

— Ne-om mai vedea noi, Kassian, apărătorul obidiților și năpăstuiților. De altfel, vom vedea îndată, la întrecere, cine e mai tare. Am să te fac să muști țărâna!...

Tânărul nu răspunse și se mulțumi, doar, să ridice din umeri. Kalinic se pregătea să continue cu insultele, când interveni Kondrat, punând capăt acestei discuții, care amenința să degenereze.

— Nu vreau ca doi bravi zaporojeni să se certe, vorbi hatmanul. Haide, lăsați ca hidromelul să curgă în valuri, iar gândurile noastre de luptă să se îndrepte numai spre vrăjmașii ereditari.

Kalinic se depărta, în timp ce Nikita se culese de jos, spre a îngenunchea înaintea lui Kassian, a cărui mână o duse spre buze.

— Fecioara din Kazan mi-e martoră că vei găsi în mine, întotdeauna, un prieten credincios. În necazuri, ca și în bucurii, crede în devotamentul și credința lui Nikita!...

— Haide, Nikita, lasă asta și ia ți mai bine bandura. Uite, cazacii, vor să danseze «cazaciocul». Cântă, căci în curând vom avea de luptat cu polonezii, cu armuri grele și cu tătarii cu ochii ca migdalele!...

Aclamații, furtunoase primiră aceste vorbe și în curând, din toate unghiurile tribului, izbucniră sunete melodioase. Ducându-se spre-i nepoata hatmanului care asistase tremurând la toată scena, Kassian. O luă în brațe și o atrase într-un vârtej nebun, în vreme ce asistența bătea tactul din palme iar Nikita scârțâia pe scripca lui, cu o ardoare de nedescris, scoțând din când în când chiote asurzitoare.

În timp ce serbarea își relua firul întrerupt, Kalinic se depărta. Nu putea să uite lecția ce i-o dăduse Kassian în fața frunțașilor tribului. Deodată se opri, surprins. Privirile sale se fixară asupra unei femei, simplu îmbrăcată, care înainta în tovarășia unui bărbat cu mersul săltăreț, cu fața plină, de riduri...

— Pe sfintele Icoane, uite-l și pe câinele acela ele Sepel! Dar unde dracu a putut el să-și găsească o tovarășă atât de frumoasă?

Probabil că-i o străină pentru tribul nostru... Eu n-am văzut-o încă până acum... Cum a izbutit să pătrundă până aici?

Kalinic își încruntă sprâncenele, din ce în ce mai interesat, se apropia de necunoscuta. Era o femeie răpitor de frumoasă, cu

părui negru. Ocini ei trădau pe asiatica. Cât despre Sepel, evreul tremura din toate măduarele, văzând că se apropie acela cărei făcea sa îndure cele mai grele cruzimi.

— Cine ești, femeie? întrebă Kalinic, oprindu-se în fața străinei care-l intrigase atât de mult.

— Sunt aceea care poate citi viitorul. Vin de nicăieri. Rătăcesc la întâmplare prin stepă. Acest jidov mi-a apus ca sunt mari petreceri în tribul vostru. Atunci am venit și cu încoace, deoarece peste câteva zile nu vor fi pe aici decât ruine și cadavre, pește care corbii stepei se vor abate. Cât este de mincinoasă toată această veselie!...

Cuvintele femeii impresionară adânc pe Kalinic. Superstițios până în măduva oaselor, el se cutremură, dar nu spuse nimic. Femeia continua:

— Această prezicere, însă, nu te, poate atinge pe tine, deoarece porți semnul care te va apăra de orice nenorocire.

Străina îi apucă pe negândite mâna dreaptă și îi examina palma cu atenție. Sepel, mereu în prada unei vii neliniști, se ținea ascuns în spatele ei.

Câteva clipe, nimeni nu vorbea, tăcerea celor trei fiind întreruptă doar de chiotele și dansurile cazacilor. Mai emoționat decât lăsa să se vadă, Kalinic renunțase la toată obrăznicia lui, întrebându-se ce firoasă revelație îi va face enigmatica-i vecină. Brusc, femeia ridică fruntea și fixându-l până în albul ochilor cu privirea-i întunecată, spuse:

— Ești sortit să înfăptuiești lucruri mari și să conduci un întreg popor. Te văd călărind lângă o femeie care târăște după dânsa hoarde neînvins... totul cedează înaintea ta... Vrajmașii tăi sunt măturați ca spicele de grâu tăiate de lama tăioasă, a secerătorului!...

— Pe sfintele Icoane! bâlbâi Kalinic, neîncrezător. E adevărat că voi fi stăpânul acestui trib?

Misterioasa creatură clatină capul în chip negativ.

— Tot ce-i aici e sortit să fie distrus prin foc și sânge. Ursita te-a numit, tovarășul Tamarei, fiica sângeroasă a stepelor!...

Nemișcata, cu brațul întins, străina arăta spre Orient.

CAP. III

LUPTA CENTAURILOR

Kalinic rămase câteva clipe tăcut. Furia lui se topise, fiind înlocuită de o uimire de nedescris. Nu era pentru prima oară când Kalinic auzea de Tamara. În stepă, toată lumea știa că Garak, fostul han al tătarilor, fiind ucis în timpul unei întâlniri cu zaporojenii, fiica sa făcuse jurământ ca-l va răzbuna. Se spunea ca mai toate hoardele tătărești se grupaseră sub porunca ei și că se pregăteau să năvălească în stepa Nogailor, pentru a o descotorosi de toți cazacii.

Dar aceste lucruri se povesteau de atâta amar de vreme, și între timp nimic nu se întâmplase, încât totul trecuse în domeniul legendei și misterioasa Tamara ajunsese să fie considerată o sperietoare de ciori..

Se înțelege lesne ca, la auzul celor spuse de necunoscută, Kalinic fu puțin cam zdruncinat. Mai întâi, locotenentul lui Kondrat. Se gândi să cheme câțiva din tovarăși lui care se zbuguiau la dans. Declarația femeii avea ceva tulburător în ea. Cele petrecute cu puțin înainte, îl opriră să acționeze loial. Totodată, ochii interlocutoarei sale parcă îl ardeau până în străfundul sufletului. Ochii, îl fixau într-una. Zadarnic căuta Kalinic sa scape de sub imperiul voinței, necunoscutei, căci era incapabil să se miște, să pronunțe vreun cuvânt. Tot atât de turburat părea și Sepel, care tremura ca o frunză, asistând la această stranie întrevedere. Dar n-avea de ce sa se teama: sărbătoarea era în toi în trib și nimeni nu acorda vreo atenție necunoscutei care pătrunsese în cetate fără să trezească bănuiala nimănui.

— Tu ești un privilegiat, continuă femeia, examinându-i mai departe palma. Ai pe mîna ta o dungă pe oare n-au văzut-o decât la învingători! Ești croit, să conduci armate de neînvins, care vor zdrobi totul în drumul lor, băgând spaima în toți. Se pregătesc evenimente importante și nu văd decât glorie pentru tine! Toți hatmanii de dincolo de Nipru vor veni să se închine înaintea ta, jurându-ți credința!... Revanșa ta va fi nemaipomenită, mai ales că ai suferit un afront care trebuie spălat...

— Ești nebună, femeie, spuse el, retrăgându-și mîna.

Speranțele tale sunt deșarte, căci un zaporojean nu-și trădează prietenii!...

Un surâs tainic trecu pe fața necunoscutei.

— Nimeni nu poate opri mersul destinului!... În fundul inimii tale, știi prea bine ca nu-ți iubești frații care te-au disprețuit mai adineauri, aplaudându-l pe rivalul tău!

Kalinic tresări și mâna sa se strânse pe mânerul pumnalului

— Ești o vrăjitoare! Dacă aș chema câțiva cazaci, ai fi arsă de vie, în chinurile cele mai groaznice...

Vorbind astfel, își făcu semnul crucii, dar femeia sta și mai departe, nepăsătoare, în fața lui. Amenințarea nu o intimidase. S-ar fi zis chiar că-l provoca să o pună în execuție.

— Degeaba, răspunse ea. Nu poți schimba mersul destinului. Mai mult, încă... Sunt convinsă că-mi vei ajuta să plec fără a fi văzută de cineva. Știu să citesc până în adâncul sufletului tău... Pentru moment, mai eziți... Dor când vei cântări totul bine, voi vedea că am dreptate...

Degetele lui Kalinic tremurau. Niciodată nu-i vorbise o femeie astfel. Și brusc, înțelese. Femeia aceia nu poate fi o simplă vrăjitoare, ci ceva sus pus.

— Înapoi, femeie, spuse el înșfârșit. Caută-ți altă victimă. Am fost întotdeauna credincios tribului meu și voi știi să fiu și mai departe...

Necunoscuta surâse din nou, tot atât de misterios ca prima oară.

— Degeaba te împotrivești: ce e scris, e scris. Vei fi constrâns să-ți urmezi destinul. Ascultă deci: La miezul nopții, la o depărtare de cinci verste de trib, se va vedea un foc mare... Două persoane vor fi acolo... Te vor aștepta...

— Afla femeie, ca până azi, doar hatmanul i-a poruncit lui Kalinic.

— Vei veni... trebuie... Și cele două persoane te vor călăuzii spre aceia cavi vor fi de mâine înaintea frații tăi, pe care tu îi vei conduce la izbânda...

Rivalul lui Kassian voi să răspundă, dar necunoscuta se depărta și, strecurându-se prin mulțime, dispăru, urmata de Sepel.

Kalinic își trecu mâna peste frunte. I se părea că e în prada vreunui vis urât.

Bandurile continuau să cânte nesfârșitele lor cazaciocuri. Perechile jucau încurajate de bătăile din palme ale spectatorilor. Scrâncioburile scârțâiau nebunește, legănând perechile vesele.

— O fi fost vreo vedenie! murmură Kalinic și se repezi în mijlocul mulțimii, acolo unde cazacii îl sărbătoreau pe hatman.

Mai mulți zaporojeni îl salutară voioși.

— Pe sfântul Nichifor, Kalinic - hatmanul ne-a oferit o drojdie de prima forjă, spuse unul.

— Nu vrei să bei un păhărel cu noi, în cinstea tinerilor logodnici? întreba un al doilea.

— Fi și tu om de înțeles, căci suntem frați cu toții, spuse un al treilea.

Inima cazacului se strânse la auzul acestor vorbe. Mândria lui suferi o crâncenă lovitură, constatând că toată lumea sărbătorea triumful rivalului său.

Totuși, făcând piept loviturii, gândind că nai deloc nimerit să lase să se vadă supărarea și ura, Kalinic rămase lângă frații săi de arme. Un cazac îi turnă o ceașcă de drojdie, pe care el o goli dintr-o înghițitură. Lacrămile îi țâșniră din ochi. I se părea că un fluviu de foc traversase arterele lui. Câteva clipe, rămase nemișcat, sub descărcarea electrică pe care i-o provocase alcoolul; apoi râse și ridicându-se execută un dans. Încrucișându-și brațele, învârtindu-se ca o sfârlează, în timp ce palmele vecinilor băteau cadența, el încercă să uite, să îndepărteze vraja, dar mereu i se părea că în fața ochilor săi se înalță tulburătoarea siluetă a misterioasei femei, iar cuvintele pe care le pronunțase, îi răsunau într-una la ureche.

Deodată, un zaporojean apucă pe Kalinic de braț:

— Ești nebun? izbucni cazacul. Ai uitat că trebuie să-ți menajezi forțele pentru cursele și luptele sportive care vor începe peste puțin?

Beția se risipi ca prin farmec și rivalul lui Kassian se opri, aruncând în juru-i o privire uluită... Uitase, într-adevăr... Animația cazacilor ar fi trebuit să-i fie un avertisment... Kondrat, care până atunci rămăsese nemișcat în fața cortului, la câțiva pași de cei doi logodnici, se ridicase și cu voce puternică, anunță pe concurenți să se pregătească.

Ca prin minune, cântecele încetară și dansatorii își întrerupseră jocurile. Ordinul șefului avusese asupra mulțimea efectul unei forțe magice.. Din toate părțile, grupurile, porniră spre terenul de luptă, discutând cu animație. Scrâncioburile fura părăsite...

Kalinic își regăsi prompt toată stăpânirea de sine. Ideea că va putea să se revanșeze îl trezise din beție. Mai mult ca oricând, era convins ca abilitatea lui de centaur va triumfa asupra

abilității și energiei lui Kassian.

În timp ce acest odios personaj era frământat de tot soiul de gânduri, cei doi logodnici se îndreptară spre poarta orientală a cetății, în apropierea căreia urmau să se desfășoare întrecerile. Kondrat îi preceda și toți cazacii se dădeau respectuos la o parte la trecerea lui. Hatmanul, care era considerat arbitru suprem al luptelor, ținea în mână coronița de argint, care trebuia să împodobească fruntea învingătorului. Fiecare se întreba, în tăcere, cine va fi fericitul câștigător: Kassian sau Kalinic?

Pentru acești eroi ai stepei, care-și petreceau călare cea mai mare parte a existenței lor, proba care urma să se desfășoare constituia o atracție fără de egal. Banchetul, dansurile, cântecele și petrecerile celelalte fuseseră prologul sărbătoririi hatmanului. Pe toate fețele se citea o veselie de nedescris. Numele curajoșilor concurenți zburau pe toate buzele, Kalinic și Kassian fiind cei mai susținuți.

Cei doi rivali, erau într-adevăr, cei mai buni călăreți ai tribului. De când Starko căzuse în războiul cu polonezii, ei erau favoriții tuturor întrecerilor sportive,

Prascovia era adânc turburată. Știa, era sigură, că brutalul Kalinic nu se va lăsa învins cu una cu două, și de aceea tremura pentru viața iubitului ei, căci cunoștea de multă vreme de ce era capabil Kalinic.

— Nu-ți fie teamă, floare scumpă. Fecioara din Kazan e cu mine... Eu voi învinge, să știi, îi șopti logodnicul ei.

Dar vorbele astea nu risipiră tulburarea Prascoviei. Privirile răzbunătoare ale lui Kalinic o obsedau mereu,

Zaporojenii se răspândiră pe nemărginitul câmp și fiecare își căută un loc de unde sa vadă cât mai bine.

Nu departe, se ridicase o estradă, care fu împodobită cu toate trofee cucerite de la învinși. Hatmanul și Prascovia, precum și locotenenții cei mai însemnați ai tribului, se urcară în această tribună improvizată. Kondrat ținea în mână coronița de argint.

Se auzi un fluierat. Kassian se ridică de pe bancă.

— Să-mi revii învingător, îi șopti fata. Ma voi ruga pentru tine.

Tânărul coborî în goană cele câteva trepte ale estradei și alergă, împreună cu ceilalți concurenți, spre locul unde se găseau caii. 1

Peste tot, era o însuflețire neobișnuită. Mulțimea aclama pe concurenți, strigându-și favoriții.

Unul lângă altul, concurenții se așezară în linie dreaptă. Încălecară... Deodată, răsună o fluierătură ascutită și centaurii, în

număr de 30, se armară fiecare cu câte un arc și 20 de săgeți, apoi se repeziră înainte, într-un galop îndrăcit.

Totuși, încă nu începuse cursa. Era vorba doar de câteva exerciții preliminare. La o depărtare de câte 50 de pași, fuseseră înfipite în pământ o serie de lăncii, de vârful cărora atârnavu bonete și turbane. Acestea erau țintele pe care călăreții trebuiau să le atingă în galopul lor dezlănțuit.

Cu o dibăcie uimitoare, cazacii trimiteau săgețile spre țintele indicate, dezlănțuind în mijlocul asistenței un delir de nedescris.

Până atunci, Kassian atinsese toate țintele, când deodată auzi un șuierat ușor și o săgeată trecu pe lângă el, atingându-i obrazul...

Deși era sigur că vreun concurent încercase să se scape de dânsul, el continua totuși să tragă asupra țintelor din drumul său și peste puțin, ultima săgeată ce-i mai rămase găuri turbanul ce atârna pe ultima lance...

Toți concurenții se opriră. Vreo 12 cazaci, aleși de către Kondrat spre a fi arbitrii, examinară cele douăzeci de lăncii. Peste zece minute, rezultatul acestei prime încercări fu cunoscut și transmis hatmanului și spectatorilor. Câștigătorul era Kassian cu 20 săgeți, al doilea Kalinic cu 19.

Kassian fu foarte tulburat, constatând că o singură săgeată îl împiedecase pe Kalinic să câștige. S-ar fi putut să fie tocmai aceia care era cât pe ce să-l ucidă. Tânărul, nu destăinui însă nimănui atentatul a cărui victimă fusese,

CAP. IV

CORONIȚA DE ARGINT

Răsună, un şuierat și concurenții apărură pe jumătate goi, doi câte doi. Urma lupta călare, probă redutabilă pe care cazacii o apreciau enorm.

Mai răsună un şuierat, și cele 12 grupe care formau concurenții, se înfruntară. Fiecare cazac își căută un partener și se încinse o luptă corp la corp atât de puternică, încât urlete de delir răsunară pe tot întinsul câmpului.

Kassian, care fusese pus în prezența unui zaporojean vânjos, se descotorosi ușor de el. Numai trei minute de luptă și tânărul îl azvârli jos de pe șa.

12 învinși fură eliminați și învingătorii își căutară alți adversari. Răsună un nou fluierat și lupta reîncepu. Sudoarea curgea șiroaie pe spinările albe ca laptele.

Vigoarea lui Kassian entuziasmă asistența. Hatmanul, în culmea bucuriei, se ridică de pe bancă și cu strigăte ascuțite își încuraja viitorul nepot.

Însfârșit, aclamații prelungite salutară noua izbândă a tânărului, care-și trimisese, încă odată, adversarul la pământ peste câteva clipe, Kalinic își învinse și el adversarul...

Rămăseseră acum numai patru inși: Kassian, Kalinic și doi uriași care erau socotiți printre cei mai grozavi bătauși ai tribului. Dar și de astădată învingătorii fură Kassian și Kalinic.

Hatmanul deveni foarte nervos, mângâindu-și, cu furie, mânerul pumnalului. Ghicea că între Kassian și Kalinic urma să se dea o luptă pe viață și pe moarte.

Cei doi adversari se repeziră, unul asupra altuia. O sclipire drăcească lucia în ochii lui Kalinic. Furia îi dubla puterile, dar nici Kassian nu era de disprețuit. Kassian voia să-și vândă pielea cât mai scump. Știa doar cine era trădătorul!...

Brațele lor se strângeau cu disperare în jurul mijlocului... Kalinic crezuse că-i va răpune pe Kassian imediat ce va începe lupta, dar se înșelase. Asistența urla, încercând să-și încurajeze favoriții. Erau foarte mulți simpatizați a lui Kassian, dar nici Kalinic nu ducea lipsă. În timp ce Kondrat, în picioare, își făcea mereu semnul crucii, Prascovia, tăcută, aștepta liniștită izbânda logodnicului ei. Căci trebuia să învingă... Așa-i spusese el și așa

va fi...

Kassian sta neclintit pe șea, cu toate numeroasele atacuri ale lui Kalinic. Pierzându-și cumpătul, acesta lovi furios, cu piciorul, micul căluț ucrainean al vecinului său. Făcând așa, cazacul viola regulamentele luptei drepte, căci animalele nu trebuiau lovite.

Calul necheză de durere, și puțin lipsi ca tânărul să nu fie aruncat jos de pe șea. Paharul se umpluse. Ca un fulger, se repezi Kassian asupra lui Kalinic, care, pierzându-și echilibrul, alunecă de pe șea și se prăbuși, învins, la pământ, în timp ce calul său, înspăimântat, o luă la goană...

Izbânda lui Kassian fu salutată cu strigăte puternice, Kalinic se sculă rușinat de jos. Niciodată nu suferise o asemenea umilință. Lui i se adresau, acum toate huiduielile mulțimii. Trebui să se facă nevăzut, deoarece zaporojenii nu iartă o manevră neregulată și perfidă.

Mai rămânea acum o singură întrecere: aceea de viteză.

Luptători își îmbrăcară cămașa și cazachinele, apoi încălecându-și bidivii, fiecare așteptau semnalul de plecare.

Kalinic era tocmai pe cale să se alăture grupului de concurenți, când fu strigat de către unul din arbitri.

— Înapoi!... N-ai dreptul!... Ai fost descalificat pentru atacul mișelesc de adineauri!...

Kalinic înțelese cu totul era pierdut, de aceea se îndepărtă, înjurând și blestemând de mama focului.

Însfârșit, răsună o șuierătură și cei 20 centauri își înfipseră pintenii în coapsele cailor... începu o goană nebună.

— Ura! Ulianov și Sabinski sunt în frunte!

Într-adevăr, cei doi călăreți zburau ca fulgerul, pe caii lor tătarești, lăsând cu mult în urmă pe Kassian și ceilalți. Pista de alergare era rotundă. La al doilea tur, Ulianov și Sabinski erau mereu în cap, dar Kassian câștigase ceva teren. Curând Kassian se apropia de capul coloanei. Deodată, calul lui Sabinski se împiedică și călărețul, aruncat la pământ, fu zdrobit de copitele cailor ce veneau, ca vârtejul, îndărătul lui. Însfârșit un salt deznădăjduit și Vatși, armăsarul lui Kassian, îl întrecu pe acela al lui Ulianov.

O furtună de urlate și zbierete, răsunară la adresa lui Kassian.

Fără să para prea tulburat, tânărul descăleca și se îndreptă spre estradă. El era învingătorul coroniței de argint.

De îndată ce tânărul ajunsese lângă Kondrat, îngenunchea.

Hatmanul lua coronița și înmânând-o Prascoviei, îi spuse:

— Floricico, împodobește cu coronița asta, fruntea logodnicului tău:

Adânc mișcată, Prascovia se achită de însărcinare, plângând de bucurie.

Zaporojenii petrecură apoi și benchetuiră, până hăt târziu, în noapte, înveseliți, de sunetul bandurei lui Nikita,

Doar Kalinic, pierdut în mulțimea care nu-i mai dădea nici cea mai mică atenție, nu luă parte la veselie generală. Mizerabilul nu se mai gândea decât la răzbunare.

— Râde bine cine râde la urmă! murmură cazacul. O să vă fac să plângeți cu lacrimi de sânge ocara de azi!

Mizerabilul se decise să părăsească pe furiș tribul, unde prezența lui devenise odioasă. Își reaminti de misterioasa întâlnire pe care i-o fixase necunoscuta, la cinci verste depărtare de cetate, în stană, și de aceia se strecură până în locul unde erau ținuți caii zaporojenilor. Își găsi colul fura de nici o greutate. Hotărându-se prompt, încalecă și în galop nebunesc ieși prin poarta orientală și dispăru în noapte.

CAP. V

MIEZUL NOPTII ÎN STEPĂ

Câteva minute, Kalinic galopa ca un nebun. Temându-se ca plecarea lui să nu fi fost semnalată de către oamenii de gardă postați de Kondrat în jurul cetății. Dar sentinelele nu văzură nimic, atenția, lor fiind reținută de sărbătoare. Treptat-treptat, tumultul și cântecele se stinseră și trădătorul se pomeni singur în mijlocul câmpiei fără de sfârșit...

Noaptea era splendidă și mii de stele scânteiau pe fondul întunecat al cerului. În jurul lui, un vânt ușor aducea puternice miresme de flori și ierburi. S-ar fi spus că firmamentul se reflecta pe întinsul stepei, căci peste tot se zăreau puncte luminoase. Erau viermi lucitori care trăiesc în număr mare în stepa Nogailor.

Uneori, câte o umbră trecea pe lângă călăreț și dispărea ca o săgeată. Galul lui, speriat, făcea un salt în lături, dar rivalul lui Kassian nu prea se sinchisea de aceste umbre și nu-și ducea nici măcar mâna la sabie. Știa ce erau.

— Pe sfintele Icoane, se bâlbâi el în fine, noaptea zburau cu o viteză uluitoare.

Cântecelor din trib și chiotelor celor care benchetuiau le succedase concertul neîntrerupt al greierilor și altor insecte de tot soiul. Stepă trăia intens și Kalinic era prea obișnuit cu ea, pentru ca să se preocupe de zgomotele din juru-i. Acum când sinistrul individ se socoti destul de departe de Izambor, mai încetini galopul calului și privi insistent înaintea lui. Căuta să descopere focul la care îi făcuse aluzie necunoscută. În repetate rânduri, se ridică în scări, căznindu-se să deosebească vreun punct luminos care să-i indice tocul unde se aflau cele două persoane cu care vorbea.

— Pe toți sfinții, poate și-au râs de mine?

Mizerabilul începea să se teamă că i se pregătise o cursă, dar în curând temerile lui se risipiră. Cam la vreo doua verste înaintea lui, se ridicară deodată flăcările unui foc bine alimentat.

O exclamație de bucurie țâșni, de pe buzele lui și își înfipse pintenii în coapsele calului repezindu-se într-acolo. În goana cea mai mare, fără să piardă din vedere focul, care se mărea, din ce în ce, pe măsură ce călărețul se apropia... Calul parcurse distanța în mai puțin de cinci minute și odată ajuns la locul

convenit, călărețul sări sprinten din șea...

De abia atinse cu piciorul pământul, că tresări la auzul unei voci:

— Știam c-o să vii, Kalinic!

Cazacul își smulse sabia din teacă și se întoarse repede ca fulgerul, dar se pomeni în fața necunoscutei care-i prezisese un viitor glorios, dacă își va trăda frații. Femeia nu mai era îmbrăcată în rochia aceia de vrăjitoare, ci pusese un costum bărbătesc, aidoma acelor al cazacilor lui Kondrat: cazachină purpurie, pantaloni bufanți și cizmulițe roșii. De sub căciula ei de astrahan, şuvițe de păr, lungi, rebele, îi cădeau din belșug pe umeri. La brâu avea un pumnal. La câțiva pași depărtare de ea, evreul Sepel ținea, cu greutate, de căpăstru, doi cai năvăși, turcomani.

Zărind-o pe superba creatură astfel îmbrăcată, Kalinic rămase cu gura căscată și câteva clipe nu fu stare să scoată nici o vorbă.

— Pe sfintele Icoane, se bâlbâi el în fine, unde sunt persoanele despre care mi-ai spus că le voi întâlni?

— Kalinic, știam c-o să vii. Și mai constat că ești foarte punctual! Nu-i nevoie să cauți de jur împrejur. Persoanele despre care ți-am vorbit sunt în fața ta.

Cazacul, nesigur încă de buna credință a necunoscutei, cătă împrejur cu grijă. Îi era teamă să nu se năpustească împotriva lui câțiva tătari aduși de vrăjitoare. Oarecum, i se părea ciudat că această femeie îl chemase în stepă, la cinci verste depărtare de trib.

Fără îndoială că, necunoscuta ghici ce se petrecea în capul cazacului, căci, înaintând spuse, întinzându-i mâna în semn de pace.

— Nu-ți fie teamă, Kalinic... O ai înaintea ta pe Tamara cea Sângeroasă.

Rivalul lui Kassian tresări, reținându-și cu greu un gest de nedumerire. Venise în stepă atras de mister și de dorință de a se răz buna pe Kondrat și Kassian. Acum se temea să nu fi procedat greșit. Reprimându-și o mișcare, el murmură:

— De ce m-ai făcut să vin până aici?

— Am nevoie de tine, Kalinic, pentru a-mi desăvârși răzbunare... Ieri, erai unul din cei mai onorați șefi ai cazacilor, iar astăzi nu ești decât un nimic. Orice ai face, de acum înainte pentru ei, rămâi un om pătat, acela care a recurs la mijloace inavuabile pentru a se debarasa de adversarul lui, în cursul luptelor ecvestre.

Un fulger de mânie țâșni din privirea lui Kalinic. Nu-i plăcea să i se vorbească astfel, făcându-se să-i sângereze rana.

— Nu merita osteneala să mă chemi până aici, ca să-mi spui vorbele astea. Numi place să-și bată cineva joc de mine!

Tonul furios al cazacului, n-o impresiona pe Tamara, care-și păstră stăpânirea de sine. Un zâmbet apăru pe figura ei. Totul din ținuta ei dovedea că este sigura de tot ce face și spune.

— Kalinic, eu vreau să-ți înlesnesc revanșa. Dacă mă ascuți, vei deveni mai tare ca oricând. Te vei putea răzbuna...

Rivalul lui Kassian fu puternic impresionat de atitudinea femeii, care cucerea asupra lui un tot mai mare ascendent. Intimidat de privirea ei, apleca capul spre pământ.

— Răzbunare? Ce vrei să spui cu asta? Ești o vrăjitoare?

— Astăzi ai fost umilit de ai tai, dar eu cunosc calitățile tale de războinic și știu că poți conduce un popor spre izbândă. Ești un om mare, printre cei mari! De altfel, nu-i nevoie să fi o vrăjitoare, ca să ghicesc sentimentele care te animă...

Cuvintele acestea răsunau dulce la urechea mizerabilului. Nici nu se mai gândea să se depărteze. Ochii săi luceau ciudat și Sepel, care era un bun cunoscător de oameni, își dete seama că Tamara câștigase partida: cazacii vor fi trădați de unul de-ai lor.

— Dacă accepți propunerile mele, un întreg popor îți va sta la picioare... Tamara cea Sângeroasă a jurat că se va mărita cu acela care îi va ajuta să-l răzbune pe tatăl ei, hanul Garak, căzut în cursul unei lupte dintre tătari și zaporojenii lui Kondrat.

Kalinic credea ca visează. Femeia aceasta, nu numai că-i oferea putere și bogăție, dar îi făgăduia să-i devină tovarășă de viață. Era ceva nemaipomenit, cum nici în legende populare nu se întâlnea.

— Ei bine, Kalinic, ce spui? Propunerea nu te interesează de loc.

— Sunt de acord, răspunse el, sedus de frumusețea Tamarei dar, această oferta vine prea pe neașteptate, încât mă tem să nu fie o cursă.

— Tamara cea Sângeroasă s-a ținut întotdeauna de făgăduială. Dacă o ajuți să se răzbune, vei avea toate drepturile asupra ei. Vei deveni soțul ei și căpetenia tătarilor, care de abia așteaptă să capete un șef destoinic, pentru ca sa pornească lupta împotriva dușmanului ereditar.

Tamara vorbea cu toată convingerea. De trei ani aștepta clipa răzbunării. Cei doi frați ai ei, încercând să-l răzbune pe tatăl mort, pieriseră în lupta. Acum rămăsese doar ea. Isprăvile ci

vitejești, erau tot atât de cunoscutei în Molochna, ca și pe malurile Mării de Azov. Toți cazacii care căzură în mâinile ei, pieriseră în chinuri groaznice. Îi plăcea să vadă sângele curgând și să audă gemetele de suferință ale vrăjmașilor ei.

De mulți ani, tătarii erau în război cu zaporojenii lui Kondrat, dar întotdeauna suferiseră înfrângeri grele. Erau atât de viteji cazacii, încât Tamara, când deveni șefa tătarilor, ajunsese la concluzia ca nu-i va putea înfrânge decât prin trădare: numai astfel își va putea îndeplini jurământul de răzbunare!

Dorind să pornească la luptă cât mai curând, războinica fecioară a tătarilor profitase de ocazia pe care i-o oferea aniversarea lui Kondrat și, cu ajutorul lui Sepel, pătrunse în Izambor. Jidovul cunoștea de minune cetatea și nu-i fu deloc greu să pătrundă. Preocupați cu sărbătorirea șefului, zaporojenii nici nu bănuim că rivala lor cea mai crâncenă se găsea printre ei.

La început, fiica banului Garak se temuse că nu va întâlni printre cazaci nici o ființă care să se preteze scopurilor ei. Curajoși și credincioși până la ultima picătură de sânge, nutriend o ură de moarte față de polonezi, tătari și turci, era greu de crezut, că Tamara va izbuti să dea peste vreunul care s-o urmeze în executarea proiectelor ei. Este lesne de înțeles, prin urmare, interesul acordat de răzbnătoarea luptătoare tuturor episodelor care întovărășiră proclamarea logodnei lui Kassian cu Prascovia. Pierdută în mulțimea zaporojenilor, informată de jidov, ea nu întârziase să descopere că logodna, provocase o mare tulburare în sufletul brutalului și lipsitului de scrupule Kalinic. Ea se apropiase de el și îi făcuse prezicerile care măriră tulburarea omului, fixându-i totodată și-o întâlnire în stepa.

Rezultatul concursului care se încheiase prin descalificarea lui Kalinic, determinase pe cazac să pornească spre locul indicat de vrăjitoare. Când Tamara îl văzuse apropiindu-se, inima ei începu să bată puternic. Ea înțelese ca de acum încolo avea dreptul, să spere. Cu un șef de talia lui Kalinic, pe care jidovul Sepel îl descrisese ca un om răzbnător, feroce și incapabil să tolereze cea mai mică insultă, ea nu se îndoia că va reuși să-și vadă visul cu ochii.

Acum, când Kalinic se afla lângă ea, Tamara se întreba neliniștită, dacă el va accepta sau nu propunerile făcute, în caz că va refuza, era decisă să-i împlânte pumnalul în inimă, pentru ca zaporojenii să nu fie informați de pericolul ce-i pândeia din umbră. Toate temerile i se risipiră și fața încruntată i se însenina când rival lui Kassian, o întrebă, întorcându-se spre ea:

— Ce vrei de la mine?

— Hatmanul și toți oamenii săi trebuie să moară. Izambor va fi trecut prin foc și sânge, fără cruțare, de către tătarii mei. Dacă vrei să-i conduci la izbândă și să-i introduci în cetate, îmi voi ține făgăduiala și vei deveni soțul ficei hanului Garak și vei fi respectat ca unul din rasa noastră...

Trădătorul rămase tăcut. Luând această tăcere drept un refuz, fecioara îl întrebă:

— Accepți sau ba?

Sinistrul individ clătină din cap, în chip afirmativ.

— Suntem făcuți ca să ne înțelegem, Tamara, răspunse el. Totuși, vreau să-ți cer o favoare...

— Vrei bani, aur, bijuterii? În lagărul nostru, vei găsi bogății incalculabile.

— N-am nevoie de așa ceva. Fără mine, nu vei putea învinge, cu toată vitejia războinicilor tăi, de aceea îți cer, odaia Izambor distrus sau prădat, Prascovia și Kassian să-mi fie predați, legați de mâini și de picioare.

Auzind numele nepoatei lui Kondrat, Tamara nu-și putu reține o îngruntare a frunții.

— Dacă accepți să devii soțul meu, te previn că nu admit nici o rivală, declară ea.

Un zâmbet răutăcios ilumina fața cazacului.

— Tamara, n-ai de ce să fi geloasă. Vreau ca mizerabilul de Kassian să fie chinuit și executat sub ochii logodnicei sale, urmând cu aceasta să fie vândută apoi, ca sclavă, turcilor. Târâta în lanțuri își va da scama ce înseamnă să-ți bați joc de Kalinic.

— Dorința, ta va fi îndeplinită, replică Tamara, care nu se putuse opri de a tresări de bucurie, constatând cât de mare era ura cazacului.

— În aceste condiții, accept! răspunse Kalinic.

CAP. VI

LAGĂRUL TĂTĂRESC

— În regulă? Întreba fata, întinzându-i mâna.

— În regula, răspunse cazacul, strângându-i mâna.

Această scenă care se desfășurase la lumina tremurătoare a flăcărilor rugului, era atât de impresionantă, încât Sepel se simți înghețat până în măduva oaselor. Până atunci, tribul hatmanului Kondrat, nu numărase nici un trădător. Va reuși, oare, Kalinic, să înfrângă vitejia proverbială a zaporojenilor?

Fiica hanului Garak nu rămase multă vreme cufundată în tăcere... Se grăbea să-și exploateze victoria, temându-se ca noul ei complice să nu se răzgândească.

— Când vei fi gata de acțiune? Întrebă Tamara.

— Când vei vrea tu... Ar fi bine, însă, ca oamenii tăi să se grăbească! Cu cât mai iute, cu atât mai bine. Din cauza logodnei, sărbătorile vor mai dura doua-trei zile. Oamenii tai ar trebui să facă dovada unei vitejii de nedescris.

— Țătarii mei simt la Perekop. Te vor aclama, cu multă plăcere drept șef al lor.

Mizerabilul clătină din cap.

— Lipsa mea din trib ar putea fi observată și nu țin deloc să fiu pus sub supraveghere. Am să mu întorc deci la Izambor și voi găsi mijlocul să te introduc acolo...

— Cum crezi că ar fi cu putință asta?

— Poimâine să fii cu grosul trupelor tale, în apropiere de Izambor și să-mi trimiți pe unul din cercetașii tăi la poarta dinspre apus a satului... Am să-ți transmit un mesaj încolăcit în jurul unei săgeți, prin care am să-ți arat cum s-ar putea da atacul!...

— Cam greu să mă înapoiez în două zile, dar țătarii mei vor călări nebunește și vom ajunge la timp, nădăjduiesc! Chiar dacă ar treimi să ne crape caii în drum.

— Te poți baza pe mine, reluă cazacul. Dar acum trebuie să mă înapoiez la Izambor... Bătrâna vulpe de Kondrat s-ar putea să bănuiască vreo lovitură din parte-mi. Vom acționa după cum am stabilit, dar ai să-fi respecti promisiunea făcută?

— Întotdeauna mi-am respectat cuvântul. Dacă ne vei conduce la izbândă, țătarii mei te vor proclama urmaș al hanului

Garak și un viitor strălucit se va deschide înaintea ta.

Acest răspuns păru să-l satisfacă pe Kalinic. Fără să mai piardă vremea, se sculă în picioare, se aruncă pe șea și făcând un semn prietenesc complicei sale, se repezi în galop spre Izambor, ale cărui lumini se zăreau la orizont.

Cazacul dispăruse de acum de câțeva vreme și Tamara mai stătea, totuși, nemișcata privind în urma lui. Buzele ei se întredeschiseră în fine, în timp ce o flacăra țâșni din ochii ei.

— Ora răzbunării se apropie, Kondrat, murmură ea, însfârșit. Și vei fi înfrânt, înfrânt de fiica aceluia pe care l-ai ucis! Capul tău însângerat va atârna de șeaua calului meu și din tribul tău nu se va alege decât praf și pulbere!

Pumnul fericei creaturi se întinse spre Izambor... Totuși ea se smulse din visare. Nu avea timp de vorba, ci trebuia să pornească spre lagărul tătăresc.

Sepel stătea, mai la o parte, observând-o, nu fără curiozitate.

— Să plecăm, Sepel!... Vreau ca mâine în zori să ajungem la lagăr.

— Dar nu e cu putință. Trebuie să ne odihnim puțin și noi.

— Țin să fiu ascultată, atunci când poruncesc!

Cuvintele tinerei fete erau fără drept de replică și Sepel știa că nu-i bine să i se mai opună. Peste câteva clipe, doi călăreți goneau în noapte. Trecură multe ore, fără ca un singur cuvânt măcar, să fie pronunțat.

În zori, ajunseră la linia albastră a golfului Karkinit, dar călătoria lor încă nu se sfârșise. Ajunseră la Perekop atunci când soarele st[tea de o suliță.

Zărind vechea fortăreață, peste care stăpânise tatăl ei, Tamara scoase un suspin de satisfacție. Voia să fie cât mai curând la adăpost, departe de amenințările cazacilor.

În curând evreul îi arată, cu degetul, un grup de călăreți ce goneau spre ei. Războinicii recunoscuseră pe cei doi călători. Fluturându-și lăncile, tătarii se apropiată, urlând. Erau groaznici la vedere, cu turbanele lor, cu mustățile lor care atârnavă până, sub bărbie și cu caftanele ce le cădeau până la genunchi. Atunci când se apropiară mai bine, Tamara. Le porunci ca toți «khodjas» și «seides» să se adune în cortul ei. Când intrară în Perekop, un miros de carne friptă veni să gâdile nările tinerei fete. Tamara privi cu mândrie războinicii ce se îngrămădeau în jurul ei, sărbătorindu-i reîntoarcerea.

— Nu trebuie să pierdem nici o clipă. Succesul atârână de

repeziciunea cailor noștri. Și apoi, Kalinic e cu noi!...

— Dar ce te faci dacă, în ultimul moment cazacul se răzgândește? Am putea cade într-o asemenea cursă, încât os din oasele noastre să nu mai poată fi găsit, vorbi unul dintre tătari.

— Kalinic ne va servi orbește, căci îi urăște pe cei de-un sânge cu dânsul... Tatăl meu trebuie să fie răzbunat... înainte deci!

— Înainte și Allah să ne ajute! strigară tătarii.

Iataganele și săbiile ieșiră din teci fluturate de mâini vânjoase. Musulmanii erau hotărâți să se lupte până la ultima picătură de sânge.

Știrea se răspândi cu repeziciune printre miile de corturi conice. Fiecare își începu micile pregătiri, înainte de lupta cea mare.

Însfârșit, toți războinicii care se îngrămădeau împrejurul marilor focuri, Alemanii din Caucaz și Crimeea, Tadjicii și Kirghizii din

Turkestan, care se înrolaseră în rândurile prădătorilor stepei, așteptară, în liniște, ordinul de plecare al șefilor.

Tamara ceruse un alt cal și încalecă, fără să arate urmă de oboseală. Peste puțin, Tamara cea Sângeroasă luă drumul Izamborului, în fruntea unei nenumărate cete de tătari, care se pregăteau să lase în urma lor jale și doliu.

CAP. VII

TRĂDAREA LUI KALINIC

În timp ce noua sa aliată se îndrepta spre Perekop, însoțită de Sepel, Kalinic gonia nebunește spre trib. Mizerabilul individ, deși nu întârziase prea mult, se temea că nu care cumva plecarea lui să fi trezit bănuieli printre zaporojeni. De aceea nu-și cruță calul și când ajunsese la poarta orientala, dădu buzna. O santinelă se apropia, dar se dădu la o parte recunoscând probabil pe rivalul lui Kassian...

Fără sa mai întârzie, trădătorul își duse calul în țarcul unde era adăpostită toată cavaleria cazacilor, apoi, cu fruntea îngândurata, se îndreptă spre cortul lui în care se retrase, dorind să evite orice vorbă cu oamenii din clanul său.

Întins pe o magnifică piele de urs, mizerabilul individ se, gândi multă vreme, înainte ca somnul să i se lipească de gene. Retrăi în memorie toate evenimentele desfășurate în cursul zilei. Furia cea mai groaznică, îl cuprinse la gândul usturătoarei înfrângerii suferite, pentru ca aproape imediat o bucurie sălbatecă să pună stăpânire pe el, la ideea ca va sosi și ora lui, fără prea multă întârziere, când va putea să se răzbune cu ajutorul Tamarei. Amărăciunea înfrângerii fu, treptat, atenuată de certitudinea că în curând se va răzbuna.

La nici un moment, în cursul acestei reverii, Kalinic nu se simți cuprins de remușcare. În sufletul lui, descalificarea pronunțată de hatman ștersese glorioasele isprăvi de altădată și grelele încercări prin care trecuse luptând împotriva polonezilor și tătarilor. Orgoliul acestui sinistru individ fusese rănit atât de mult, încât nici o rușine nu-l cuprinse după semnarea pactului cu cel mai implacabil dușman al fraților săi de arme.

Acum, în timp ce imaginația-i vagaboandă, rivalul lui Kassian, mângâia noi vise, cu totul diferite față de cele nutrita în trecut. Altădată, sperase că hatmanul îi va lua cererea în considerație și că va deveni fericitul soț al Prascoviei. Dar destinul hotărâse altfel. Animat de o ură fără de margini împotriva acelei care-l respinsese, Kalinic nu dorea decât s-o vadă pe nepoata lui Kondrat ajungând sclavă și trecând prin toate suferințele morale imaginabile.

Lungit în întuneric, cu zâmbet răutăcios pe buze, mizerabilul savura de pe acum răzbunarea-i. În plus, făgăduiala Tamarei îi era pe plac. Îi convenea de minune să devină soțul fiicei hanului Garak. Ceea ce îl împinsese să ceară mâna Prascoviei, nu era dragoste. Se gândise, doar că această căsătorie îi va permite să treacă la șefia tribului după moartea lui Kondrat. Hatmanul era bătrân și un accident i se putea oricând întâmpla, ceea ce i-ar fi îngăduit să i-a șefia. Acum, soarta decisese altfel. Nu va mai fi șeful destinelor zaporojenilor! Soarta lui îl împingea spre Crimeea, către tătarii Tamarei, dușmani lui de altădată. Din moment ce meritele sale fuseseră desconsiderate la Izambor, se va vinde aceluia care-l va să-și doboare adversarul și să se ridice la un rang înalt mai strălucit decât acela la care aspirase.

Totuși, din când în când, visele de dominare ale lui Kalinic erau tulburate de numeroase griji. Se întreba, nu fără neliniște, dacă totul va merge pe roate după cum spera și dacă va putea, în noaptea următoare să comunice cu aliații săi. În timpuri obișnuite, încercarea aceasta ar fi fost delicată, dar perioada de sărbători cam slăbise vigilența cazacilor. De multa vreme, tătarii nu mai schițaseră nici un atac împotriva lor, deși erau aproape vecini, Izambor constituind cca mai apropiată cetate de frontierele Crimeii. Veșnici învingători, cazacii erau cuprinși de o falsă încredere și cântecele care se mai auzeau, liniștiră aproape imediat pe trădător.

— Râdeți! Cântați! se rânji el... Distrăți-vă cât vă lasă inima! Va promit pe mâine o frumoasă surpriză care-mi va îngădui să mă răzbun de disprețul vostru. Veselia voastră va fii înlocuită prin strigate de agonie... Kalinic nu iartă injuriile!...

În timp ce trădătorul continua să se gândească astfel, perechile nu se opreau din a dansă în jurul focurilor. Nimeni nu remarcase scurta absență a lui Kalinic. Fiecare sărbătorea, cu entuziasm, logodna Prascoviei și se hotărâseră să continue și a doua zi, după cum se obișnuia în stepa, unde evenimentele fericite erau sărbătorite uneori mai multe zile în șir. Cazacul uită, în aceste ocazii lungile curse și monotonia existenței cotidiene...

Mijeau zorile, atunci când cazacii catadicsiră să lase cheful, pentru a se înapoia, fiecare, pe la corturile lor. Kondrat era în fruntea chefliilor. Își regăsise picioarele sale de acum 40 ani și dansa mai dihai decât mii tânăr de 20. Însfârșit, se hotărî și bătrânul, să se mai odihnească puțin.

— Haide, băieți, la culcare... Mâine, vom avea poate nevoie de toate puterile noastre... Haide, la culcare am spus!...

Peste puțin, piața se goli de lume și în jurul focurilor nu se mai vedeau decât câinii vagabonzi, în căutare de oase sau resturi de carne. Stepa, luminată de razele lunii, era străbătută în lung și-n lat de santinelele căzăcești.

În timp ce Kassian o conducea spre casă, Prascovia nu vorbea nimic, părând toată vremea, îngândurată. Nemaiputându-se stăpâni, când ajunseră la locuința fetei, Kassian o întreabă:

— Ce e cu tine, floricico? Oare nu ești fericită?

Privirile fetei se luminară.

— Niciodată n-aș fi crezut c-o să fiu atât de fericită, Kassian. Sunt foarte bucuroasă că bunicuțul mi-a ghicit taina, logodindu-mă cu acela care mi-e drag.

— Atunci, spune-mi. Ce e cu tine?

— Nu știu, n-am nimic... totuși, par-că mi-ar fi frică de ceva.

— Copilării! Toți cazacii s-ar бага în foc pentru tine!

— Mi-e teamă de Kalinic... Tremur pentru viața ta!... Nu pot uita privirile ce ți-a aruncat.

— Ia nu mai vorbești copilării. Într-o luptă dreaptă, nici n-am ce face cu acest grozav Kalinic.

— Da, numai că lui Kalinic nu-i prea place lupta dreaptă. Uiți că era cât pe ce să te ucidă? Îmi face impresia ca e o târâtoare care-și mușcă victima, atunci când aceasta se i-așteaptă mai puțin!

— Am să-i zdrobesc capul, dacă se atinge de tine...

— Hatmanul l-a descalificat și Kalinic nu-i om care să ierte, cu una, cu două, o asemenea ocară...

— Lasă prostiile, floricico! N-o să îndrăznească să se atingă de tine și de mine!

Fără alte vorbe, cei doi logodnici se îmbrățișară și se despărțiră. Când Prascovia pătrunse în cortul ei, Kassian. Privi insistent de jur-împrejur, în credința că va da peste dușmanul lui. Nu distinse nici o siluetă suspectă și atunci liniștit, se duse spre cortul lui, unde liberat de toată uriașa risipă de eforturi pe care le făcuse în cursul probelor, dormi fără a se gândi la tragicele peripeții ale căror martor a fost.

Nici o alarma nu tulbură, în noaptea aceia somnul zaporijenilor. Soarele răsărise de mult și cocoșii își încetaseră cântul și, în trib totul continua să fie liniștit. Pe neașteptate, Izambor se trezi din această letargie, cazacii ieșiră de prin corturi și se îndreptară spre țărcul cailor. După ce-i țeșălară, îi duseră la izvor să se adape. Apoi, își făcură apariția femeile, care se îngrijiră să adune lemne pe rugurile din ajun. În fine, tot tribul

Începu să forfotească. Uitând oboseala din ajun, tinerele fete care sperau să urmeze exemplul Prascoviei, găsimdu-și un logodnic în cursul acestor petreceri, se grăbiră să măture piețele unde dansurile aveau să reînceapă și mai vârtos, după masa de prânz. Numeroși zaporojeni ținură un sfat asupra noilor probe sportive care urmau să fie organizate. Manifestațiile ecvestre și sportive întovărașeau totdeauna dansurile și cântecele în toate triburile căzăcești din stepă. Nimeni nu ar fi putut concepe unele fără altele. Exercițiile din prima zi mi saturaseră încă pe acești vajnici centauri care ardeau de dorința să profite de noua ocazie ce li se oferea

ca să dovedească tuturor minunata lor precizie.

Kassian și Prascovia fură, din nou, eroii tuturor acestor manifestații. Nici nu ieșiseră bine din corturile lor și cei doi logodnici trebuiau să mulțumească ovațiilor cu care erau primiți pretutindeni. Deasupra focurilor, capre și viței se frigeau. Pofta de mâncare a acestor oameni nu fusese împăcată de o zi întreagă de

risipă, Când grupurile luară loc în jurul rugurilor, toată suflarea tribului începu să înfulece cu poftă, bucăți mari de carne bine friptă. În timp ce hidromelul curse în valuri.

Acestui nou banchet, urmă o cavalcadă nebună. Toți călăreții tribului luară parte la noile exerciții, minunând asistența prin dexteritatea lor. Acum erau în șea, și acum sub burta calului sau pe jos, în vreme ce nobilele animale goneau nebunește. Profanii ar fi rămas entuziasmați, dar cazacii cunoșteau de multă vreme abilitatea acestor mândri războinici. Îi văzuseră de atâtea ori la lucru, trecând Niprul sau luând în zeflema cele mai grele obstacole!... Prascovia ședea alături de logodnicul ei și de hatman și cazacii o salutau, dună ce-și terminau exercițiile, prin puternice urale, căroră ca le răspundea fie printr-un gest al mâinii sau printr-un zâmbet grațios...

După terminarea acestor fantezii și alergări, cântările se auziră din nou. Nikita și colegi săi redeveniră regii sărbătorii și cizmulițele roșii bătură pământul cu și mai multa furie, tinerele fete și femeile înțelegând să se distreze cât mai bine în tovărășia viguroșilor dansatori. Rumene de plăcere cu fețele acoperite de nădușeală, drăgălașele femei ale zaporojenilor se învârteau încontinuu, parând neobosite. Uneori, incapabile să mai continue extenuantul dans, ele se întindeau pe pământ și rămâneau lungite, aproape leșinate, în timp ce totul părea că se învârtește în jurul lor. Respirând greu, ele ședeau astfel, fără să se miște,

minute întregi, și s-ar fi crezut că nu vor mai reîncepe, fiind extenuate de pe urma efortului făcut... Omul nu judecă niciodată bine, căci abia se începea un nou dans și aceste femei săreau ca împinse de arcuri și vârtejurile nebunești continuau.

Probabil că aceste ființe erau animate de o energie supraomenească... S-ar fi zis că bandurele și chitarele le scoteau din minți, căci de la primele acorduri se ridicau scoțând strigăte sălbatece și dansurile se dezlănțuiau fără ca vreunul dintre participanți să se retragă.

Prascovia și Kassian, dansară și ei de câteva ori, fiind eroii serbării, nu se putură eschiva. Noaptea care învălui stepa sub vâlul ei tenebros găsi pentru a doua oară tribul în plină veselie. O nouă masă urmă, apoi alte dansuri. Puțin înainte de miezul nopții, Kondrat semnalul încetării și credincioșii săi supuși îl executară. Muzica se opri și tăcerea cea mai desăvârșită succeda tumultului... Oboseala îi dădu gata și toți aveau nevoie de odihnă... Se mai auziră câteva chiote, apoi tăcerea absolută domni. Petrecerea se încheiase fiecare aveau nevoie de odihnă...

Locul de petrecere era acum tăcut și luminat doar de ultimile pâlpâiri ale flăcărilor focurilor care se stingeau, pe-ndelete, unul după altul. Între colibe se ivi, deodată, o siluetă, înainta cu băgare de seamă, ascunzându-se în umbra, de teamă de a nu fi surprinsă de cele patru santinele ale Izamborului, care erau însărcinate cu paza sătulețului. Era Kalinic care cutezase să-și părăsească refugiul.

Toată ziua stătuse în casă și chiuitul și dansurile cazacilor îl măriseră și mai mult setea de răzbunare.

Beția cazacilor îi convenia de minune, căci, cu cât erau mai bine amețiți, cu atât va fi mai neprevăzut atacul tătarilor și rezultatul sigur pentru el.

În timp ce ei cântau și beau, Tamara și tătarii ei se apropiau de trib. Și mizerabilul, lungit pe pielea de urs, aștepta, căderea nopții, cu o nerăbdare lesne de priceput. Mai mult ca oricând, situația se dovedea favorabilă proiectului său odios de o distrage tribul.

— Râdeți voi! Cântați! rânji el. Peste puțin se vor auzi alte strigăte în aceasta fortăreață.

Răbdarea lui Kalinic fusese supusă, totuși unei grele încercări. Cu cât ora înainta, teama lui se mărea că nu va izbuti să comunice cu tătarii fără să fie văzut de oamenii lui Kondrat.

De îndată ce gălăgia se mai domoli, Kalinic se grăbi scrie câteva cuvinte pe o bucată de mătase, pe care o înfășură ca

băgare de seamă pe o săgeată și apucându-și arcul, se aventurează afară, nu însă înainte de a se convinge că nici un zaporojean nu se zărește.

Grăbit, porni spre poarta apuseană a satului unde străjuia o santinelă, care se plimba.

Aliatul Tamarei se apropia cu atâta dibăcie, încât cazacul nici nu-l simți. Știind că din lăuntrul satului nu-l putea pândi nici o primejdie, el își plimba privirea deasupra stepei peste care domnia o liniște de mormânt, fredonând un cântec.

Kalinic înainta, furișându-se. De altfel, n-avea mare teamă, deoarece celelalte santinele erau la o mare depărtare. Își apucă arcul, încordându-l. Trebuia negreșit să transmită tătarilor mesajul, altfel atacul lor n-ar fi putut fi efectuat.

Întâmplarea îl ajută. Santinela se opri brusc. Zărise probabil vreo umbră suspectă. Sprijinindu-se de lance, încercă să scruteze întunericul. Voia, tocmai să dea alarma, când deodată, auzi o fluierătură, și înainte ca să-și mai poată vedea agresorul, nenorocitul se prăbuși la pământ, atins în plină inimă de proiectilul trimis cu multă dibăcie.

Kalinic nu șovăise deloc. Știa că acum era vorba de viață și de moarte. Scrută și el la rândul lui, întunericul, dar nu văzu nimic. În dorința de a nu deștepta bănuielile zaporojenilor, nu convenise cu Tamara asupra vreunui semnal, de aceea acum se afla în mare încurcătură, neștiind ce hotărâre să ia.

Curând, distinse o siluetă ce înainta târâș, prin șanț. Privirile trădătorului, obicinuite cu întunericul, nu întârziară să-l recunoască pe Sepel. Înțelegând că aventura de abia de acum începe, apucă săgeata în jurul căreia încolăcise bucata de mătase și încordându-și arcul, trimise proiectilul spre noul venit.

Săgeata se înfipse în pământ la câțiva pași de evreu, care, după ce o smulse, se depărta tot atât de tainic precum venise.

CAP. VIII

PRIN FOC ȘI SÂNGE

Marșul prin stepa al Tamarei și a celor 5000 de oameni de sub comanda ei, dură, neîntrerupt, o zi și o noapte. În ochii războinicilor strălucea aceeași flacăra, iar pe fețele lor se citea o nedescrișă expresie de cruzime. Știau că succesul luptei atârna doar de graba ce o vor pune în marșul lor, de aceea ascultau de conducătoarea lor fără să crâcnească. Dar mai presus de toate, ardeau de dorința să se răzbune pe aceia care în nenumărate rânduri îl pusese pe goana, aplicându-le cele mai usturătoare pierderi.

Când ajunse la zece verste de tribul lui Kondrat, Tamara ordona călăreților ei să facă popas. Ea așteptă cu nerăbdare căderea amurgului. Deși călăreții erau foarte obosiți de drumul acesta groaznic prin stepă, doreau totuși din răspuț să-i înfrunte cât mai curând pe vrăjmașii lor de veacuri, luându-i prin surprindere.

Curând umbrele nopții căzură asupra stepei, iar, una după alta, stelele apărură pe cer. Marșul continuă, dar ceva mai potolit.

Tătarii n-aveau nevoie să se orienteze, spre a ști unde e Izamborul. Marile ruguri aprinse de cazaci se vedeau din depărtare, așa că își continuă drumul în tăcere, nestingheriți de nimeni.

Când ajunseră la o depărtare, de vreo 500 de metri, călăreții se despărțiră în mai multe cete și înconjură satul, de unde se mai auzeau încă râsete, cântece și sunetul bandurei. Ocrotiți de noaptea aceea neagră, în câteva minute, întregul sat fu încercuit, fără ca santinelele să fi zărit cel mai mic semn suspect. Orice încercare a hatmanului Kondrat de a corespunde cu exteriorul, era absolut cu neputință. Tătarii își luaseră, toate măsurile pentru o asemenea eventualitate.

Mâinile lor strângeau, armele cu nervozitate, iar în ochii lor sticlea bucuria ce o simțeau, adulmecând, prin aer, miros de sânge omenesc.

Înainte ele a da ultimele dispoziții, Tamara trimise pe Sepel spre fortăreață. Jidovul cunoștea de minune aranjamentul locurilor și

era sigur că va izbuti să pună mâna pe mesajul lui Kalinic.

Nu fără îngrijorare, Sepel se apropia târându-se, de sat. Minute întregi, care-i păsură de fapt secole, agentul iscodi în zadar, căci nu distinsese silueta rivalului lui Kassian. Doar o santinelă se plimba în lung și în lat. Serbarea luase sfârșit și tăcerea începuse să se lase.

Foarte neliniștit, agentul Tamarei mai așteptă, târându-se întruna spre poartă. Mișcările sale atraseră atenția santinelei, dar în momentul în care jidovul crezu că se va da alarma și toată osteneala tătarilor va cădea baltă, zaporojeanul care făcea de gardă se prăbuși rănit de moarte de o săgeată. Până ce Sepel să-și revină, o siluetă apărură, pe care îi fu ușor s-o identifice: era Kalinic. Mizerabilul nu întârzie să descopere pe agentul aliatai sale și-i trimise faimoasa săgeată care însemna condamnarea la moarte a tribului său.

Fără să mai piardă vreun minut, Sepel, care cunoștea mijlocul de corespondență stabilit între Tamara și Kalinic, puse mâna pe săgeată și în toată graba se înapoia spre locul unde fiica hanului Garak aștepta în prada unei nerăbdări nemaipomenite.

Cu ajutorul unei torțe, adăpostită de largile halate ale tătarilor, Sepel, reuși cu chin, cu vai, să descifreze mesajul lui Kalinic.

— Kalinic ne va deschide poarta orientală a satului, lămurii evreul, cu o voce tremurătoare. Cere ca, cea mai mare parte dintre războinici să se furișeze înlăuntrul satului, înainte ca să se dea alarma.

Ochii Tamarei sclipiră. Ceasul răzbunării. sunase. Adresându-se celor doi locotenenți care se găseau lângă ea, spuse:

— Înainte și vedeți să nu faceți zgomot.

Lăsându-și caii în paza câtorva războinici, tătarii, cu Tamara în frunte, înaintară în șir indian, spre Izambor. Armele și le ascuseră sub caftane, pentru ca razele lunii să nu le trădeze. Cu cât se apropiau de cetățuie, constatau că toată mișcarea din trib se stinsese.

Cu toată tăria ei, Tamara era foarte mișcată. Pe măsură ce se apropia de șanț. Se întreba dacă Kalinic o va asculta orbește, așa precum îi făgăduise. Oare n-o va trăda? Tăcerea asta ar putea foarte bine să însemne și vreo cursă.

Deodată, o punte se lăsă peste șanțul larg prin care înaintau tătarii. Tamara, își trăse iataganul de la brâu și înainta, curajoasă, De abia pusese piciorul pe punte, că i se și alătură, o umbră, care îi suflă la ureche:

— Poarta e deschisă. Nu pierdeți o clipă. Dintr-un moment într-

altul, santinelele pot da alarma. Cu cât vom fi mai numeroși, cu atâta îi vom putea măcelari, mai bine.

— Înainte!... comandă Tamara, întorcându-se spre tătari.

Asemenea unui torent ce curge printr-o vale, caucazienii, kirghizii și tadjicii se rezează înăuntrul satului, sub comanda șefilor lor. Ascunzându-se în umbră și strângând mânerul pumnalelor eu mâinile lor nervoase, prădătorii stepei se strecurau în tăcere printre colibele cazacilor. Erau de acum mai mult de 2000 înăuntrul satului, când răsună deodată un strigăt de alarma scos de către santinele.

Urlete groaznice răspunseră, acestei chemări și înainte ca paznicii să și fi putut părăsi postul, o ploaie de săgeți îi lovi de moarte.

— Alarmă... dușmanul... urla un paznic.

Buimăciți, zaporojenii alergară spre arme. Se credeau victimele unui vis urât, atât de uluitoare era vestea asta. Dar flăcările de afară, care anunțau incendiarea colibelor, îi făcură să-și dea seama de trista realitate. Apucându-și săbiile și lăncile, se rezează afară, în timp ce femeile și copii, înfricoșați, se ascundeau în cele mai întunecoase colțuri.

Kondrat, care alergase primul, cu ajutorii a vreo 40 de cazaci, organizase împotrivirea, înfruntând voinicește tătarii, ale căror siluete se zăreau prin valul gros de fum ce îneca sătucul.

— Trădați! Suntem trădați! strigară câțiva.

Toți își dădeau seama ca numai mulțumită unei trădări, putuse vrăjmașul să capete, chiar de la bun început, un astfel de avantaj.

Odinioară, toate atacurile lor fuseseră sfărâmate înainte ca ei să ajungă la șanțuri. Odată ce șanțul fusese trecut, nimic nu-i mai împiedeca pe tătari, să sfarme împotrivirea cazacilor. Zaporojenii nu se descurajară însă. Hotărâți, mai mult ca oricând să înfrângă vrăjmașul, ei se rezează asupra lui și cu urlete sălbatece încrucișară cu păgâni săbiile și iataganele lor, la luminile împrăștiate de incendiu care lua proporții, tot mai neliniștitoare...

Din nenorocire, atacanții aveau avantajul că își surprinseseră adversarul. Atacul lor era premeditat, pe câta vreme cazaci erau cu desăvârșire buimăciți de această invadare neașteptată. Niciodată, de când Kondrat ridicase Izamborul, niciodată cazacii nu fuseseră într-o situație atât de deznădăduită.

Gândul că locuințele și satul lor vor fi prădate și că, după o zi de sărbătoare, putea să urmeze o noapte de masacru, dezmeticise complet pe cazaci.

Timp de câteva minute, se angajară într-un fioros corp la corp împotriva tătarilor, care deveneau din ce în ce mai numeroși și cu toate acestea caftangii ar fi fost biruiți de curajul zaporojenilor, dacă un tăărăoi groaznic nu s-ar fi dezlăntuit de jur împrejurul satului. Ascultând de poruncile comandantilor lor, prădătorii stepei – care încercuiseră Izamborul – înțelegând că tovarășii lor de rele nu prea se aflau în largul lor, atacară și ei la rândul lor. O mulțime împestrită începu să se îngrămădească deci prin șanțuri fără să se sinchisească de ploaia de săgeți cu care fură primiți de zaporojeni, săgeți însă care cășunară foarte puține pierderi...

Lupta deveni foarte grea pentru Kondrat și vitejii lui. Asediatorii năvăliră în piațeta satului. Cazacii văzură că totul e pierdut pentru ei. Între timp, caii, înnebuniți de urletele războinicilor scăpară, din țarcuri, provocând o și mai mare panică în rândurile apărătorilor Izamborului.

Fiica hanului Garak se repezise prima în vălmășagul luptei. Cu iataganul în mână, fata se apăra cu dibăcie de toate atacurile, luptând cu o vitejie uimitoare. Cu dinții strânși, încurajându-și, din când în când, credincioșii ea își repezea groaznica sa arma cu putere lăsând potecă de urlete și sânge îndărătul ei.

Tamara părea ocrotită de vreo zeiță, căci în nenumărate rânduri scăpase de moarte. O lovitură de sabie îi zburase căciula de pe cap și părul sau rebel îi cădea acum pe umeri. Împrejurul ei, zaporojenii și tătarii luptau ca niște demoni. Dar lupta trebuia să se sfârșească cu victoria tătarilor, căci ei erau mai mulți.

Ardeau de acum vreo douăzeci de colibe și flăcările luminau toată scena luptei. O ploaie de săgeți, cădea în tot momentul peste luptători, dar asta nu le potolea ura. Mulți zaporojeni, văzând ca partida e pierdută, preferară să se sinucidă, decât sa cada vii în mâinile tătarilor. Puștile și pistoalele fiind acum descărcate, tătarii atacară, cu pumnalele și cuțitele. Parte din tătari mai cruzi și mai sălbateci, începură să ucidă toate femeile și copii care încercau să scape.

Pe jumătate orbită de fum, Tamara căuta cu înfrigurare, printre războinici, pe hatmanul Kondrat. Nu-l văzuse niciodată până atunci, dar îl recunoscuse imediat, căci bătrânul șef, deși avea 70 de ani bătuți pe multe, lupta cu o vigoare extraordinară. Degeaba însă. Dușmanii erau prea numeroși în jurul lui. De ucidea unul, alți cinci răsăreau în locul lui. Atins în mai multe locuri, nenorocitul se clătina pe picioare. Simțea cum puterile îl părăsesc...

Deodată, bătrânul se prăbuși la pământ. Tamara se repezise spre dânsul, atacându-l pe la spate. Înainte ca bătrânul să mai fi avut vreme să schițeze un gest de apărare, iataganul fetei vâjâi cu putere, tăind capul hatmanului. Un val de sânge cald, stropi obrajii adversarilor.

Scoțând un strigat sălbatec, care domină trăboiul bătăliei, Tamara apucă de chică mândrul cap al cazacului, îl flutura ca un trofeu, prin aer, în timp ce miile de tătari, văzând că fata își răzbunase tatăl mort, scoteau urlete de entuziasm... Moartea hanului Garak fusese spălată în sânge!... Fecioara luptătoare își ținuse jurământul!...

CAP. IX

RĂZBUNAREA TAMAREI

Kassian fusese și el trezit de împușcăturile și strigatele de luptă ale cazacilor, și, îmbrăcat pe jumătate, se repezi, afară, cu sabia în mână. Crezându-se în prada unui coșmar. Urletele care se înteteau, focurile de armă, strigătele de moarte, îl treziră de-a binelea... Atunci, neliniștit, punându-să casca, tânărul năvăli din cort gata să împrăștie moartea în juru-i.

Primul său gând fu spre Prascovia și de aceia se îndreptă spre coliba ei. Împrejurul lui, tumultul devenise de nedescris, incendiul câștiga, din ce în ce, mai mult teren și era de prevăzut că peste puțin, tot satul nu va fi decât o mare de flăcări.

În câteva clipe, tânărul fu pe pragul locuinței logodnicei sale. Din toate parale, bătrâni, femei, copii, alergau deznădăjduiți, scoțând țipete de groaza. Pretutindeni, nu se auzea decât un singur cuvânt, repetat, de zeci de guri: «Trădare».

Foarte neliniștit, Kassian navală în casa unde, într-un colț, o descoperi pe Prascovia. Strângându-și pumnalul în mână fata își aștepta soarta, cu resemnare: dacă logodnicul ei nu va veni, mai bine să se omoare, decât să cada în mâinile tătarilor. Din partea acestor prădători ai stepei, ea știa că nu se putea aștepta la milă sau cruțare.

La lumina nesigura a opaițului, fata își recunoscuse logodnicul. Scoțând un strigăt de bucurie, se repezi în brațele lui.

— Ce se întâmplă pe afară? întrebă ea într-un suflet.

— Lașa asta! Urmează-mă acum, răspunse Kassian cu voce aspră.

Fără să-i dea vreo lămurire, cazacul o apucase de braț și o târî spre ușa. Afara fură primiți de o ploaie de săgeți. Prin aer, plutea un miros puternic de carne arsă. Erau sărmănele victime ale tătarilor: femei și copii aruncați în flăcări de dușmanii lor de moarte. Pe jumătate înăbușită, Prascovia se lăsa călăuzită de Kassian, care, cu sabia în mână, se pregătea să-și croiască drum de sânge, în cazul când va fi atacat.

Tătarii își desăvârșeau cucerirea. Toți caii căzăcești căzuseră, în mâinile lor și strigătele de izbândă, dovedeau zaporojenilor, că situația era foarte deznădăjduită pentru ei.

— Am fost trădați! strigă un cazac lui Kassian, dar moartea îi

închise gura.

Cazacii dădeau dovadă de un eroism rar întâlnit: își roteau săbiile în jurul capului, luptau ca niște lei și de cele mai multe ori făceau ca dușmanul să dea îndărăt, dar numărul prădătorilor stepei se îngroșa din ce în ce.

Doi tătari, care încercară să-l oprească pe Kassian să înainteze, fură expediați «*ad patres*». Cei doi fugari se apropiară de partea aceea a satului care nu căzuse încă pradă flăcărilor și unde se adăpostea cea mai mare parte a populației. Deodată, în fața lor apăru silueta, unui zaporojean. Nebănuind că acesta i-ar putea fi vreun dușman, tânărul voi să meargă mai departe când, deodată, auzi vocea îngrozită a Prascoviei:

— Păzește-te!

Cazacul n-avu decât timpul să facă o scurtă mișcare la o parte, pentru a scăpa de atacul individului necunoscut.

— Kalinic! Câine, tu ești?

Într-adevăr, el era. De la începutul atacului el își căutase rivalul. În mijlocul luptei, costumele sale de cazac, îi împiedecase pe zaporojeni să se împotrivescă înaintării sale. De altfel, nimeni nu l-ar fi bănuț pe Kalinic de trădare.

Minute grele, el tot căutase să distingă în mulțime pe acela pe care îl ura mai mult ca orice pe lume, pentru a și potoli ura. În fine, nu fără trudă, izbuti să-l descopere, croindu-și drum printre luptători, ducând după el și pe Prascovia.

Zărind-o pe Prascovia, mizerabilul scoase un urlet de bucurie. Nemaiputându-se stăpâni, se repezi asupra rivalului său, care, în ultimul moment, scăpase de atac, mulțumită logodnicei sale.

— Trădătorule! Știam eu că trebuia să ai un amestec oarecare în cele ce ni s-au întâmplat!...

Totul, în înfățișarea lui Kalinic, trăda pe adevăratul autor al atacului neprevăzut.

— Ce credeai că n-o să-mi iau revanșa? rânji acesta, încrucișându-și spada cu Kassian. Afrontul de ieri, merită să fie spălat în sângele vostru.

— Mizerabile!...

Cei doi oameni duelau cu înverșunare, sub ochii îngroziți ai Prascoviei. Timp de câteva, minute, săbiile lor se încrucișară cu furie. Nebun de ură, Kalinic își multiplică asaltul, dar Kassian nu era omul care să dea îndărăt. Era socotit drept unul dintre cei mai buni spadasini ai tribului și cu siguranță că ar fi reușit să-și doboare adversarul, dacă sosirea neașteptată a unui grup de tătari, n-ar fi schimbat fața lucrurilor. Recunoscându-și aliatul, ei

se repezică în ajutorul lui și în curând, Kassian avu în fața sa, o sumedenie de adversari.

Susținându-și mereu duelul său disperat, tânărul se căznea s-o ocrotească pe Prascovia, care, la spatele sau cu ochii măriți de groază, asista la dramaticele peripeții ale luptei, cu teama de a ni-și vedea în fiecare clipă, logodnicul străpuns de săbiile dușmane.

— Prindeți-l de viu, strigă trădătorul. Am nevoie de câinele acesta și de tovarășa lui.

Dar Kassian nu părea dispus să se lase prins și dând dovada urnii curaj eroic, pară cu vitejie loviturile de sabie, împrăștiind moartea în rândurile vrăjmașilor săi.

Obrazul cazacului era groaznic la vedere. Sudoarea îi curgea pe față cu îmbelșugare. Două răni adânci – pe obraz – dovedeau că nici tătarii nu se lăsau mai prejos. Pe jumătate orbit de sânge, Kassian lupta cu ardoare, dar își dădea seama că va trebui să se lase înfrânt de numărul covârșitor al adversarilor săi.

Prascovia, văzând că partida e pierdută, își scoase pumnalul din sân și voi să și-l împlante în inima, dar Kalinic fu mai iute decât ea, căci o apucă cu putere de braț. Arma căzu la pământ.

— Legați-mi cățeaua asta! Și vedeți sa nu vă scape! porunci trădătorul.

Degeaba încerca ea să se zbată, mușcând și zgâriind tătarii. În câteva clipe, fit redusă la o absolută neputință.

— De mine nu-și bate nimeni joc! rânji Kalinic. Dacă te-ai fi purtat altfel, zaporojenii rut sar fi aflat în situația asta.

Deodată, în vârtejul luptei ce continua între Kassian și tătari, un iatagan sfărâmă sabia tânărului. Dezarmat, nenorocitul se pregătea să se împotrivească totuși, când unul dintre tătari, îl lovi cu sete, cu iataganul, în creștetul capului. Kassian se prăbuși neînsuflețit la pământ.

Privirile învolburate de lacrimi ale fetei, se odihniră, o clipa, pe corpul neînsuflețit al logodnicului ei, care zăcea, la o depărtare de câțiva pași, în mijlocul unei mari băltoace de sânge.

— Ei, mititico, nu pari atât de mândră acum de el! Arăta mai bine atunci când îl împodobeai cu coronița de argint!

Fata își întoarse capul și lacrimi amare se prelinseră pe frumoșii ei obraji.

— Plângi... Probabil pentru că m-ai disprețuit!...

— Nu regret decât un singur lucru, Kalinic... Acela că nu-mi am mâinile dezlegate, ca să-mi răzbun logodnicul. Ești cel mai jalnic și perfid trădător!

Răspunsul cazacului, fu o groaznică lovitură de picior.

— Viperă, nu. Mi-e teamă de veninul tău.

Peste câteva zile te vei târî la picioarele mele, cerându-mi iertare.

— Mai curând moarta, decât să fac asta răspunse Prascovia.

— Luați-o de aici și vegheați asupra ei. Îmi răspundeți de ea, cu capul vostru, porunci Kalinic tătarilor.

Fără să mai aștepte, tătarii să execute ordinul aliatului Tamarei. Ridică de brațe vâjnoase, nepoata hatmanului fu dusă afară din cetățuie, în timp ce Kalinic se năpusti din nou în vâltoarea luptei, împingând pe jefuitorii stepei să ucidă pe foștii săi frați de arme.

Moartea hatmanului răspândi și mai multă descurajare în inimile cazacilor. Kondrat se bucura în rândurile a lor săi de o asemenea reputație de viteaz neînvins, încât niciodată oamenii săi nu crezuseră c-ar putea fi vreodată, biruit. Până aici, îi biruise pe toți. Și pe polonezi, și pe tătari, și pe turci. Fără hatman, cazaci nu mai aveau nici o poftă de luptă.

— Kassian... Unde-i Kassian? strigară, vreo câțiva.

Degeaba fu, însă căutat. Căzuse și el, probabil, sub loviturile mișelești ale tătarilor, după cum sucombese și Kondrat.

Încurajați de primele succese, prădătorii se pregătiră, din nou, pentru atac. În toate colțurile scitului, bătălia continua, fără cruțare, dintr-o parte și din alta. Bineînțeles, suferiseră și ei pierderi importante dar faptul acesta, nu conta, având în vedere numărul lor impresionant.

Din toate punctele, tătarii pătrundeau în cetate și cazacii, prinși la mijloc, se refugiaseră în centrul satului, apărându-se într-una cu un curaj nemaipomenit.

Zaporojenii știau că nu se puteau aștepta la nici o cruțare din partea neîmpăcaților lor vrăjmași: și apoi, mai bine morți, decât victimele groaznicelor chinuri la care iar fi supus păgânii, luându-i în captivitate. Urmând exemplul șefului lor care-i condusesese totdeauna la victorie, ei luptau până la ultima picătură de sânge. Acum, bătălia se desfășura tot atât de înverșunată... Femeile și copiii, care putuseră să scape de masacru, se grupară în jurul colibeii hatmanului Kondrat... Aceasta se afla în mijlocul Izamborului și cazacii organizară de jur împrejur, un zid viu, care se împotriva cu disperare la atacurile prădătorilor, nedându-se înapoi cu nici un pas, și cauzând pierdeți considerabile bandiților.

De mai multe ori, tătarii trebuiră să se dea îndărăt în fața vajnicei rezistente, dar Tamara îi forță să pornească din nou la

atac. În fruntea lor trecu chior Tamara, care părea absolut invulnerabilă. O găseai peste tot: își agățase de brâu capul tăiat al hatmanului și sub ocrotirea scutului ei, își râdea de oameni, de săgeți și gloanțe, băgându-se acolo, unde băătăia era mai cruntă, luptându-se ca un demon și trăgând după ea hoardele fricoase ale tătarilor.

Prezența ei, în tot locul, reînsufleți curajul nesigur al tătarilor. Zaporojenii care știau să prețuiască vitejia, rămaseră uluiți de nemaipomenita îndrăzneală a acestei femei care doborâse mai mulți dintre frații lor.

Lupta corp la corp continuă apriga încă o jumătate de oră. Urmară scene de feroasa sălbăticie. Adversarii se strângeau în brațe, în lupte deznădăjduiți, sugrumându-se unul pe altul. La strigătele de război ale atacanților se alăturau strigătele de groază ale femeilor și copiilor, care vedeau că numărul apărătorilor lor scade din ce în ce.

În curând nu mai fură decât vreo 50, cea mai mare parte, răniți. Dar lupta continua mereu. Mereu, mereu...

Niciodată, mintea omenească nu va izbuti să imagineze finalul acestei bătălii. Cei cincizeci de cazaci, deși răniți, își adunară ultimele forțe pentru a înfrunta pe jefuitorii stepelor. Unii după alții, ei cădeau, murind glorios, apărându-și tribul femeile și copii. Cadavrele se îngrămădeau fără număr în jurul colibei hatmanului. Nu erau numai cadavre de ale cazacilor, ci și tătărăști, căci și pierderile ultimilor fuseseră grozave. Exemplul aceleia care lupta în fruntea lor îi electrizase literalmente. Fără de întrerupere, ei atacau, și, în curând, asurzitoare urale se ridicară din mijlocul fortăreței incendiate. Era strigătul victoriei. Ultimii zaporojeni sucombaseră sub valurile neîncetate de atacanți. Soarta tribului se pecetluise: datorită trădării lui Kalinic, tătarii repurtaseră o mare victorie. Răzbunarea sângeroasei Tamara, devenise un fapt împlinit. Fiicei hatmanului Garak nu-i mai rămânea de acum înainte decât să-și țină cuvântul dat rivalului lui Kassian.

CAP. X

PE DRUMUL SCLAVIEI

Îndată ce tătarii constatară că deveniseră stăpânii absoluți ai terenului, scoaseră urlete înfricoșătoare și se repeziră asupra femeilor și copiilor, adăpostiți împrejurul colibeii lui Kondrat. Sărmanele ființe se așteptau să fie gătuite și multe căzuseră de acum sub loviturile de sabie ale învingătorilor, când deodată interveni o mândru siluetă. Era Tamară. Ridicând mâna, în chip majestuos, Tamara își făcu drum printre bestiile pe care le comanda.

Fiica hanului Garak era însoțită de un ofițer din garda sa. Nu din umanitate împiedeca măcelul, ci doar așa ca să nu curgă sângele fără rost. *«Mai mult folos ne-ar aduce ca sclavi, lămurii ea pe luptători. Pe un preț ridicat ostatici vor fi vânduți turcilor care prețuiesc pe zaporojeni drept oameni foarte muncitori».*

Beți de atâta sânge vărsat, învingătorii protestară totuși. Voiau să ucidă pe toți. Din cei trei mii de locuitori ai tribului rămăseseră doar acești 200. Trebui ca Tamara să facă uz de toată autoritatea ei, pentru a-și impune punctul de vedere.

Înfățișarea nenorocitelor ființe era înspăimântătoare. Scenele de măcel și de groază la care luaseră parte, le băgase spaima în suflete. Plimbau în jurul lor priviri îngrozite, așteptându-se, în fiecare clipă să fie căsăpiți de învingători, ale căror iatagane roșii încă, din cauza sângelui părinților, fraților și soților lor, se învârteau năprasnic deasupra capetelor lor.

Dându-și seama că Tamara avea dreptate, prădătorii se repeziră acum spre cadavrele cazacilor, pe care, după ce le despuiau de hainele mai bune, luându-le armele, tăiară capetele eroilor căzuți. Nici răniții nu fură cruțați și timp de o oră urmă un seceriș groaznic, care aduse și mai multă spaimă în sufletele prizonierilor.

Kalinic contribuise, în largă măsură, la exterminarea fraților săi. Nu numai că trădarea sa îngăduise tătarilor să devină stăpânii unei fortărețe neînvinsă până atunci, dar mizerabilul nici nu șovăise măcar să ia parte la atac, omorând destui zaporojeni, cu care altă dată luptase cot la cot.

Mizerabilul nu se caia deloc văzând înfățișarea jalnică a Izamborului de acum. Sătucul distrus, miile de oameni uciși,

totul, dar absolut totul era opera lui. O lumină sinistră sclipi în ochii săi. Mizerabilul își savura răzbunarea iar exaltarea lui nu mai cunoștea limite.

Deodată, își aminti de Kassian. Se apropie de locul unde tânărul luptase contra atâtor dușmani, găsi mormane de cadavre, dar zadarnic încercă să descopere trupul nenorocitului cazac. Dispăruse în chip cât se poate de tainic.

— Pe sfintele Icoane, doar n-am înnebunit! murmură trădătorul. Uite și băltoaca în care a căzut... uite-i și sabia, dar unde oare o fi câinele?

Câteva clipe, Kalinic se plimbă în lung și lat, tot căutând.

Crezu mai întâi ca tătarii prădaseră cadavrul, mutilatului apoi, dar înțelese că musulmanii n-aveau nici un interes să care cu ei un cadavru jefuit. Făcu semn unui hogo ce trecea pe acolo și îl întrebă dacă nu știe ceva, dar nu căpătă nici o lămurire satisfăcătoare: continuându-și cercetările, băgă, însfârșit, de seama, că trupul ucisului fusese târât vreo câțiva pași.

— A fost prădat, fără îndoială. Mi-a luat-o cineva înainte. Kassian nu se putea mișca singur. A murit în cursul luptei, și cineva i-a luat tot ce avea la el.

Se hotărî să-i împărtășească și Tamarei această ciudată dispariție. O găsi într-o discuție foarte însuflețită cu câțiva din locotenenții ei, în timp ce, la o mică depărtare, tătarii ridicaseră o movila uriașă din prădăciunile strânse. Erau acolo arme, covoare, blănuri, costume, șei, alimente. Cu toate că focul distrusese o mare parte din bogățiile satului, tătarii găsiseră totuși de ajuns ca să-și astâmpere lăcomia.

— Cred ea ești mulțumită, Tamara, căci succesul a depășit toate așteptările. Grație ajutorului meu, ai reușit să înfrângi pe neînvinșii zaporoeni. De azi înainte, călăreții tăi vor fi stăpânitorii stepei Nogailor, putând să gonească, până peste Nipru, toate triburile nomade care li se vor împotrivi! Eu mi-am ținut toate făgăduielile date și aștept ca și tu să-ți le respecti pe ale tale.

— Nimeni na pus vreodată la îndoială cuvântul Tamarei. Am jurat să mă mărit, cu acela care îmi va ajuta să mă răzbun și mai mult ca oricând sunt gata s-o fac!...

— Aștept, deci, cu bucurie, să devin soțul tău. Țin totuși să-ți reamintesc făgăduiala ce mi-ai făcut-o în privința Prascoviei și a lui Kassian...

— Nu mi-am schimbat hotărârea. Această Prascovie de care îmi vorbești, nu se află sub supravegherea tătarilor mei?

— Da, dar Kassian a dispărut.

— Mi s-a spus totuși, că a murit chiar de la începutul bătălie?...
— L-am văzut și eu căzând sub lovituri, dar nu pot pricepe cum de a dispărut cadavrul!...

În puține cuvinte, trădătorul puse la curent, pe viitoarea-i nevasta asupra investigațiilor sale.

Fruntea Tamarei deveni gânditoare. Era vădit că știrea aceasta o preocupa foarte mult.

— Poate ca unul din războinicii mei i-o fi târât corpul, spre vreo casa incendiată, aruncându-l înăuntru. În tot cazul voi căuta să aflu cauza dispariției lui... Cine știe? Poate o fi izbutit să fugă?

— Singur nu putea s-o ia din loc. Cred ca o fi venit cineva care a făcut lucrul acesta, cu un interes oarecare!

— Atunci nu poate fi departe! Voi ști eu îndată!

Chemându-și locotenenții care așteptau nemișcați, la câțiva pași depărtare, fiica hanul ui Garak le dădu ordinul să întreprindă imediat cercetări pentru a regăsi corpul tânărului șef.

Până în zori, la lumina torțelor, locotenenții Tamarei căutară zadarnic corpul dispărut, spre cea mai mare mânie a lut Kalinic. Toate colțurile fuseseră cotrobăite., șanțul fu străbătut în toate direcțiile, dar Kassian nu era de găsit... Kalinic participase efectiv la aceste cercetări și cu furia în suflet, trebui să admită ca munca lor era inutilă...

Armata Tamarei se stabili, în cursul zilei, pe terenul cucerit. Pierderile învingătorilor fuseseră foarte grele. Mai mult de o mie de tătari pieriseră în timpul luptei, deși luaseră Izamborul prin surpriză. De asemenea răniții erau foarte numeroși. Cazacii își vânduseră pielea scump de tot!... Pentru ca să se mai refacă. Fiica hatmanului Garak ordonase ca tătarii să cantoneze în Izambor.

De îndată ce se mai odihniră puțin, tătarii purceseră să îndeplinească ultimele îndatoriri față de morții lor. Fu ridicat un rug uriaș iar alături se îngrămădiră, unul peste altul cadavrele războinicilor căzuți în luptă, în timp ce supraviețuitorii, călare, se înșirară în grupuri compacte, de jur-împrejur. Steagurile fluturau în aer, iar săbiile și lăncile aruncau sclipiri aurii.

Trămbițe răsunară și apoi imediat apăru Tamara, întovărășită de Kalinic și principalii ei locotenenți. Capul hatmanului Kondrat, atârna de oblâncul șei.

Salută cu sabia steagurile ce se plecau înaintea ei, în timp ce vântul se juca printre șuvițele ei semețe...

Trădătorul care călăria alături de dânsa, își stăpânea cu greu admirația ce o simțea pentru fata asta minunată. Acum nu-i

părea deloc rău de refuzul Prascoviei și de alianța ce o făcuse cu fiica banului Garak, alianță ce trebuia să se încheie printr-o căsătorie, De acum înainte, va fi mai puternic ca oricând, va comanda miilor de călăreți și va putea porni la cuceriri glorioase. Un nou câmp de activitate se oferise ambiției sale și numele său va fi de acum înainte tot atât de temut ca acela al sălbaticiei sale soții.

Timp de zece minute Tamara galopă prin fața rândurilor aliniate, trecându-le în revistă, apoi sări, foarte sprintenă de pe cal și se îndreptă spre rug. Un tătar o aștepta cu o torță în mână...

Fără să tremure, Tamară aprinse rugul, peste care fuseseră, îngrămădite, între timp, șutele de cadavre. Flacăra se ridică în aer, producând un fum gros, apoi, sub acțiunea zefirului cuprinse curând toate crengile îngrămădite de jur împrejur..

Tamara încalecă din nou și întorcându-se spre movila de cadavre, glăsui întinzând brațele spre cer:

— Uzbeci, tadjici, caucazieni și kirghizi, voi, care ați luptat atât de vitejește alături de tatăl meu, mergeți acum să-l întâlniți pe acela care, de atâtea ori, v-a condus spre izbândă... Dormiți în pace, căci datoria voastră de a-l răzbuna pe căpitanul vostru drag, s-a împlinit. Înainte ca rămășițele voastre pământești să fie distruse de focul purificator, Tamara cea Sângeroasă vă trimite supremul ei „adio”.

Spectacolul ce-l înfățișa această amazoana, țeapănă pe șeaua calului ei alb, era foarte impresionant. Soarele se culca la orizont îndărătul pădurilor Niprului, iar stolurile de corbi înnegreau cerul, în așteptarea ospățului ce-l presimțeau...

Flăcările rugului care se urcau cu repeziciune spre cer, siliră ciorile, să se depăreze, croncănind. Un miros respingător de carne arsă, împuti atmosfera, totuși, timp de multe minute încă, Tamara nu se depărta de rug. Însfârșit, își scoase sabia din teacă, dând rugului ultimul onor și în goana cea mai mare veni să se alăture, lui Kalinic, care sta în fruntea trupelor.

Tătarii părăsind Izamborul, își instalară corturile nu departe de sat, și aprinzând focuri mari, începură să-și pregătească cina. Cântece se ridicară curând spre slavi și imnurile de bucurie urmară strigătelor de moarte de mai adineauri.

Tamara își adună căpeteniile la sfat, în cortul ei conic. În vârful căruia flutura steagul tătăresc: o coada de cal. Interiorul fusese împodobit cu lucruri de preț, iar pe jos întinse bogatele covoare

ale hatmanului Kondrat. Fiecare căpetenie propunea altceva; unii voiau să înainteze până la Nipru, alții să se înapoieze. Tamara hotărî ca deocamdată să se înființeze în Izambor o garnizoană militară, care să pună la respect toate triburile nomade de prin împrejurimi. Acest lucru, era de o importanță capitală, căci cine stăpânea Izamborul, stăpânea și această parte a stepei Nogailor. Rezultatul consfătuiri fu, că a doua zi de dimineață, cea mai mare parte dintre tătari trebui, să pornească spre Perekop ducând cu ei prada și prizonierii.

În timp ce căpeteniile luau astfel de hotărâri, la o mică depărtare de locul unde se țineau închiși caii cazacilor, patru santinele vegheau asupra prizonierilor, care, fuseseră puși în lanțuri. Erau mai mult de 200 de suflete, cea mai mare parte femei și copii. Privirile lor înlăcrămate se îndreptau, în tot momentul, spre Izamborul lor distrus. Li se dăduse ceva de mâncare, dar aproape nici nu se atinseră de ea... Nu-și făceau nici o iluzie asupra sorții ce-i aștepta. Ar fi preferat să moară în luptă. Acum era prea târziu...

Prascovia se afla în mijlocul lor. De câteva ori, Kalinic venise pe acolo, ca să se convingă că nu evadase. Sărmănica știa ce o aștepta. Singură pe lume. Fără bunic, fără dragul ei logodnic, soarta-i era pecetluită. Va fi vândută vreunui turc oarecare, așa cum se vinde un dobitoc. Totuși, oricât îi era de mare zbuciumul sufletesc, oboseala Prascoviei, o doborî și, în curând, nepoata, hatmanului închise ochii, uitând de trista-i situație...

A doua zi dimineața, o oră după răsăritul soarelui, Tamara împreună cu oamenii săi, se îndreptară spre Perekop. Pentru sărmanii prizonieri, mânați de la spate eu dureroase lovituri de bici și cnut, aceasta însemna un drum al morții, fără nădejde, fără lumină. Prascovia și tovarășii ei, porniseră pe un drum, de pe care nu sperau să se mai întoarcă...

Drumul sclaviei...

CAP. XI

PĂDUREA NIPRULUI

— Unde sunt? Unde mă aflu?

Kassian deschise ochii, plimbându-i cu uimire în jurul lui. Capul îl dureau groaznic, iar obiectele din jurul lui păreau foarte nelămurite.

— Nu ți mai bate capul degeaba: ești în siguranță și nimeni nu va veni să te supere aici...

Adânc uimit, tânărul îl privi pe acela care-i vorbise.

— Tu-ești, Nikita?

— Eu, răspunse, banduristul, îngenunchind lângă rănit.

Efortul făcut de rănit, spre a vorbi, îl epuizase. Voi să mai spună ceva, dar niciun sunet nu-i ieși din gât. Își duse mâna, cu înfrigurare, la cap și văzu că e bandajat... Căzu din nou fără putere.

Din ce în ce mai intrigat, nefericitul cazac se întreba ce evenimente se întâmplaseră.

Timpe de câteva minute ramase nemișcat, privind pădurea ce-l înconjură. Domnia o tăcere adâncă. Doar un murmur ușor îi arăta că zefirul se juca prin crengile și frunzele pomilor.

Obişnuit să trăiască doar în stepa, tânărul privea, nu fără uimire, frumosul decor ce-l înconjură. Pretutindeni numai brazi înalți și frumoși: ici, colo, câte o rază de soare pătrundea printre crengi. Nu departe de dânsul, doi cai pășteau liniștiți.

Uluiala bietului cazac spori, încercă să-și adune amintirile... Datorită cărei împrejurări ajunsese în pădure și de ce oare numai trubadurul se afla lângă el?... De unde avea rana aceea care-i producea atâta durere la cap?...

Multă vreme, Kassian se gândi fără să poată găsi o soluție pentru toate aceste probleme. Memoria lui continua să fie refractară și durerea ce o simțea sub frunte îl împiedica să efectueze o revenire asupra trecutului... Treptat-treptat, gândurile lui începură însă să se limpezească... Își aminti câteva din oribilele tablouri, care urmaseră după neașteptatul atac al tătarilor... Revăzu momentele acelea de oroare când încercase totul ca să protejeze și să salveze pe Prascovia, fiica viteazului Starko... Apoi, totul se năruie în memoria lui... În zadar, se căzni să descopere ce devenise logodnica lui... Se revăzu duelând cu

Kalinic și acoliții săi, făcând o pavăză, Prascoviei cu corpul său, apoi, însă, nimic, nimic!... I se părea că un val opac se lăsase deodată înaintea ochilor săi...

— Prascovia? Unde e Prascovia? strigă el deodată, ridicându-se.

Nikita înalță, mâhnit, din, umeri, schițând un gest care însemna că nu știe absolut nimic în privința ei.

— Dar în acest caz, florica este în primejdie... Nu înțelegi?... Trebuie să alerg în ajutorul ei, cu hatmanul. Kondrat... Nikita, ești un prost de nu mă înțelegi...

Kassian nu-și termină fraza. Prea se încrezuse în puterile sale. Urechile îi vâjâii-ă și capul său căzu, jos, neînsuflețit.

Cată vreme ramase nenorocitul cazac fără cunoștință? Coșmaruri groaznice îl asaltară... Vedeau pe Kalinic apărând în fața-i și mâna lui căuta mânerul spadei. Deliră, proferând cuvinte fără de înțeles... În fine, viziunile fugiră și rănitul adormi adânc.

Trecură ore întregi, în care timp nu se auzi decât, geamătul înăbușit al vântului. Însfârșit, Kassian deschise, din nou, ochii. Trubadurul se afla mereu lângă dânsul. Nu departe de el zăcea și «bandura». Trubadurul privea pe rănit cu simpatie.

— Nikita, tătucule... am dormit? întrebă cazacul.

— Ai dormit mult, mult de tot, seniore Kassian, răspunse Nikita cu voce calmă.

— Ore întregi? întrebă din nou nefericitul tânăr.

— Nu, zile, rectifică Nikita.

— Zile?

Acest răspuns păru că readuse pe logodnicul Prascoviei în fire.

Privi, curios în jurul lui și respiră, din adâncul plămânilor, aerul încărcat cu miros de rășină. Se simțea mai bine, iar capul nu-l mai durea deloc.

— Zile? repetă el. Nu e cu puțință!

— Ba da și mulțumește-i Fecioarei din Kazan că ai scăpat atât de ușor. De multe ori, am crezut c-o să-ți dai duhul în brațele mele.

— Atunci... Prascovia, hatmanul, tătarii?

— Dacă mă întrebi cu atâta, enervare, nu-ți mai răspund. Potolește-te și-ți spun totul. Febra a căzut abia ieri și nu vreau să aiurezi iar.

— Haide, Nikita, nu mu face să sufăr. Vorbește! Ce s-a întâmplat cu Prascovia? De ce suntem în mijlocul acestei păduri, în loc să fim acolo unde ne e locul, la Izambor?

— Izamborul se găsește în puterea tătarilor Tamarei.

O expresie de neliniște se zugrăvi pe chipul tânărului.

— Nu se poate... Zaporojenii n-au fost niciodată înfrânți!

— Zaporojenii au biruit, totdeauna, atunci când și-au avut dușmanii în fața... Trecutul lor este glorios... Totuși, trădarea e mai puternică decât vitejia... Din păcate, un ambițios și-a trădat frații și a introdus dușmanul în trib. În alte împrejurări, zaporojenii ar fi împrăștiat tătarii ca pui de potârniche. Luați prin surprindere, cazacii noștri au fost învinși.

— Vorbești de Kalinic? Întreba Kassian, amintindu-și că-și încrucișase sabia cu acesta.

Trubadurul clătină afirmativ din cap.

— Da, de Kalinic... Să dea Domnul ca toți corbii stepei să-i smulgă carnea, fâșie cu fâșie, iar porcii să se ospăteze din măruntaiele sale blestемate... Zaporojenii au fost învinși din cauza lui...

— Dar Kondrat? Începu tânărul șef.

Nikita îi întrerupse brusc.

— A pierit sub ochii mei, din cauza numărului covârșitor al vrăjmașilor. Tamara, demonul ăsta cu chip de femeie, la lovit mișelește pe la spate, tăindu-i capul, apoi, cu iataganul!

— Dar cu Prascovia ce s-a întâmplat, tătucule? A murit și ea? Spune-mi ce a de venit?

— Cred că e în viață și nevătămată, dar se afla în ghearele acelor câini blestemați!

Rănitul nu-și putu opri un urlat ca de fiară. Captivitatea, la tătari, era mai groaznică decât însăși moartea pentru fiica lui Starko.

Acum, când se afla în ghearele lui Kalinic și acoliților săi, nimic bun nu putea să se întâmple nepoatei hatmanului Kondrat.

În mintea tulburată o tânărului, cele mai negre ipoteze își făcură loc... Voi să se ridice spre a alerga spre cei doi cai priponiți la câțiva pași de el, dar mâna tovarășului său îl reținu.

— Ce vrei să faci?... Ți-ai pierdut mințile?

— Pe sfântul Nichifor, trebuie să alerg s-o scap, spuse rănitul și încercă să se ridice de pe culcuș, dar din nou fu reținut de brațul vânjos al muzicantului,

— În starea în care te găsești. Nu-i poți ajuta la nimic. Trebuie să-fi recapeți mai întâi sănătatea. Gândește-te: 11 zile și 11 nopți te-ai zbatut între viață și moarte. Mulțumește Domnului că ai scăpat cu viața.

Tânărul rămase cu gura căscată. Nu putea să creadă că fusese inconștient atâta timp. Trecându-și mâna peste frunte, ca și cum

ar fi încercat să gonească un vis urât, el murmură:

— 11 zile. Nu-ți bați joc de mine? Nu-l posibil, Nikita.

— Ce interes aș avea să te mint? Dacă mi-ai fi fost indiferent, nu te scoteam eu din mâinile necruțătorilor tai dușmani...

Logodnicul Prascoviei dădu agale din cap.

— Iartă-mă, tătucule... Tu m-ai salvat, fără îndoială. Disperarea mea este atât de mare încât am și uitat să-ți mulțumesc și să te întreb cum ai reușit să părăsești Izamborul și să vii până aici...

— Nu merită osteneala să vorbim de asta. Eu nu sunt un războinic, și n-aș putea face rău nici unei muște... Dar dacă n-am curajul leului, sunt credincios ca și câinele. Am știut de la început că datorită vitejiei tale, te vei băga unde e primejdia mai mare. De aceia am vrut să fiu lângă tine, nu ca să lupt și ei, ci ca să te scap din vreo încurcătură. Când am văzut că Prascovia e dusă spre lagărul prizonierilor, de către călăi, cu m-am strecurat pe nesimțite până la băltoaca în care zăceai tu.

— Mai bine o scăpai pe Prascovia din ghearele acelor monștri. Trebuia să te gândești la soarta cumplită ce-o aștepta. Oh! De ce mi te-ai dus după ea?

— Puteam, oare, să-i înfrunt pe tătari, înarmat doar cu «bandura» mea? Singurul meu gând era să te scap pe tine de la moarte. Apropiindu-mă, constatai că nu muriseși...

— Mai bine ar fi fost să împărtășesc soarta fraților mei! murmură tânărul cu lacrimile în ochi.

Nikita fără să dea prea mare importanță acestor vorbe, continuă povestirea lui:

— Deodată, zări doi cai care rătăceau în neștire... Te-am urcat pe tine pe unul și eu am sărit pe al doilea, apoi repede ca fulgerul am ieșit prin una din porțile satului.

— Asta înseamnă fuga rușinoasă! Niciodată n-o să-mi iert că am fugit, atunci când frații mei luptau ca niște eroi!

— Spune-i cum vrei, dar eu știu că am văzut moartea cu ochii. Gloanțele și săgețile zbârnăiau la urechile mele, de le aud și acum zumzetul. Sute de inși s-au luat după mine, dar nici unul nu se poate lăuda ca m-a atins măcar. Acum îmi pare bine că ești aici, în

viață încă și nu mort în băltoacă. Rănile tale, pe care le-am tratat eu cu leacuri învățate de pe la triburile nomade, sunt aproape tămăduite.

Kassian întinse mâna trubadurului. Regreta acum cuvintele aspre ce i le spusese. Îl cunoștea de mult pe muzicant și știa ce

fricos e, dar ceea ce făcuse pentru el, era mai mult decât un act de eroism.

Bunul trubadur, după ce strânse mâna lui Kassian, își continuă povestirea:

— Singurul meu gând a fost să mă îndepărtez cât mai mult de hordele tătare. Stăpânind Izamborul, ei au devenit cei mai tari în toată stepa și, în câmpie deschisă, eram în pericol perpetuu. De aceea m-am îndreptat spre singura regiune în care puteam găsi o ascunzătoare convenabilă. Aici, pe malurile Niprului, în aceste întinse păduri, nu cred să le treacă tătarilor prin cap să vină să ne caute.

— Îți mulțumesc. Nikita, pentru tot ce ai făcut pentru mine. Frații mei de arme au pierit în urma unei trădări. Mie îmi rămâne acum o misiune sfântă de îndeplinit: RĂZBUNAREA

CAP. XII

JURĂMÂNTUL LUI KASSIAN

Trubadurul se cutremura la aceste cuvinte. Cunoștea de multă vreme caracterul logodnicului Prascoviei și știa că nu vorbise cu ușurință pronunțând cuvintele de mai sus. Își dădu imediat seama că, de acum înainte, toate eforturile lui Kassian vor avea o singură țință: să pedepsească usturător pe mizerabilul, care nu ezitase, din gelozie, să deschidă porțile tribului tătarilor. Mai emoționat, decât voia să pară, trubadurul se aplecă peste convalescent:

— Nu te enerva, seniore Kassian, îl rugă el. Acum, când știi tot ce s-a întâmplat în trib, ar fi bine să te odihnești puțin. Cu cât vei fi mai ascultător, cu atât mai promptă îți va fi vindecarea...

— Ai dreptate, Nikita... Trebuie să-mi recapăt toată puterea cât mai repede pentru a răzbuna morții și a-mi regăsi logodnica...

Figura lui Kassian se crispa de durere la ultimele cuvinte. Durerea morală care-l stăpânea era atroce. El nu știa de pactul încheiat între Tamara și Kalinic și de aceea se întreba neliniștit ce soartă fusese destinată aceleia care însemna totul pentru el... El își dădea prea bine seama că refuzul Prascoviei de a acorda mâna acestui odios individ fusese una din principalele cauze ale sinistrei lui trădări. Ce s-o fi întâmplat, oare, cu mândra nepoată a hatmanului? Nu s-o fi sinucis oare pentru ca să scape din ghearele mârșavului trădător...

— De-o fi să mor, și tot o să dau de ea, chiar dacă tătarii au târât-o până la capătul pământului!

De voie de nevoie, sfătuit de trubadur, tânărul cazac se întinse pe așternut, dar nu izbuti să împrăștie tulburătoarele gânduri care-l torturau... În cele din urmă, închise ochii după ce luase următoarea hotărâre: în ziua în care va fi complet restabilit, se va înapoia în împrejurimile Izamborului, pentru ca să afle, prin toate mijloacele, locul, unde fusese târâtă Prascovia...

Se scurseră mai multe zile – veacuri pentru rănit. Rănile se cicatrizară cu repeziciune și Kassian aștepta cu nerăbdare ziua în care Nikita îi spune că e cu desăvârșire tămăduit. Kassian nu era om ca să rămână inactiv. Șederea îl omora și abia mai putea sta locului...

Între timp, muzicantul se ocupa cu... vânatul, deși n-avea nici o armă. Cunoscând obiceiurile animalelor pădurei, el întinsese numeroase curse, așa că întotdeauna cei doi oameni aveau provizii din gros. Cât despre cai, iarba creștea din belșug în acea regiune.

Nikita era un tovarăș cu care convalescentul nu se putea plictisi. Trubadurul nu știa ce să mai facă pentru a fi pe placul tânărului. Uneori, se așeza lângă el și pentru a-l înveseli, cânta din bandură... El acompania melodia cu vocea-i. Celebra glorioasele isprăvi ale zaporojenilor, apoi inventa un cântec nou în care stigmatiza trădarea lui Kalinic și chema asupra renegatului furia dumnezeiască.

Inima lui Kassian se strângea, auzind aceste cântece... Trubadurul știa mai bine că nimeni altul să-și emoționeze auditoriul. Uneori, vocea lui tremura, ca și cum ar fi exprimat chinurile captivilor și plânsul morților care cereau să fie răzbunați. Alteori, vocea lui devenea puternică și reînviind pe centaurii masacrați – îi lansa într-un galop nebun, împotriva tătarilor, pe care îi tăiau în bucățele...

Tot în asemenea ocazii, trubadurul cânta și melodiile cu care distrase asistența în ziua logodnei Prascoviei cu Kassian. Amintirile se îmbulzeau în mintea tânărului, reamintindu-i fericitele clipe trăite care, probabil, nu vor mai reveni niciodată.

Se mai scurse o săptămână, în care timp răbdarea lui Kassian fu pusă la grea încercare totuși ascultă cuminte sfaturile lui Nikita, știind bine că, cu cât va fi mai cuminte, cu atâta vindecarea lui va fi mai grabnică.

Însfârșit, într-o buna seară, banduristul constată că rănilor pacientului său erau complet vindecate. Cazacul putea, de acum înainte, să-și reia viața sa aventuroasă.

Bucuria lui Kassian nu cunoscuse margini. În fine, viața monotona se sfârșise și marea bătălie urma să înceapă... Dacă situația nu ar fi fost atât de gravă, cu siguranță că ar fi dansat un «cazacioc», pentru a se convinge că nu-și pierduse agilitatea.

Chiar de a doua zi dimineața, porniră la drum. În grabă, Nikita uitase să-i comunice că nu aveau șei, dar acest fapt n-avea nici o importanță pentru Kassian. De câte ori nu călărise el cai nedomesticiți fără șea? De aceea în timp ce banduristul încerca, cu greutate, să se cațere pe spinarea calului, Kassian se aruncă dintr-un salt pe spatele calului său, care se repezi, ca o săgeată, printre arbori.

Totuși, cu toată dorința ce o avea Kassian, ca să-și înceapă

campania, trebui să-și mai domolească ardoarea. Desigur că stepa Nogailor, nu mai era atât de sigură, azi, ca altădată. Se putea ca grupuri de prădători să fi ajuns până și prin pădurile Niprului. Trebuiau deci să înainteze cu foarte multă prevedere și să ocolească – pe cât posibil – grupurile de tătari

— Mare plăcere aș avea să sugrum vreo câțiva tătari, murmură Kassian.

— Deocamdată cred ca ar fi bine să lași pe mai târziu dorința asta, îl sfătui muzicantul.

— Fricos mai ești! izbucni cazacul indignat.

— Ba nu, dar e mai bine să trecem nevăzuți. Tătarii desigur că sunt stăpânii ruinelor din Izambor și dacă ne apropiem de ei în plină zi, ne vor surprinde. Dacă ne vom apropia însă noaptea, nici dracu nu ne va simți... și astfel ne vom putea da seama de situație.

Tânărul trebui să recunoască că trubadurul avea dreptate.

— Noaptea. Seniore Kassian, continuă trubadurul, ne putem folosi de singura armă pe care o mai avem la îndemână: surpriza. Cum vom izbuti să punem mâna pe un tătar în cursul zilei? În, stepă, călărețul este văzut de la o distanță considerabilă și prezența noastră va fi remarcată, înainte ca noi să fi ajuns la țintă!...

— Ești un bătrân filosof, tătucule, spuse logodnicul Prascoviei și dacă n-ai curajul leului, ai, cel puțin, șiretenia vulpii. De îndată ce vom ajunge în stepă, ne vom ascunde undeva și vom aștepta în tihnă căderea nopții, spre a nu fi văzuți.

Făcură așa precum hotărâseră și numai după ce umbrele nopții se lăsară deasupra stepei, cei doi își continuă călătoria, gonind, într-un galop dezlănțuit, spre Izambor.

Muzicantului nu-i prea convenea această galopadă îndrăcită, căci nu mai era atât de tânăr și apoi și bandura îl stingherea grozav. Pentru nimic în lume însă nu s-ar fi despărțit de prețiosul său instrument.

O tăcere impresionantă domnia pe toată întinderea stepei, dar Kassian avea de mult deprinderea acestor curse nocturne. Cunoscând foarte bine regiunea, el nu se temea însă că se va rătați.

Timp de trei ore, cei doi prieteni galopară, fără să schimbe măcar o vorbuliță. Nu zăriră nici o umbră suspectă. Tătarii probabil, n-aveau curajul să se aventureze noaptea prin stepa.

Caii începură să dea de-acum semne de oboseală, când, deodată, la orizont, începură să se zărească lumini.

— Ne apropiem, strigă Kassian, vesel.

Nenorocitul Nikita scoase un oftat, de ușurare... Nu mai putea! Niciodată nu călărise atât de repede. Era la capătul puterilor și de abia se mai ținea pe șea...

Temându-se să nu fie văzuți, cei doi călăreți își micșorară viteza.

Ajunghând la o depărtare de vreo jumătate de verstă de sat, calul lui Kassian făcu un salt. Domnia un miros respingător. Aerul părea otrăvit. Cazacul încercă să străpungă întunericul cu privirea. La fiecare pas, mirosul devenea din ce în ce mai de nesuferit.

Deodată, se făcu un mare tărăboi și mii de păsări își luară zborul, din toate părțile. Printre ierburi se strecurată umbre ciudate. Kassian n-ar fi putut să spună dacă erau vulpi sau lupi. În tot cazul, de un lucru era sigur: acolo fuseseră transportate cadavrele învinșilor, pentru ca mirosul lor să nu-i supere pe stăpânitorii Izamborului. Cei doi descălecară.

Luna, care tocmai răsărise, le arata că era vorba de cadavre. Pretutindeni se zăreau numai schelete, iar printre ele mișunau toate vietățile stepei.

Imediat, Kassian băgă de seamă că se află în prezența scheletelor foștilor săi tovarăși. Un hohot de plâns i se urcă în gât.

— Pe Maica Domnului din Kazan, jur să n-am odihnă până nu-mi voi răzbuna scumpii mei morți, și până ce Kalinic nu-și va primi dreapta lui osândă. Cât despre Tamara, va afla că nu poate fi victorioasă, cât timp mai există un singur zaporojean!

Își făcu semnul crucii, murmură o scurtă rugăciune pentru, odihna sufletelor celor trecuți în altă lume. Apoi spuse lui Nikita:

— Haide... Va veni ziua când frații noștri vor căpăta un mormânt demn de ei!...

Cei doi oameni se depărtară, fără să mai spună o vorbă. Acum erau siguri că Izamborul se afla în mâinile dușmanului și că se expuneau să fie văzuți, dacă se apropiau prea mult de sat. Deodată, Nikita se opri, apucându-și tovarășul de braț.

— Ia privește! îi șopti el la. Ureche, arătându-i cu degetul două umbre ce înaintau spre dânșii.

Nikita nu se înșelase. Dinspre Izambor, se vedeau venind doi călăreți, ei nu zăriseră pe cei doi prieteni, căci discutau cu însuflețire,

Kassian și trubadurul descălecară și târându-se prin înaltele ierburi, se apropiară spre a vedea mai bine pe cei doi. Unul avea

pe cap căciulă țuguiata a tătarilor, iar mânerul săbiei sale scânteia în clarul de lună; celălalt vorbea cu multă însuflețire. Lui Kassian, glasul acesta i se păru foarte cunoscut. Călăreții se apropiau din ce în ce de locul unde se aflau ascunși cazacul și muzicantul. Când fură destul de aproape, Kassian șopti încetișor la urechea lui Nikita:

— Ia-l tu în primire pe al doilea. Eu mă însărcinez cu tătarul.

Nikita murmură vreo câteva cuvinte neînțelese, dar cazacul nu catadicsi să-l asculte, ei, sărind cu mlădioșenia unei pantere, se repezi împotriva omului cu iataganul.

CAP. XIII

SFERTUL DE ORĂ AL LUI SEPEL

Zaporojeanul își calculase bine săritura. Înainte ca tătarul să-și dea seama ce se întâmpla, se simți apucat și strâns de un pumn de fier. Atacul fu atât de neașteptat, încât musulmanul goli șeaua, iar calul, înspăimântat, o luă la goană prin stepă.

Deși pașnic din fire, muzicantul ascultă de porunca lui Kassian și se repezi asupra celui de al doilea călăreț pe care îl birui nu fără

oarecare greutate. Patru oameni se zbăteau acum pe jos. Împotrivirea tătarului scăzu curând. Scoase un țipăt surd și nu se mai mișcă. Cazacul îl sugrumase pur și simplu.

Nikita nu era tot atât de expeditiv ca tovarășul său. Adversarul lui, deși nu era dotat cu o putere herculeană, se zbătea cu disperare, scoțând strigăte ascuțite. Ca să-l mai domolească, trebui să intervină Kassian. Deodată, cazacul scoase un strigăt de uimire. Îl recunoscuse pe necunoscut.

— Sepel!... Tu ești, blestematule!...

— Cruță-mu, seniore... se bâlbâi evreul, pe jumătate sufocat.

Logodnicul Prascoviei și trubadurul cunoșteau de vreme îndelungată pe acest nefast personaj. Îl văzuseră foarte des dând târcoale Izamborului și făcând negoț cu zaporojeni. Totuși faptul că se afla în apropierea fortăreței în tovărășia unui tătar întrecea orice imaginație!...

Surpriza celor doi oameni fu atât de mare încât dădură drumul omului de sub ei.

Sepel își reveni cu greu. Jidovul recunoscuse adversarii și tremura ca o varga. Îi credea morți de mult și uite-i că veneau său ceara socoteală, ca niște strigoi de pe altă lume. Poate chiar erau niște fantome!...

— Milă, seniore! Eu am fost întotdeauna în bune legături eu zaporojenii!... Fie-ți mila de mine!...

— S-ar spune că numai prietenul zaporojenilor n-ai fost, blestematule, din moment ce călărești, în plină stepă, cu unul din neîmpăcații noștri dușmani. Cred că legăturile tale cu oamenii Tamarei sunt dintre cele mai bune!

— Seniore, se plânse evreul, vă asigur că nu sunt ceea ce credeți!...

— Atunci să ne spui ce căutai la ora asta prin stepă, și care erau intențiile tale?

Evreul rămase nehotărât. Prea era luat repede. Kassian fără să-i mai dea mult răgaz, își scoase iataganul din teacă, și spuse, apăsând vârful ascuțit pe gâtul jidovului:

— Pe sfântul Nichifor, dacă te încapățânezi să nu vorbești, te ucid ca pe un pui de găina! Cunosoc o mie de mijloace pentru ca oameni mai puțin limbuți ca tine să vorbească!... Haide, dă-ți drumul!...

O sudoare rece acoperi fruntea evreului. Îl cunoștea pe Kassian de multă vreme și știa că în asemenea împrejurări, cazacul nu glumea, fiind capabil să se țină de cuvânt.

— Seniore, nu sunt decât o ființă fără apărare, care n-a făcut nimănui vreodată rău... Eram întotdeauna în bune legături cu cei din Izambor...

Sepel nu-și isprăvi fraza, Kassian înțepase fără milă, cu vârful iataganului, gâtulejul evreului.

— Nu ți-am cerut să-mi ții un discurs, câine! Spune-mi doar, ce treaba aveai cu tătarul cu care păraai în excelente legături?...

— Dar, seniore, eram prieteni...

— Ascultă-mă, Sepel, cu mine nu te juca. Nu admit să servești doi stăpâni. Înainte zâmbeai zaporojenilor și acum tratezi prietenește cu acei care i-au masacrat în urma unei odioase trădări...

— Pe Jehova, stăpâne, nu eu i-am trădat, ci Kalinic...

— Asta nu-i o noutate pentru mine. Dar eu cred că și tu ai jucat un rol urât în afacerea asta, din moment ce am dat peste tine, la ora asta, prin stepa.

— Intențiile mele au fost întotdeauna curate!...

— Dacă. Nu ești mai sincer cu mine, am eu ac de cojocul tău. Știi ce face cazacul cu încapăținații de felul tău? Le taie pur și simplu nasul și urechile! M-ai înțeles? Vezi să nu trec la fapte!...

— Seniore, n-o să faci una ca asta!

— Na, c-o să-mi fie rușine... Uite, pe tovarășul tău l-am ucis... Bagă-ți în cap ca viața ta nu atârnă decât de un fir de ață!...

Din tonul amenințător al cazacului, evreul înțelese că nu-i nici o scăpare și că era ca și pierdut. De altfel și atitudinea amenințătoare a lui Nikita era un indiciu că șansele lui erau minime.

— Seniore, te porți urât cu un om care va fost întotdeauna prieten, se bâlbâi el, distrus.

— Prietenii dușmanilor noștri, sunt și inamicii noștri. Ce căutai,

prin stepă, noaptea, cu un tătar alături, Și apoi, de când ai tu un cal? Te știi de atâta amar de vreme pentru ca aceste două fapte să mi se pară foarte suspecte. Probabil că ai făcut dușmanilor noștri, un serviciu de seamă pentru ca să primești un asemenea cadou.

— Calul nu mi-a fost dăruit... Mi-a mers bine în ultimul timp și am avut cu ce să-l cumpăr...

— Dacă ne erai prieten, afacerile nu-ți prosperau, odată ce Izamborul nu mai este al nostru. Asta-i semn că ai profitat de trădarea lui Kalinic...

— Îți jur, seniore...

— Ajunge, Sepel, dacă mi vrei să-ți agravezi poziția... Dacă nu răspunzi repede, te strâng de gât ca pe o fiara. Unde te duceai? Ce călătorie erai pe cale să întreprinzi?

Sepel tremura ca frunza. Zaporojeancul îl menținea sub puterea pumnului său și vârful iataganului continua să-i amenințe gâtul.

Evreul înțelese că nu-i mai poate ascunde adevărul, dacă voia să scape cu viață.

— La Perekop... Am acolo afaceri foarte importante...

— Afaceri cu tătarii? Ce fel de afaceri? Întrebă Kassian necruțător.

— Dacă vorbesc, scap cu viața? se bâlbâi el.

— Dacă informațiile tale ne pot fi folositoare, da... dacă nu, nu răspund de viața ta...

— Întovărășeam pe tătarul acesta la Perekop, pentru a duce un mesaj Tamarei...

— Așadar, lucrezi pentru dânsa... Ești, cu alte vorbe, un spion... Măinile talc sunt, desigur, și ele roșii de sângele cazacilor din

Izambor...

— Seniore, eu n-am ținut niciodată vreo armă în mână...

— Spune atunci tot ce știi, i se adresă Kassian, amenințător.

Înțelegând că nu mai avea nici un motiv să ascundă adevărul, evreul istorisi lui Kassian tot ce știa. Auzindu-l, furia logodnicului Prascoviei mi mai cunoscui margini.

— Dacă Kalinic nu i-ar fi ajutat, isprăvi evreul, niciodată Izamborul n-ar fi fost atacat de Tamara și oamenii ei. Cunoșteau, doar, foarte bine valoarea hatmanului Kondrat.

În timp ce jidovul vorbea astfel, mâinile lui Kassian se crispară pe gâtul lui. Oh! Ce n-ar fi dat el să aibă în puterea lui pe trădător!...

— Mă sugrumi, seniore, bolborosi jidovul, după o clipă... Nu

mai pot vorbi... mă sufoc.

— Știi tu ce s-a întâmplat cu nepoata hatmanului? Întrebă tânărul luând mâinile de pe gâtul jidovului.

— Logodnica ta e vie și nevătămată. Kalinic n-a ridicat mâna asupra ei. Tamara e foarte geloasă și n-ar consimți ca soțul ei...

— Cum, Kalinic s-a căsătorit cu vipera asta?

— Ceremonia a avut loc la Perekop, trei zii o după cucerirea Izamborului. Kalinic e acum urmașul hanului Garak. El comanda la Perekop și tuturor triburilor care populează Crimeea. Tamara și-a ținut făgăduiala.

— Prețul trădării! Doamne, când îmi vei ajuta să pedepsesc acest monstru? murmură tânărul în culmea indignării.

— Kalinic a renunțat și la religia părinților săi și a trecut la aceia musulmană. Un imam le-a binecuvântat căsătoria.

— Dar unde se află Prascovia? Întrebă tânărul pe care acest ultim act nu-l surprinse.

— Va fi dusa, în curând, la târgul de slave din Kaffa și vândută turcilor...

— Trebuie s-o smulgem cu orice preț din ghearele acestor monștri! Dacă nu mă asculți orbește, Sepel, te ucid ca pe un câine! izbucni zaporojeanul strângând din nou gâtul interlocutorului său...

— Voi fi sclavul tău, seniore... te voi urma ca un câine credincios. Îți voi ajuta să pătrunzi în Perekop și s-o scapi pe logodnica ta. Poți avea încredere în mine... Eu nu slujesc doi stăpâni odată...

Tânărul clătină din cap. El nu avea prea multă considerație pentru devotamentul spionului. Totuși se hotărî să-și încerce norocul.

— Ce plan ai? Întrebă el.

— Am fost și eu la Perekop, dar Tamara m-a trimis la Izambor, ca să vad ce se mai petrece. Aici am aflat lucruri neliniștitoare, Se pare că zaporojenii și aliații lor din orient, aflând de luarea Izamborului, se pregătesc să-și ia revanșa, rupând orice legătură între Izambor și Perekop. De aceea Lasim, comandantul Izamborului, a însărcinat pe unul din oamenii săi să-i ducă un mesaj lui Kalinic, pentru a-i împărtăși temerile sale. Acest mesager e tătarul, pe care l-ai ucis mai adineauri!

Lui Kassian începu să-i pară bine ca-l cruțase pe evreu. Aflase doar lucruri foarte importante. Logodnica lui trăia și cazacii se pregăteau să-și răzbune frații masacrați.

Jidovul dându-și seama că era pe punctul de a câștiga

Încrederea lui Kassian, se grăbi să adauge:

— Vei înțelege, seniore, că nu țineam deloc să fiu asediat în Izambor, cu cei o mie de tătari, care apără poziția... Am profitat de ocazia, ce mi se oferea ca să însoțesc pe curierul lui Lasim... Acum, uite ce plan am eu. Te îmbraci cu hainele tătarului, iar mesajul pe care-l are la brâu lui, îți va îngădui să pătrunzi până la Kalinic, putând să te răzbuni astfel.

Planul evreului plăcu tânărului cazac. Dorința de a regăsi pe Prascovia și să pedepsească pe trădător, erau cele mai vii năzuințe pe care le putea avea.

— Dă-mi mesajul, spus o el brusc.

Sepel se îndreptă spre cadavrul tătarului și reveni peste câteva clipe, fluturând, prin aer, ca un trofeu, un pergament înlăcit în jurul unei bucăți de lemn, pe care-l întinse cazacului.

— Îmbracă-te în costumul lui și nimeni nu te va bănuși...

În timp ce trubadurul supraveghea pe jidov, cazacul schimbă hainele sale zdrențuite cu acelea ale tătarului. Peste cinci minute, oricine l-ar fi putut lua drept unul din oamenii Tamarei.

Toți trei încălecară și dispărură în noapte, după ce avură grijă să ascundă cadavrul tătarului într-un tufiș.

Călăriră multe ore, fără să schimbe vreo vorbă. Fiecare era adâncit în gândurile lui. De abia străbătuseră jumătate din distanța care despărțea Izamborul de Perekop, când deodată se simțiră apucați vârtos în brațe și aruncați jos de pe șea. Erau înconjurați, acum de vreo 12 umbre.

Zaporojeanul încercă să se zbată, dar de astădată avea adversari demni de dânsul. Peste câteva minute, toată împotrivirea lui fu cu desăvârșire paralizată.

— Pe Maica Domnului din Kazan, striga deodată o voce vesela, cred că de data asta am pus mâna pe un tătar de soi. Ia da-mi cuțitul tău, Dimitrie, ca să-i tai limba și să-i crap ochii. Așa o să-și dea mai ușor diavolului sufletul său spurcat.

Kassian tresări auzind aceste cuvinte. Noii veniți nu erau tătari, ci cazaci de-ai lui. Din nefericire, mâna unui cazac care-l strângea de gât, îl împiedeca să scoată vreo vorbă.

CAP. XIV

HATMANUL OSSIP

Câteva secunde, Kassian crezu că-i sosise ultima clipă. Împrejurul lui, călăreții se bucurau de acum de chinurile pe care le va îndura tătarul. Unul din ei se apropie de Kassian, cu un pumnal în mână, dar tânărului, îi reuși, însfârșit, un gest disperat și dând la o parte mâna ca-l strângea de gât, începu să țipe:

— Stați, fraților, nu sunt tătar, ci un zaporojean de-ai voștri!

Kassian se exprimase în dialectul căzăcesc, cu atâta claritate, încât adversarii lui căpătară imediat convingerea că nu putea fi vorba de o mistificare.

— Lumină, aduceți lumină... repede. E întuneric beznă pe aici, comandă o voce.

Călăreții care puseseră mâna pe Nikita și Sepel și se pregăteau să-i pedepsească exemplar, se opriră de asemenea. Cei trei tovarăși de drum auziră zgomote de pași apoi, în fine, apără o lumină în mijlocul beznii, la început slabă, apoi îndeajuns de puternică pentru ca să lumineze pe actorii acestei scene dramatice.

Zaporojeanul își dădu seama că se afla în fața câtorva călăreți, îmbrăcați aproape la fel ca foștii săi camarazi de arme. Erau înarmați până-n dinți și nu păreau deloc însuflețiți de intenții pașnice.

— Porcul ăsta caută să ne înșele.. Uitați-vă în ce țoale tătărești este îmbrăcat...

— Pe sfintele Icoane, eu sunt Kassian, acela care-și serba logodna lui cu nepoata hatmanului Kondrat. În ziua când furăm atacați de hoardele păgâne. Numai eu am scăpat de măcel...

Apropiind torța de figura prizonierului, cazacii constatară că trăsăturile lui numai tătărești nu erau. Îndoiala începu să le roadă sufletul.

— Să-l ducem mai bine la hatmanul Ossip, propuse unul din ei, spre a ieși din încurcătură.

— Chiar așa, o să dau căpeteniei voastre toate deslușirile, declară Kassian. Va vedea el că nu sunt nici trădător, nici spion. Îi voi procura, de altfel, câteva informații de cea mai mare însemnătate.

Cazacii se consfătuiră, mai întâi între ei, apoi fiecare își fluieră

calul.

— Bine, te ducem la hatman, dar după vreunul din voi încearcă să fugă, s-a zis cu toții!

După o jumătate de oră de galop, se zăriră câteva lumini. Câmpul era împânzit de corturi. Împrejurul, unor uriașe ruguri, numeroși cazaci discutau cu însuflețire; din când în când, se auzea sunetul plângăcios al vreunei bandure. Se opriră înaintea unui cort mai impunător, împodobit cu numeroase trofee cucerite în decursul luptelor cu tătarii. Înăuntru un opaiț mititel lumina încăperea. Un om se odihnea pe un pat, care se ridică brusc când pătrunseră, vizitatorii săi neașteptați.

— Ce s-a întâmplat, Pavele? întrebă el.

— Hatmane, uite pe cine am găsit rătăcind prin stepă, declară cazacul.

Fără să i se ceară lămuriri, cazacul explică șefului său, în ce circumstanțe puseseră mâna pe cei trei necunoscuți.

În timp ce Pavel vorbea, Kassian nu părăsi din ochi pe hatman.

Hatmanul era un omuleț de statură mijlocie, îndesat dar vânjos, având figura congestionată și înconjurată de o barbă cărunțită. Ochii săi aruncau priviri de oțel. Cicatricele ce-i brăzdau obraji și fruntea, arătau că primejdia era ceva ce nu-l speria. După ce Pavel își termină, povestea, hatmanul își mângâia barba, privind bănuitor pe cei trei prizonieri.

— Cine ești tu? îl întrebă hatmanul pe Kassian.

— Numele meu e Kassian și fac parte din tribul zaporojenilor din Izambor.

— Am auzit, dar Izamborul a căzut în mâinile Tamarei cea Sângeroasă și de aceia noi, toți cazacii din stepa, ne-am adunat cu mic, cu mare, ca să curățim lumea de porcii aceștia!... Noi știm că toți zaporojenii au pierit în măcel. Cum se face dar, ca tu ai scăpat? Nu cumva ai fost ajutorul lui Kalinic, trădătorul de neam și lege?

La aceste cuvinte, Kassian. Simți cum sângele i se urcă la cap și fu cât pe ce să se repeadă asupra hatmanului.

— Hatmane, dacă un altul ar fi spus aceste vorbe, acum s-ar fi aflat mort la picioarele mele. Eu nu știu să trădez și trecutul meu e cheazășia dragostei și credinței ce o am pentru tovarășii mei de bucurii și necazuri.

— Atunci de ce rătăcești prin stepă îmbrăcat în țoale tătărești? Ți-e rușine să porți costumul de cazac? întrebă hatmanul, oarecum impresionat de atitudinea cazacului.

— Nu mi-e rușine de portul meu, hatmane. Dar numai

Îmbrăcat astfel voi izbuti să pătrund în Perekop pentru a-i aplica trădătorului pedeapsa ce o merită. Călăreții tăi, atacându-mă, nu mi-au îngăduit să-mi duc planul la bun sfârșit.

— Vrei să pătrunzi în Perekop? Copilule, păi nu-ți dai seama de primejdie? Tu nu știi, fără îndoiala, că în momentul de față toți cazacii de la Don și Nipru n-au decât o singură țință: aceia pe care o ai și tu. Dar, cine știe, poate că acolo unde ei n-au reușit, unul singur va triumfa.

Kassian povesti hatmanului tot ce se petrecuse la Izambor, lucruri de care, firește, Ossip n-avea cunoștință.

— Evreul Sepel mi-a făgăduit să mă ajute și știu că numai grație lui voi putea pătrunde în inima cetății vrăjmașilor noștri.

— Și ce socotești să faci tu acolo?

— Mai întâi. Vreau s-o scop pe logodnica mea deoarece nu țin să fie vândută turcilor. Apoi îmi voi îndeplini jurământul de răzbunare, pedepsind pe acela care a adus moarte și sânge în Izambor. Kalinic trebuie să ispășească, altfel am să mă omor!... Și odată cu el, voi pedepsi și pe Tamara.

Ossip își dete seama că tot ce-i spusese Kassian nu erau simple vorbe goale. Ținuta tânărului îl impresiona puternic.

— De isprăvile tale om mai auzit eu și știu că ești foarte viteaz, găsesc însă că misiunea ce ți-ai luat-o, e foarte primejdioasă. Din partea mea, îți făgăduiesc că voi face tot ce-mi va sta în putință ca să te ajut.

Bănuielile hatmanului, se risipiră toate. Logodnicul Prascoviei îl câștigase de partea lui prin mândra-i ținută.

Ossip porunci apoi oamenilor săi, ca să fie lăsat singur cu Kassian.

— Acum să-ți povestesc și eu ce s-a întâmplat între timp. Află dar că toți cazacii din stepă, aflând distrugerea Izamborului, uitând micile rivalități dintre triburi, s-au unit, nu numai pentru a goni tătarii din stepa Nogailor, ci, mai ales, să distrugă Perekopul, care este poarta de intrare în peninsula Crimeii.

Mulțumită oamenilor săi, Ossip izbutise să întrerupă comunicările între Izambor și Perekop. Avea acum aproape trei mii de oameni sub ordinele sale și încă mulți alții trebuiau să mai sosească. Acum așteptau solii cazacilor de la Don. Pentru a putea numi, de comun acord, un șef. Peste 4-5 zile, toate concentrările vor fi puse la punct. Și atunci urma să fie încercuit și Izamborul, atacând, totodată Perekopul. Cazacii puseseră totul în mișcare ca să-și răzbune frații uciși mișelește.

— Maica Domnului să ne ajute! Dar tu cum ai de gând să

pătrunzi în Perekop? Întrebă hatmanul pe Kassian.

— Am asupra mea o scrisoare care-mi va deschide toate porțile, răspunse logodnicul Prascoviei, ducând mâna la brâu.

— Pe sfintele moaște, striga Ossip, după ce citi și el pergamentul, tătarii nici nu bănuie măcar ce-i așteaptă. Ochi pentru ochi și dinte pentru dinte! Poți, în toată liniștea, să predai lui Kalinic mesajul acesta. Situația lui și a nevastei sale, la Perekop, a devenit atât de gravă, încât n-o să trimeată un singur om în ajutorul lui Lasim, la Izambor.

Hatmanul devenise foarte prietenos cu Kassian.

— Când ai de gând să pleci?

— Mâine în zori, răspunse tânărul cu voce fermă.

— Yrei să-ți dau câțiva oameni, îmbrăcați în haine tătărești?

— Îți mulțumesc, dar singur îmi va fi mai ușor să duc la bun sfârșit misiunea mea. Pe Sepel îl iau cu mine, dar pe Nikita te rog să-l adăpostești aici. Kalinic l-ar recunoaște imediat!

— Dar pe tine n-o să te recunoască? Ați fost prea mult timp împreună ca să-ți fi putut uita chipul...

— M-am schimbat și eu puțin, de când am fugit din Izambor. Și. Apoi o să-mi iau și eu măsurile mele. Trebuie, neapărat s-o scap pe Prascovia, altfel n-o să fiu bun la nimic.

— Țin să-ți dau și eu un sfat: ferește-te de jidovul Sepel. Mutra lui nu-mi spune nimic bun. Ai face mai bine să-l lași aici ca să-l pedepsesc.

— O să am eu grijă de asta. Dacă mă trădează, îl ucid! Am nevoie de el, pentru ca să ajung la Perekop...

CAP. XV

ÎN LAGĂRUL DUȘMANILOR

Kassian rămase în cortul lui Ossip până la răsăritul soarelui și trase un pui de somn care-l refăcu complet. Nu mijiră bine zorile și tânărul fu pe picioare. El se deghiza, ajutat de hatman și după o jumătate de oră, oricine l-ar fi luat drept un tătar de cea mai pură speță. Turbanul și caftanul îl schimbaseră cu desăvârșire. Văzându-l, credeai că era unul din credincioșii Tamarei.

Sepel, gata și el de plecare, îl aștepta lângă doi cai înșeuăți, aduși de către un cazac.

Hatmanul Ossip se apropiase de Sepel și apucându-l de ceafă, îl scutură viguros:

— Ascultă, porc de câine! spuse el. Dacă din întâmplare, îți vei trăda tovarășul ele drum. Va fi vai de tine! Să nu uiți că Perekop va cădea în curând și, mai de vreme sau mai târziu, vom pune mâna pe tine și atunci nu vei avea cum să te mai descurci pentru a scăpa cu viață. Îți promit că o să te împăiez de viu și o să te pun să fi strajă peste ruinele Perekopului.

— Jur pe Jehova, seniore, că voi fi cel mai credincios servitor al stăpânului ce mi-am ales.

Sepel pronunțase aceste cuvinte cu mare greutate. Amenințările hatmanului Ossip îl dăduseră gata. Cunoștea faima acestui conducător și era sigur că se va ține de cuvânt, în caz că va trădă sau denunța pe Kassian.

— La drum! ordonă logodnicul Prascoviei.

Jidovul scoase un oftat de mulțumire, căci nu-i convenea să continue dialogul cu hatmanul. În timp ce șeful cazacilor îl privea neîncrezător, amenințându-l cu cele mai fioroase pedepse, el se grăbi spre calul său și sări în șea.

Și Kassian se apropie de celălalt cal, voind să se avânte în șea, când simți că o mână îi strânse brațul. Era Nikita, venit să-i ureze drum bun.

— Pe sfintele Icoane, îți jur, seniore, că deși sunt un om pașnic, aș fi vrut să te întovărășesc!...

— Tătucule, nu se poate, răspunse zaporojeanul. Dacă te-aș deghiza și pe tine, viclenia noastră ar putea fi dată pe față și reușita expediției compromisă... Și apoi tu nu ții deloc să te desparți de «bandura» ta. Tătarii te-ar recunoaște imediat,

văzându-te cu acest instrument!...

Câteva clipe, trubadurul tăcu. Apoi, îndreptând spre stăpânul său privirea, spuse:

— Mă voi ruga pentru tine și Maica Domnului din Kazan o să-ți ajute!

Cei doi oameni se îmbrățișară. Când Kassian își încăleca armăsarul, Ossip se apropie de el:

— Unde te-om putea găsi?

— Doar Dumnezeu poate răspunde? Nu știu unda mă duc și nici ce se va întâmpla până-mi voi salva logodnica. Dacă reușesc în expediția asta, voi găsi eu mijlocul să vă încunoștințez, fie pe **mare** sau pe uscat...

— Ceea ce nu-ți va fi deloc greu. Deoarece noi, în puțin timp, vom ocupa istmul, tăind orice comunicație între Crimeea și stepa Nogailor...

Fără sa măi întârzie, socotind că pierduse vreme suficientă și că trebuia sa gonească pentru a sosi la Perekop înainte de căderea nopții, zaporojeanul salută pe hatman, pe Nikita și pe cazacii adunați în jurul său, și dând pintenii calului ieși din cantonamentul cazacilor urmat de Sepel.

O jumătate de oră, cei doi călăreți își văzură de drum fără să scoată vreo vorbă măcar, în jurul lor, stepa se deștepta din somn și valuri de potârnicchi zburau de pretutindeni.

Când corturile cazacilor dispărură la orizont, Kassian se adresă evreului:

— Sepel, ai auzit ce ți-a spus hatmanul Ossip? La rândul meu, am să-ți spun doar atât: acum când marea aventură începe, îți atrag atenția că dacă bag de seamă că vrei să mă trădezi, îți sfărâm capul cu un foc de pistol...

— Pe Dumnezeuul meu, seniore Kassian, sunt mai mult ca oricând hotărât să-ți ajut să-ți regăsești logodnica! Vei vedea că n-o să ai să te plângi de serviciile mele! răspunse jidovul cu o voce ce tremura. Fostul spion al Tamarei vorbea cu vădită sinceritate. Se vedea cât colo că el ținea ca tânărul cazac să izbândească, nu atât de dragul lui, cât din cauza groazei de nedescris ce i-o inspirase hatmanul Ossip. Călăriră, astfel, multe, foarte multe ore în șir, oprindu-se, din când în când, pentru odihna cailor. Într-una din aceste halte, Sepel îi spuse lui Kassian:

— Cunoscut locul unde au fost închiși prizonierii. Îl știu pe paznic care sunt sigur, o să ne dea informații prețioase. Să dea Domnul numai, s-o găsim pe logodnica ta în Crimeea. Dacă, din întâmplare, au imbarcat-o pentru Turcia, atunci toate planurile

noastre cad baltă. Prizonierii sunt închiși într-un turn destul de mare, situat aproape de citadelă...

Kassian se înfiora din creștet până-n tălpi. Evreul avea dreptate și deși ardea de dorul, răzbunării, trebuia s-o amâne pentru mai târziu. Libertatea fiicei, lui Starko reprezenta lucrul cel mai important pentru moment.

— Dacă o scăpăm pe Prascovia, vei fi un om bogat, Sepel... Nu să-fi pară rău că m-ai ajutat! spuse Kassian, privind-l pe evreu.

Ochii lui Sepel scânteiară. Perspectiva îi plăcea grozav. De altfel, trebuie s-o spunem, spre cinstea lui, că nu se gândea deloc să-l trădeze pe Kassian. L-ar fi ajutat chiar dacă nu i-ar fi făgăduit cazacul vreo răsplată.

Zaporojeanul, socotind ca se odihniseră îndeajuns, dădu semnalul de plecare.

Sepel, nefiind un călăreț, atât de bun ca tovarășul său, rămânea mereu în urmă, așa că, celălalt, trebui într-una să-l aștepte. Și-o făcea - înjurând și blestemând. S-ar fi lăsat păgubaș, aventurându-se singur în lagărul tătăresc, dar își dădea seama că evreul îi era un ajutor prea prețios, ca să-l lase în drum. Cunoscând Perekopolul, având multe relații pe acolo, Sepel putea să-i aducă destule informații care să-i înlesnească salvarea Prascoviei.

Lagărul tătăresc, începu, în cele din urmă, să se deslușească la orizont, dar oricât de mare îi era bucuria, tânărul trebui să se stăpânească. Până acum nu întâlnise pe nimeni în drumul său, dar de acum încolo începu să încrucișeze lungi șiruri de cămile, conduse de «*ciumaki*», care se îndreptau spre oraș. Cete de tătari călări vagabondau pretutindeni, dar desigur că aceștia îl luau pe Kassian drept unul de-ai lor, deoarece nimeni nu veni să-l întrebe ce căuta prin meleagurile acelea.

Inima lui Kassian se strânse de emoție, deși cazacul se străduia să se stăpânească. Îndărățul acelor ziduri, pe care le vedea din depărtare, se afla închisă, fără îndoială, scumpa lui logodnica. Dar oricât de grele vor fi împrejurările, Kassian era hotărât s-o scape, din ghearele dușmanilor.

Însfârșit, cei doi călăreți ajunseră la intrarea în lagăr. Paza intrării era incredințată unei duzini de tătari, care vegheau, sprijiniți, în lăncile lor. Unul din ei se îndreptă spre noii veniți, dar Sepel se grăbi să-l întâmpine, spre a-i șopti ceva la ureche. Fără îndoială că explicațiile evreului, pe care îl cunoștea de mult îl satisfăcuseră, deoarece, îi îngădui să treacă, adresând chiar un gest prietenesc însoțitorului lui Sepel.

Kassian se afla acum înlăuntrul lagărului. Făcând dovada unui calm deosebit, el privea cu atenție corturile conice ale tătarilor, care se întindeau până la mare.

Unii războinici își pregăteau prânzul, alții își ascuțeau lăncile și iataganele, dar nici unul nu părea să bănuie primejdia ce-i pândea în depărtare.

O lipsă nemaipomenită de disciplină se putea desprinde din tot ce vedea. Numeroși alamanii dormeau în pragul corturilor sau se distrau punând pe goană, cu țipete ascuțite, câinii lor, care busculau pe trecători în fuga lor.

În curând, unii dintre tătarii pe care îi întâlneau începuseră să-și bată joc de Sepel. Glumele nepiperate se înmulțiră. Calm, însoțitorul lui Kassian se mulțumea să dea din cap. Probabil că în sufletul lui, simțea o bucurie tainică, la gândul că toți acești blestemați care făcuseră din el clovnul lor, se vor găsi, foarte curând, în dificila situație de a face față neprevăzutelor atacuri ale dușmanilor lor ereditari!

«Bateți-vă voi joc de mine, acum cât mai puteți! mormăi el în barbă. Va sosi clipa în care nu veți mai fi atât de veseli, când strigătele morții și teroarei vor face loc stupidelor voastre glume!».

Dar Sepel nu mai îndură multă vreme sarcasmul tătarilor. Mulțimea se îmbulzea spre intrarea în cetate. Poarta principală urma să fie închisă odată cu apusul soarelui și caravanele se grăbeau să pătrundă sau să iasă, astfel că busculadele se țineau lanț, însoțite de cele mai groaznice înjurături și uneori de schimburi de pumni. Cei douăzeci de paznici puși acolo să mențină ordinea aveau mult de furcă pentru a calma spiritele. Ciobanii, nomazii și călăreții o țineau numai într-o ceartă, în mijlocul unei dezordine de nedescris.

După vreo zece minute de strădanii, cei doi tovarăși izbutiră, nu fără greutate, să treacă pragul porții. Acum se găseau în Perekop și

Kassian, obișnuit cu existența liberă din stepă rămase uimit de tumultul care domnia în jurul lui. Pe îngustele străzi ale citadelei tătarești. Trecători îmbrăcați în costume multicolore. Purtând turbane sau bonete ascuțite, se îmbulzeau în fața tarabelor. Grupuri de copii pe jumătate goi, se luaseră la întrecere sporind, confuzia generală. Un puternic miros de carne friptă, de pește și fructe stricate, domnea în atmosferă. Vântul de mare nu izbutea să îndepărteze aceste miresme. La fiecare pas, cerșetorii năvăleau spre noii sosiți și un concert infernal începea. Bătrâni,

acoperiți de zdrențe etalau răni groaznice, cerând pomană trecătorilor.

Kassian nu acordă nici o atenție acestor indivizi, ci își văzu de drum alături de Sepel, pe o stradă îngustă și murdara. După ce acoperiră mai multe sute de metri, jidovul se întoarse și arătând cu mâna spre un turn, care se ridica la o mică depărtare de ei, murmură:

— Acolo e, seniore.

Kassian înțelese. Sepel îi arătase locul unde se aflau închiși Prascovia și ceilalți supraviețuitori ai Izamborului.

Inima-i bătu să se spargă. Dar pentru moment nu putea să întreprindă nimic. Între timp, Sepel descălecuse și înainta spre un paznic care veghea lângă o portiță strâmtă, singurul loc prin care puteai să te introduci în turn.

După o discuție foarte însuflețită, punctată cu gesturi largi, Sepel reveni lângă nerăbdătorul său tovarăș.

— Haide, trebuie să ne continuăm drumul.

Când fura destul de departe de ochii curioși ai santinelei, Kassian mi se mai putu stăpâni și întrebă:

— Ei, e aici?

Evreul scutura negativ din cap.

— Toți prizonierii care se aflau în turn, au fost transferați la Kaffa, pre a fi vânduți turcilor.

— Atunci nu trebuie să ne mai pierdem vremea în Perekop. Sepel, să ne îndreptăm în toată graba, spre Marea Neagră și s-o regăsim pe Prascovia înainte ca să mai aibă vreme câinii ăștia s-o îmbarce pe vreo corabie turcească!

— Asta e și părerea mea, seniore, dar uiți că mai ai o misiune de îndeplinit?

Kassian tresări. În dorința sa de a-și salva logodnica, uitase că trebuia să predea Tamarei sau soțului ei, mesajul pe care-l luase de la tătarul ucis în stepă.

În orice altă circumstanță, Kassian n-ar fi ezitat să amâne predarea mesajului pentru altă dată. Acum însă n-avea ce face. Dacă nu înmâna scrisoarea, planurile hatmanului Ossip cădeau baltă. Se decise, prin urmare, să țină seama de sfatul jidovului.

Călăuzit de Sepel, se opri înaintea unei clădiri reci care domina toate căsuțele vecine și chiar cupolele aurite ale moscheilor și minaretelor care incendiau soarele în asfințit. Acolo se instalase Tamara în tovărășia aceluia pe care-l făcuse «hanul» tătarilor.

Logodnicul Prascoviei se asigură că are mesajul asupra lui. Apoi, la un semn al lui Sepel, se apropie de intrare.

— Sa nu faci vreo imprudentă, îi recomandă evreul. Pe cât îți va fi cu putință, să mă lași pe mine să vorbesc în locul tău.

Tânărul n-avea nevoie de acest sfat. Știa prea bine că lupta se anunța dârză. Dădu din cap în semn că se va conforma.

Peste câteva minute cei doi ajunseră la poarta fortăreței. Cele patru santinele fără îndoială că-l cunoșteau pe Sepel, deoarece îi făcură câteva semne de bun-venit

— Iată-te deci, îi spuse un hogo care apăruse pe prag și examina cu insistență pe tătarul care-l întovărășea pe evreu.

Kassian susținu liniștit privirile căpeteniei.

— E un curier din Izambor, lămuri Sepel. Lasim a trimis Tamarei un mesaj de mare importanță. Trebuie deci să-l primească, fără întârziere, pe curier.

Fără să mai piardă timpul, ofițerul porunci gărzilor să supravegheze caii noilor veniți și apoi, după ce Kassian și Sepel descălecară, le spuse:

— Dacă vreți să mă urmați, vă voi introduce îndată la hanul Kalinic și la soția sa, Tamara Sângeroasă.

CAP. XVI

TAMARA ȘI KALINIC

Kassian nu dădu nici o atenție minunatului decor ce-l înconjură. Privirea sa se îndreptă îndată spre un divan mare acoperit cu piei de urs, pe care se odihnea o femeie.

Cu toată ura ce mocnea în el, tânărul trebui să recunoască că Tamara era una dintre cele mai frumoase femei ce văzuse vreodată.

— Ei, ce se petrece la Izambor? Întrebă frumoasa creatură, în timp ce așa zisul tătar, se ploconează înaintea ei respectuos.

— Ți-aducem un mesaj de la Lasim, declară Sepel, făcând zeci de plecăriuni.

— E oare satul în primejdie?

Kassian înainta și, fără să răspundă, întinse Tamarei mesajul pe care și-l scosese de la brâu.

Privirile Tamarei se opriră pe chipul noului venit.

— Mi se pare că nu te-am văzut niciodată până azi, făcu ea.

— Tchab este socotit drept unul din cei mai vajnici războinici ai lui Lasim, lămurii evreul. A dat dovada de un mare curaj în timpul cuceririi Izamborului. Am ținut să-l întovărășesc, deoarece doream să te revăd.

Tamara desfăcu pergamentul și începu să-l citească. În acest timp, o perdea se dădu la o parte și un bărbat, intră în cameră.

— Pari tulburată, Tamaro, auzi Kassian o voce pe care o cunoștea de multa vreme.

Era Kalinic. Kassian reuși să se stăpânească, altfel pumnalul său s-ar fi aflat de mult în pieptul trădătorului. Liniștit Kassian îl privi.

Fostul cazac părea îmbătrânit și încovoiat. Deși Tamara îl luase de soț și serbarea căsătoriei durase zile întregi, în mijlocul unei atmosfere entuziaste, Kalinic nu se bucurase prea mult de fructul trădării sale, căci conștiința începuse să-l tortureze. Deși ajunsese;

în vârful piramidei și cu toate că se convertise la islamism, el părea străin în mijlocul triburilor tătărăști, împotriva cărora luptase altădată. I se părea că o pecete de neșters îi fusese imprimată, cu fierul roșu, pe frunte. Nu trecea noapte să nu aibă coșmaruri. Vedea la căpătâiul său ridicându-se umbrele lui

Kondrat și ale foștilor săi frați masacrați mișelește. Dar tortura lui cea mai groaznică, era nesiguranța în care se afla în privința lui Kassian. În repetate rânduri, văzuse înălțându-se în drumul lui, energica siluetă a rivalului său, cerându-i socoteală pentru tot răul ce făcuse.

Renegatul căutase să înlăture această obsesie și să îndepărteze înspăimântătoarele viziuni care-i tulburau somnul, transformându-l într-o creatură chinuită de teroare. Își spunea ca, nu mai avea de ce să se teamă. Capul lui Kondrat nu fusese expus zile întregi, în vârful unei sulite ca să-l vadă toți tătarii? Prascovia, pe care o vizitase deseori la închisoare, ca să-și râdă de ea, nu era acum în drum spre Kaffa, ca să fie vânduta turcilor. Toate triburile din Crimeea nu-l aclamaseră ca han al Perekopolui? În plus, nu dispunea oare de o armată, cum nu avusese pe vremea când era simplu, zaporojean?

Totuși aceste considerații nu linișteau pe trădător. Tamara își ținuse cuvântul, luându-l de soț. Dar între acest bărbat și femeia pe care îi unise ura, în curând răsări o prăpastie fără fund. Caracterele lor erau diametral opuse și mândra Tamara nu scăpa nici o ocazie pentru ca să facă pe noul han să înțeleagă că totul i se datora ei. Ceva mai mult, Tamara simțea un dispreț oarecare pentru omul care o ajutase să-și răzbune tatăl, nu luptând eroic, cu armele în mână, ci printr-o trădare odioasă, fără să riște nimic.

Spiritul lui Kalinic era chinuit și de un alt gând. El se întreba întruna ce devenise Kassian, al cărui corp dispăruse în condiții atât de misterioase? Cine izbutise, oare, în plină bătălie, să răpească trupul viitorului hatman al Izamborului.

O întrebare chinuitoare îl tortura, zi și nopți: rivalul său mai trăia? S-ar fi putut să-l vadă răsărindu-i, deodată, în cale? Cunoștea prea bine pe logodnicul Prascoviei, pentru ca să aibă certitudinea că, în caz ca nu murise, el va veni să-i ceară socoteală de moartea lui Kondrat și a fraților săi de arme. Era sigur că nici o putere din lume nu-l va putea, apăra de furia tânărului cazac și acest gând îl făcea să tremure ca o varga.

Fără să-i răspundă, Tamara îi întinse scrisoarea pe care tocmai o primise. După ce o citi, mizerabilul îl întrebă pe Sepel:

— E adevărat ce spune Lasim? Ai întâlnit cazaci prin stepă?

Evreul rămase tăcut câteva clipe. O lumină ciudată apără în ochii săi. Neștiind ce să creadă, Kassian se întrebă dacă nu va fi trădat. Cazacul strânse în degete mânerul pumnalului său. Capul nu-i atârna decât de un singur fir de păr. Dacă evreul îl trăda,

viața lui nu mai merita nici o ceapă degerată. Grijile i se risipiră însă când israelitul răspunse:

— Ba eu cred că Lasim exagerează. Și Tchab cu mine ne așteptam să întâlnim niscaiva cazaci în drum. Dar unul singur, măcar, n-a venit să ne supere!

— Așadar, comunicațiile nu sunt întrerupte între Perekop și Izambor? interveni Tamara în discuție.

— Nu sunt, căci altfel porcii ăștia de cazaci nu ți-ar fi lăsat iscoadele sa treacă prin stepă.

Cuvintele lui Sepel îl liniștiră cu desăvârșire pe Kassian. Evreul se dovedise devotat cu trup și suflet, fie de teama lui Ossip sau din alte sentimente.

Fiica hanului și Kalinic schimbă o privire întrebătoare. Declarațiile evreului se băteau cap în cap cu cele comunicate de către Lasim.

— Atunci ce o fi însemnând, oare, cererea asta de a-i trimite noi trupe? întrebă Tamara mai departe, care fără să mai acorde vreo atenție lui Kassian, se întorsese spre evreu.

— Asta înseamnă că Lasim mai are nevoie de vreo 500 de oameni, spre a fi mai sigur. Întrucât drumul e liber, eu cred că i se poate trimite și astfel o să se spulbere toate intențiile de atac ale cazacilor din stepa Nogailor.

În timp ce călăuză sa se exprima astfel, zaporojeanul nu se putu stăpâni să nu admire șiretenia de care da dovadă evreul. Știa foarte bine că, dacă călăreții tătari dădeau de grosul trupelor lui Ossip, praf și pulbere s-ar fi ales din ei și astfel, scădea și numărul apărătorilor Perekopului.

Deodată, Kalinic se apropia de cazac și începu să-l scruteze cu privirea. Kassian crezu că viclenia sa va fi dată pe față, deși soarele apusese de mult și în cameră domnia semiobscuritate.

— Așadar, ești sigur că n-ai întâlnit nici un cazac prin stepă? întrebă Kalinic.

— Sunt sigur de asta, seniore han! răspunse Kassian, care vorbea minunat dialectul tătăresc.

— Cum te chinină?

— Tchab!

— Ei bine. Tchab, când o sa te înapoiezi la Izambor, să spui șefului tău, din partea mea, că e un fricos și jumătate. N-avea nevoie să dea o astfel de alarmă, câtă vreme Izamborul e o fortăreața pe care mii de oameni n-ar putea-o cuceri.

— Știu, și numai prin trădare poate fi luată...

Kalinic tresări auzind aceste cuvinte. Câteva clipe, rămase

nemișcat, străduindu-se, parcă, să străpungă cu privirea sufletul omului, pentru a-i ghici gândurile. Din fericire însă, pentru Kassian, Tamara se ridică de pe divan și spuse:

— Înapoiati-vă amândoi, la Izambor și anunțați-l pe Lasim că va mai primi cinci sute de călăreți. Dacă în timpul călătoriei voastre prin stepă observați ca au apărut cazaci prin împrejurimile Perekopolui, vă despărțiți; tu, Sepel, să vii îndărăt spre a mă pune la curent cu cele întâmplăte, iar tovarășul tău să încerce să ajungă, cu orice preț, la Izambor.

— Nu cred să se întâmple așa ceva, deoarece, după părerea mea, încă n-a venit timpul ca zaporojenii de peste Nipru să-și ia revanșa. Ei îți cunosc acum puterea și tremură când îți aud numele. De altfel, cum între triburile lor e o continuă, dezbinare, niciodată nu vor reuși să se unească. În condițiile astea, deci, le va fi foarte ușor tătarilor tăi să distrugă pe aceia care vor îndrăzni să atace Perekopolul. Nu, Tamara, tu ești acum adevărata stăpână a stepei și, oricând vei voi tu, războinici tăi vor ajunge la Nipru... căci puterea e în mâna ta.

Un surâs de orgolioasă satisfacție ilumina chipul Tamarei. Era vădit că-i plăceau complimentele lui Sepel. Cât despre Kassian, el admiră din nou diplomația tovarășului sau.

— În tot cazul, nu mai rămânem mult timp pe aici. Te-aș ruga însă să ne dai o autorizație scrisă de mâna ta, pentru ca să putem ieși din oraș. Știi doar ca porțile se închid la apusul soarelui...

Tamara lovi într-un gong și îndată apăru o sclavă căreia îi dădu câteva porunci. Peste câteva clipe, la lumina tremurătoare a unui opaiț, Tamara scrisese lui Lasim căruia îi comunica sosirea celor 500 de războinici, apoi înmâna lui Sepel autorizația cerută.

De abia părăsise cei doi camera, că renegatul se apropia de soția sa și apucând-o cu putere de braț, îi spuse șuierând:

— L-ai văzut pe individul acela?

— Pe care? Întrebă Tamara, uimită de purtarea bărbatului său.

— Curierul care-l întovărășea pe evreul acela blestemat.. Îmi pare foarte ciudat. Ai băgat de seamă ce mult semăna cu Kassian?

— Eu cred c-o să înnebunești din cauza cazacului ăsta. Îl vezi pretutindeni și, până și în somn vorbești de el: să-ți spun drept, nici nu-l mai recunosc pe Kalinic, care odinioară, era socotit unul din cei mai viteji războinici din Izambor. Ca să te liniștesc, află că eu am toată încrederea în Sepel și sunt sigură că el n-ar introduce aici pe unul din cei mai înverșunați dușmani ai noștri.

De altfel, eu sunt convinsă că acest blestemat Kassian a pierit din cauza rănilor primite.

Cuvintele tovarășei sale de viața nu părură să-l liniștească pe Kalinic.

— Totuși eu n-am încredere în Sepel.

— Și așa nu prea îl înghițeai tu... îl umpleai de sânge întotdeauna când puneai mâna pe el. Desigur că nu-ți poate fi recunoscător pentru vânătăile ce i le făceai, dar de aici, până a ne trăda...

Kalinic se depărta. Se sufoca. Și hainele acelea caraghioase, și cetatea asta tristă și acru care-l respira, toate îl înăbușeau acum.

Nici pe Tamara n-o mai putea suferi, căci ea nu pierdea niciodată prilejul să-i reamintească, că numai mulțumită ei ajunsese acolo unde era acum. Cu câtă plăcere ar fi vrut s-o bată, așa precum proceda pe vremuri cu Sepel.

CAP. XVII

TÂRGUL DE SCLAVE DIN KAFFA

— În serviciul hanului, făcu Sepel, fluturând autorizația pe la nasul ofițerului, trebuie să plecăm îndată fără să mai pierdem, vremea. Din nenorocire, caii noștri simt sleiți de puteri. N-am putea căpăta alții?

— Voi porunci îndată cele necesare. Urmați-mă, spuse ofițerul, luând-o înainte.

Kassian era foarte mulțumit de întorsătura ce o lua aventura. Nu numai că Tamara și Kalinic nu bănuiseră nimic, dar mai mult încă, providența părea că-i favorizează încercarea. Mai presus de toate, însă, evreul dădea dovadă de un devotament cum nu mai întâlnise el până atunci. De multe ori, l-ar fi putut trăda până atunci, dacă asta var fi fost gândul.

Peste zece minute, cei doi oameni își luară, rămas bun de la ofițer, după ce își înșeuaseră caii. Dându-și silința să placă Tamarei cât mai mult, ofițerul îngrijise ca ambii călători să capete alimente și o sănătoasă ploscă de hidromel, deși proviziile lui Kassian și Sepel încă nu se sfârșiseră.

Dornici să scape cât mai curând din Perekop, cei doi își înfipseră pintenii în coapsele cailor care se așternură, ca vântul, pe goană, prin străzile rău mirositoare ale cetății. Însuflețirea ce domnia înainte de apusul soarelui, încetase. Ulicioarele strâmte, unde nu se zarea pic de lumina, erau pustii. Doar câțiva câini rătăceau pe ici colo, băgându-și botul în gunoaiele și lăturile aruncate de locuitori în fața corturilor, fără nici o grijă de regulile igienei.

— Să băgăm de seamă să nu trezim bănuielele tătarilor, spuse Sepel. Ca sa plecăm spre Izambor, ieșirea firească din Perekop e prin poarta septentrională, pe câtă vreme ca să ne îndreptăm spre Kaffa, trebuie s-o facem prin poarta de la sud...

— Te pomenești c-o sa fim nevoiți să ne schimbăm planurile de luptă?

— Sa n-ai nici o grijă, seniore. Tamara n-a menționat în biletul de voie poarta prin care trebuie să plecăm.

Kassian suspină, ușurat și continuă să-și urmeze călăuza, care părea să cunoască foarte bine străzile Perekopului și înainta cu hotărâre, cu toată întunecimea ce domnia.

După un galop îndrăcit, în cursul căruia de zeci de ori caii fură cât pe ce să se prăvălească la pământ, din cauza gropilor ce împodobeau străzile rău pavate, falșii mesageri ajunseră la poarta dinspre sud, lângă care vegheau vreo 12 sentinele.

În timpul nopții, nu puteai să ieși din Perekop fără o autorizație specială, așa că alamanii se grăbiră să-i oprească pe noii veniți.

Evreul nu fu deloc tulburat de examenul făcut la lumina unei lanterne, examen ce ar fi, durat peste măsură de mult în alte condiții, ci scoase foarte liniștit, de la brâu, biletul de voie al Tamarei, întinzându-l aceluia care părea să fie comandantul de gardă.

Tătarul examina cu atenție pergamentul, dar de îndată ce recunoscuse sigiliul fiicei hanului Garak, se grăbi să poruncească oamenilor săi să lase liberă ieșirea. Cu un scârțâit, asurzitor de lanțuri și balamale, poarta se căscă larg de tot. Mulțumind cu un gest santinelelor, israelitul și Kassian o șterseră cât putură mai repede și curând, străbătând șanțul, lăsară îndărătul lor înaltele și întunecoasele ziduri ale orașului, ridicate, pe vremuri, în urma poruncilor lui Mengli Ghirai, marele han tătăresc. De acum nu mai exista nici o piedică în drumul lor: puteau să-și continue goana în voie, deoarece acei care aveau asupra lor un bilet de voie, semnat de Tamara, nu erau supărați de nimeni pe tot întinsul peninsulei.

Kassian era frământat de mii de gânduri. Mai trăia Prascovia sau fusese vândută și se afla acum în plină mare?

Sepel ghici aceste gânduri, căci îi strigă:

— Să n-ai nici o grijă, seniore; admitând chiar că prizonierii au un avans de câteva zile asupra noastră, tot n-au putut să ajungă încă la Kaffa, deoarece merg pe jos. Și apoi paznicii lor n-au nici interes să-i obosească, deoarece, cu cât vor arăta mai bine, cu atât vor căpăta un preț mai bun. Dar dacă vrem să admitem că au ajuns la Kaffa, pentru asta le-ar fi trebuit cel puțin 6 zile. În asemenea condiții, avem toate șansele să ne atingem scopul, înainte ca ireparabilul să se producă.

Cuvintele acestea mai liniștiră întrucâtva pe cazac care suferea mii de chinuri la gândul ca logodnica lui fusese, poate, vândută necredincioșilor.

Cei doi călăreți trecură într-un galop nebun pe lângă Armansk, o localitate la vreo 5 verste depărtare de Perekop. Orașelul întemeiat de către armeni, părea adormit, cu desăvârșire. Doar câțiva câini vagabonzi primiră pe călători cu urlete furioase, dar Kassian și tovarășul său trecură ca un vârtej și peste câteva

minute călăreau, sub cerul înstelat, pe o câmpie întinsă, care prezenta oarecare asemănare cu stepa Nogailor.

Timp de două ore, călăreții înaintară în tăcere, fără ca armăsarii lor să arate cea mai mică oboseală. Ofițerul le alesese caii pe sprânceană.

Cat timp dura aceasta cursă? Kassian n-ar fi putut s-o spună... Împrejurul lor se întindea o nesfârșită câmpie verde, în timp ce în depărtare, profilându-se pe cerul senin, se distingeau lanțurile întretăiate în creneluri, ale Tchatir Dagului, îndurându-se căruia se afla Marea Neagră. Privirile călăreților se opriră asupra unei lungi panglici argintate, care, coborând din înălțimi, executa, înaintea lor numeroase întortocheri, îndreptându-se apoi spre Marea de Azov.

— E râul Salgir, lămurii evreul pe tovarășul său. O să ne oprim aici ca să răsuflăm, apoi, în zori, o luăm din nou la drum.

Kassian ar fi vrut să nu se oprească, ci să-și continue călătoria, dar Sepel avea dreptate. De altfel înțelegea, că nici caii nu trebuiau obosiți, cu atât mai mult cu cât începuseră să dea semne de osteneală.

Ajunghând pe malurile Salgirului, cei doi descăleca, că străbătuseră, de acum, aproape jumătate din drum. Erau istoviți cu desăvârșire de o călătorie de mai multe ore, în care Sepel arătase o rezistență de care vecinul său niciodată nu l-ar fi crezut în stare.

Râul curgea producând un murmur dulce, cei doi călători își muiară obrazul, în timp pe caii sorbeau cu înghițituri lacome apă, pe luciul căreia, luna își reflecta razele...

Sepel adormi aproape îndată după ce îmbucă, ceva. Zaporojeanul, cu toate preocupările sale, reuși și el să adoarmă. Când primele raze ale aurorei mijiră la orizont, simți că o mână i se pune pe umăr: era evreul care-i spusese că a sosit ora de plecare.

Amândoi se aruncară pe cai și începură să călătorească de-a lungul râului, căutând un vad de trecere. Cazacul fu primul care înfruntă apele râului. Cu toate că curentul era destul de puternic, călărețul reuși totuși să treacă Salgirul, urmat de îndată de evreu. Coana reîncepu pe celălalt mal.

Înaintea lor se întindea o regiune denumită Kernsch, o îngrămădire de vulcani de noroi și de numeroase și serioase piedici pentru călătorul care nu le cunoștea. Pe stânga, în direcția Mării de Azov se zărea lungă laguna numită «*Săgeata lui Arabat*», care se afla deasupra Sivatchului, mărginit de un țărm

aidoma celuia al Norvegiei.,

În direcția sud-est, se afla golful Kaffa, unde tătarii își stabiliseră târgul lor de sclavi și unde, în fiecare zi, se vindeau sute de nenorociți.

Cazacul se oprise de vreo câteva ori. Pe măsură ce se apropia de litoralul Mării Negre, a cărei linie albastră se zărea în depărtare, cei doi călăreți încrucișau numeroase caravane, conduse de «*ciumaki*» ucraineni și tătarii. Șirurile de cămile, ca și de catări veneau primele. Grupurile de prizonieri înaintau anevoie, dar degeaba încercă tânărul cazac s-o descopere pe Prascovia printre captivi grupurile de sclavi – înlănțuiți de mâini și de picioare – se îndreptau, spre Kaffa: toți aparțineau unor rase deosebite circazieni, caucazieni, ruși, mongoli. Nenorociții păreau în prada unei sfârșeli complete.

Curând, zăriră și zidurile Kaffeii – zidita odinioară de către genovezi. În mijlocul orașului se înălțau numeroase clădiri care aparțineau mai curând stilului creștin decât celuia musulman, cu toate că cupolele câtorva moschee anunțau că portul se găsește sub stăpânirea islamismului.

— Ura! Ura! Ne apropiem! slugă cazacul, îndemnându-și calul alb de spume.

Putea se fie ora 5 după amiază. Razele soarelui destul de puternice erau puțin temperate de briza ușoară ce bătea dinspre mare. În jurul celor doi călăreți, grupurile se făceau din ce în ce mai numeroase. Negustori, călători, războinici, se interpelau cu strigăte guturale, folosind cele mai diferite dialecte. Înjurăturile curgeau, loviturile de ciomag picau cu nemiluita și santinelele nu mai pridideau cu munca spre a-și îmblânzi sălbatecii lor oaspeți.

Un sfert de oră, ba mai mult chiar, le trebui lui Sepel și Kassian, ca să pătrundă în oraș. Străzile erau pline de o mulțime împestrită, dar ei nu întârziară în drum, întrucât scopul lor era ca să ajungă cât mai repede la târgul de sclavi, situat nu departe de mal și care părea să fie centrul spre care se îndreptau toate grupurile.

Evreul, se opri curând în fața unei piețe uriașe, în care se îngrămădiseră mii de oameni. Cunoștea Kaffa și știa ea numai acolo putea da peste Prascovia.

Își legară caii de un stâlp și amândoi se aventurară în mijlocul mulțimii. Ajunseră, însfârșit, la târgul de sclavi.

Mii de nenorociți se aflau acolo. Înlănțuiți unul de altul, așteptau – sub aspra supraveghere a paznicilor – ca vreun turc

bogat să vină să le întărească soarta. În rada portului, erau ancorate numeroase vase, printre, care câteva, galere. Fără îndoiala că-și așteptau «marfa» înainte de a ridica ancora spre Asia Mică

Traficanții de carne omenească nu mai conteneau eu lăudatul «mărfii».

— Care dintre voi, o nobili efendi, a văzut vreodată un prizonier atât de puternic ca acesta?

— Admirați-i dantura!... Vedeți cât de vânjos e? Ar putea, singur singurel, să miște o piatră de moară din loc!...

Urletele se încrucișau în mijlocul unui război de nedescris, cave era, din când în când, stăpânii de sinistrul zgomot al cnutului – biciul cu nouă cozi – care cădea pe spinarea vreunui nenorocit. Într-adevăr, nu toți prizonierii dădeau, dovada, de supunere.

Când traficanții umblau cu ei așa cum se umbla cu animalele, uneori, unul din ei se mai răscula, dar trebuia să cedeze în fața forței și rușinoasele târguri se încheiați în dauna răzvrătitului.

Kassian își plimbă privirile peste tot, căutându-și logodnica. Își făcea, loc prin mulțime cu pumnii și coatele, respingând ofertele negustorilor care se agățau de el spre a-i propune «marfă de preț». Sepel îl urma îndeaproape.

Prizonierii dinspre Don și Nipru erau cei mai căutați de către cumpărători. Grupurile acestora, erau înconjurată de nenumărați turci borțoși.

Deodată, Sepel, ale cărui, priviri sfredeleau grupurile de prizonieri, îl apucă, pe Kassian cu putere, de braț.

— Ce e? Întrebă cazacul.

— Privește, se mulțumi să răspundă Sepel, arătând cu degetul, un grup care se află mai departe de ei.

CAP. XVIII

O ÎNCERCARE ÎNDRĂZNEAȚĂ

Deși se stăpânea, zaporojeanul tresări din creștet până în tălpi. O recunoscuse pe Prascovia, în mijlocul unei cete de prizonieri luați la Izambor. Fiica lui Starko, cu fruntea aplecata spre pământ, ședea lângă mai mulți captivi, toți făcând parte din tribul lui Kondrat.

Tânărul voi să se repeadă spre dânsa, dar Sepel îi reținu cu un gest.

— Lasă-mă pe mine; nu trebuie să trezim bănuielele nemernicilor ăstora! îi murmură el la ureche.

În timp ce cazacul se reținea cu mare greutate să nu năvălească, spre grupul din care făcea parte Prascovia. Evreul se strecură cu dibăcie printre rândurile de cumpărători care se înghesuiau în jurul fetei. Prascovia făcuse multă impresie asupra amatorilor. Murmure de admirație se auzeau în jurul frumoasei fele. Evreul reuși să ajungă drept în față. Printr-o fericită întâmplare, vânzătorul Prascoviei era o veche cunoștință a lui Sepel, care se apropia în grabă de el:

— Pacea și belșugul să fie cu tine, Abdullah!

— La fel, Sepel... Dar ce vânt te aduce prin meleagurile astea? îl întrebă individul.

— Pai, pur și simplu, am venit să-mi caut o sclavă... Știi, cam îmbătrânesc. Și cum vreau, să mă ocup acum de gospodărie, am venit aici să-mi cumpăr o perlă...

Obrazul traficantului se ilumina de nu surâs șmecheresc:

— O sclavă pentru un zoios ca tine? izbucni negustorul. Zău, Sepel, ca ai devenit tare pretențios!...

— Afacerile sunt afaceri și cred cu banii mei sunt tot atât de buni ca și ai altora!

Auzind vocea lui Sepel, Prascovia ridicase capul. Îl cunoștea de mult și, de nenumărate ori îl ocrotise împotriva brutalității lui Kalinic. Spre marea ei surpriza, când, căzuse prizonieră, îl văzuse de multe ori călărind pe lângă Tamara. Această legătură îi dovedi că era un spion. Văzându-l, neliniștea ei deveni mare, întrebându-se ce pusese la cale acest meschin individ.

Dar curând atitudinea prizonierii se schimba cu desăvârșire. În spatele evreului, zărise un al doilea personaj și de această dată

uimirea ei fu atât de mare, încât cât pe ce să scoată, un țipăt de surprindere. Se stăpâni. Dar pe fața ei se putea citi cu se afla în prada unei mari emoții, emoție care ar fi pus pe gânduri pe Abdullah și pe tovarășii ei. Dacă aceștia ar fi observat-o.

Fata-și recunoscuse logodnicul, cu tot deghizamentul. Ochi ei străluciră puternic. Nici nu mai nădăjduia că iubitul ei se găsește în viață.

Îl văzuse doar cu ochii ei prăbușindu-se sub loviturile de iatagan ale tătarilor, într-o băltoacă de sânge... În sângele lui!.. Kondrat, fusese și el masacrat și biata fata nu mai spera ca se va găsi cineva, pe suprafața globului, care să încerce să o smulgă din ghearele tristului destin ce i se pregătise. Ea suportase captivitatea cu mult curaj. De mai multe ori, pe când era închisa în turnul din Perekop, renegatul venise sa o vadă, ca să-și bată joc de neputința ei. Ironiilor lui ea opusese o atitudine dintre cele mai demne. În marea ei nenorocire, se încredințase lui Dumnezeu și, foarte des încercase să ridice moralul tovarășilor ei de mizerie. Vocea ei dulce, mângâierile ei aduseseră oarecare alinare. Apoi se primii ordinul ca să fie dusă la târgul de sclavi din Kaffa. Trebuise să acopere, în circumstanțe penibile, distanta dintre Perekop și Kaffa... Supraveghind de, aproape, prizonierii din Izambur, bărbați, femei și copiii, fuseseră duși spre sud... cu lovituri, de cnut, cei ce întârziu pe drum, erau forțați să ajungă lângă tovarăși săi. Neagra disperare pusese stăpânire pe ei și din etapa în etapa, umerii lor se încovoiau tot mai mult. Nu mai sperau nimic în viitor, decât o sclavie rușinoasă. Vânduți turcilor, deveneau animale. Tristețea bieților prizonieri era cu atât mai mare, cu cât știau că frații, părinții și soții lor fuseseră mișelește masacrați de tătari. Ei nu mai sperau să vadă vreodată malurile Niprului. Viața lor va fi de acum încolo un șir neîntrerupt de suferințe, pe meleaguri străine... Se spunea doar că un mare bogătaş din Trebizonda îi comparase cu ghiotura pentru a-i folosi, pe moșiile lui.

Și iată că, în clipa când Prascovia se credea definitiv pierdută, Kassian reapare! Nici nu-și credea, ochilor, dar privirile ce i le arunca pseudo-tătarul, o convinseseră că nu era prada unui vis frumos.. Tătarul acela mândru și frumos, care-l însoțea pe Sepel, nu putea fi decât viteazul ei logodnic... În inima ei, își făcu loc, imediat, o speranță nebună.

Între timp, Sepel, își continua dialogul, fără să se preocupe de tot ce se petrecea în jurul său.

— Uite, sclava asta ar fi tocmai ce-mi trebuie mie! spuse el,

arătând-o pe Prascovia.

Traficantul hohoti în râs, bine-dispus.

— Fiu al, lui Juda, îți trebuie o prințesă acum? Desigur, mititica merită un preț bun și dacă tu mi l-ai fi dat, ne-am fi putu înțelege, dar, vezi tu, e prea târziu, acum! Acum, câteva minute, mi-am vândut toată «marfa» lui Djamet, pașa din Trebizonda, care e unul din cei mai mari demnitari ai Stăpânitorului Credincioșilor!... Îmi pare rău cu nu te mai pot servi, căci știu prea bine cu ești în relații foarte strânse cu hanul din Perekop și n-aș vrea decât să-ți fiu pe plac, mai ales că aș fi obținut și din partea ta un preț foarte ridicat... Crede-mă, Sepel, că-mi pare rău că ai venit prea târziu...

Necăjit, Sepel ridica din umeri.

— Norocul nu m-a favorizat niciodată, mormăi el. Zau că sunt un mare ghinionist... Mi-ar fi plăcut să fac vreo afacere cu tine!

— Trebuia să te hotărâști înainte ca să fi părăsit Perekopul!

— Eram atunci la Izambor și când m-am înapoiat!, mi s-a spus ca plecaseși de acum spre Kaffa.

— Pagubă-n ciuperca! La apusul soarelui, ienicerii atotputernicului Djamet vor veni să ia prizonierii spre a-i conduce pe bordul corăbiei sale. Aștept doar să-mi număr gologănașii și o iau din loc!

— Zău cu ai dreptate. Abdullah, conchise jidovul plin de filosofic. Pierzi o femeie și dai imediat peste zece. Poate voi avea mai mult noroc pe la vecinii tăi.

— Să dea Domnu!! se mulțumi să răspundă traficantul, punând pe goană cu lovituri, de bici mulțimea de curioși care se busculau spre a contempla pe sclavii săi.

Cu inima zvâcnind puternic, Kassian nădăjduse că tovarășul său va reuși să smulgă din ghearele traficantului pe nevinovata copilă. Înțelese însă curând că tătarul încheiase târgul. Fiind vorba de un mare efendi ca pașa din Trebizonda, Abdullah nu putea să anuleze vânzarea, mai ales ca tiranul fusese adânc impresionat de frumusețea Prascoviei.

Foarte necăjit, tânărul schimba tocmai o privire disperată cu Prascovia, când deodată se simți tras cu putere, de mâneca, de către Sepel.

— Urmează-mă, altfel totul e compromis!

Neștiind ce să facă, cazacul se hotărî să și urmeze tovarășul. Timp de câteva minute își croi, cu greu, drum prin mulțimea ce mișuna prin bâlci.

— Însfârșit, ai de gând să mi spui ce înseamnă asta?

— Asta înseamnă că neputând căpăta pe cale pașnica ceea ce vrem, vom obține prin forță.

Auzindu-și vecinul vorbind astfel, Kassian se întrebă, înmărmurit, dacă se mai află, sau nu, în prezența aceluia care știa, întotdeauna, în chip atât de minunat, să dea bir cu fugiții atunci când era vorba de ghionturi și trânteală?

Cei doi oameni ajunseră cu mare greutate acolo unde își legaseră caii. Sepel după ce se convinsese că nici un curios nu se află prin apropiere, se apropie de cazac și-i șopti:

— Spune-mi. Te simți în stare să eliberezi prizoniera?

Kassian crezu că evreul înnebunise subit. Cum să și salveze logodnica? La cea mai mică mișcare, turcii l-ar fi făcut mici bucățele.

— Abdullah mi-a spus că sclavii trebuie să fie duși pe bordul unei galere. Deoarece aici nu putem face nimic, ce ar fi să încercăm atunci când vor fi conduși spre vas? Mi-ar fi foarte ușor să închiriez o barca... Transportul se va face spre seară.

Ochii lui Kassian luciră puternic deoarece înțelese cu aceasta era singurul mijloc prin care puteau smulge pe Prascovia, din ghearele teribilei soartei ce-o aștepta.

Atitudinea jidovului era de necunoscut. Amenințările hatmanului Ossip produsese asupra lui Sepel cel mai favorabil efect.. Convins tot mai mult că roata norocului se va întoarce spre zaporojeni și cu tătarii vor pierde în curând stăpânirea stepei, izraelitul nu mai voia altceva decât să fie pe placul logodnicului Prascoviei.

Și Kassian voi să-i pună câteva întrebări, dar Sepel aruncând o privire asupra mulțimii care se înghesuia în jurul lui, îi murmură:

— Nu-i încă locul, seniore... ceva mai încolo o să-ți explic totul!

...

Bineînțeles, aventura propusă de Sepel, prezenta multe riscuri, dar neavând ceva mai bun de ales, el izbucni:

— Ai dreptate, Sepel! Pe sfintele Icoane, îți jur să te răsplătesc împărătește pentru serviciile tale...

— Mai încet, seniore... mai încet... Se grăbi jidovul să-l avertizeze. S-ar putea să fim auziți de urechi, indiscrete!

Încă odată, evreul avusese dreptate. În Kaffa, centra musulman prin excelență, cuvintele lui Kassian ar fi putut, avea cele mai dezagreabile consecințe, căci musulmanii nu obișnuiau să se jure pe sfintele Icoane. Din fericire, toată lumea era foarte preocupată, și nimeni nu acorda vreo atenție celor doi călăreți... Aceștia, vorbind încet, se îndepărtară spre malul mării, fură să-și

ia caii, care rămaseră mereu priponiți de par, unul lângă altul,

O mare mâhnire cuprinse sufletul Prascoviei însă atât de convinsă că logodnicul ei va pune totul în mișcare pentru a o salva, încât speranța n-o părăsi deloc în orele următoare. Odată ce el reușise să ajungă până în Kaffa, fără să trezească bănuielele tătarilor, era de așteptat ca nu se va opri aici...

Ceilalți prizonieri erau atât de abătuți, în-cât nu-și recunoscuseră compatriotul sub deghizarea ce și-o alesese. Femeile rugau pe Sfânta Fecioară, din Kazan să le ocrotească, iar copiii contemplau cu groază toată mulțimea aceea păgâna care-i înconjura, adresându-le amenințările cele moi groaznice.

Soarele mergea încet, spre asfinții. Târgurile se încheiau din ce în ce mai rar și cu toate că traficanții mai lăsaseră din preț, cumpărătorii deveneau teribil, de pretențioși.

Sclavii mai zdraveni fuseseră cumpărați, așa cu acum, de necaz, turcii supuneau, pe ceilalți nenorociți la chinuri groaznice.

Abdullah n-avea de ce sa se plângă, Gratie Prascoviei, pe care o înfățișase drept o prințesă de sânge regal, el reușise să capete pentru ceilalți prizonieri un preț dublu, așa că acum, mângâindu-și uriașele-i mustăți, aștepta ca ienicerii Pasei din Trebizonda, să vina să ia «marfa» în primire... Însfârșit, mercenarii turci, își făcură apariția și nu după mult timp, o ploaie de lovituri de cnut căzu pe spinarea nenorociților sclavi. Cei 200 de sclavi ai lui Djamet, fură conduși spre port, unde îi aștepta trei șalupe. Din nenorocire însă, era mai mulți, prizonieri ca să poată fi transportați într-o singură cursă, de aceia se forma că grupe de câte 15 persoane, supravegheate de doi ieniceri, iar restul sclavilor ramaseră sub paza a nouă soldați, așteptându-și rândul. La un semnal al șefului ienicerilor, sub viguroasa opintire a barcagiilor, șalupele se depărtară de țărm.

Prascovia fusese așezată în șalupa treia, care se depărta în urmă. Fiind sigur că sclavii nu vor încerca sa evadeze, Abdullah îi liberase de lanțurile de la picioare, așa că nenorociții se bucurau acum de o libertate relativă. De altfel, paznicii, lor, înarmați din cap și până în picioare, îi supravegheau cu strictețe.

Încetul cu încetul, cele trei șalupe se apropiară de galera a cărei silueta se desprindea cu ușurință pe marea însângerată de ultimele raze ale apusului. Pașa din Trebizonda aștepta pe punte.

Deodată, o barcă ce rățăcea de câțva timp pe întinsul apei, se rezezi înspre a treia șalupă. Era condusă de doi oameni.

Ienicerii priviră cu neliniște pe noii veniți.

— La o parte, neîndemânaticilor ce sunteți, strigă unul, dar barca își continuă, nestânjenită, drumul, cu riscul chiar să provoace o catastrofă.

— Îndărăt, fii de porci, ce sunteți. Vreți să ne scufundăm?

Mercenarul nu-și isprăvi fraza, în mijlocul unui zgomot asurzitor de vâsle rupte și de scânduri dislocate, cele două vase se ciocniră, cu atâta violență. Încât un soldat căzu în apă, iar celălalt de abia reuși să se agațe de o ieșitură a șalupei, Urmă o altă ciocnire, tot atât de puternică, ca și întâia și din barca necunoscuților țâșni un individ îmbrăcat în straie tătărești, care, întinzând un pistol spre pieptul auxiliarului pașei din Trebizonda, îi strigă:

— La cea mai mică mișcare, îți sfărâm capul!...

CAP. XIX

FUGA ÎN NOAPTE

Surpriza ienicerului fu atât de mare, încât nici nu încercă să opună vreo rezistență. Din tonul hotărât al tânărului înțelese că nu era vorbă de glumă și nici nu se mai mișcă, în vreme ce colegul său înota disperat. În ce privește prizonieri, aceștia se credeau victima vreunei iluzii optice. Barcagiii priveau și ei cu uimire pe noul venit, admirându-i sângele rece. Kassian știind că nu mai avea vreme de pierdut, și că orice clipă pierdută putea avea consecințe grave, strigă:

— Nu va fie teamă! Numele meu e Kassian și am venit tocmai din. Izambor pentru ca să vă scap!

Se auziră exclamații voioase. Și barcagiii, compuși din genovezi, venețieni și greci, erau sclavii musulmanilor. Pe toți îi cuprinse acelaș dor, de a încerca până și imposibilul ca să scape de sub dominația turcească.

— Spre țărm! porunci cazacul, care apucând-o pe Prascovia de braț o aruncă în cealaltă barcă, unde rămăsese numai Sepel. Ienicerul care până atunci nu făcuse nici o mișcare, încercă să pună mâna pe iatagan, dar un pumn zdravăn, repezit în plină față, îl făcu să piardă echilibrul și căzu de asemenea în apă, lângă colegul său care se zbătea disperat, neștiind să înoate.

Nevenindu-i să-și creadă ochilor, Prascovia se uita cu nemărginită dragoste la Kassian, care acum, alături de evreu, vâslea voinicește, căutând și ajungă cât mai repede la vreun punct al litoralului. Înainte cu turcii să se dezmeticească din zăpăceala în care îi aruncase cutezătoarea intervenție a tânărului. Urlete groaznice începură să sfârtece văzduhul și mii de luminițe licăriră pe țărm. Orașul aflase de îndrăzneță evadare a prizonierilor din cea de-a treia șalupă. Profitând de întunericul nopții, evadații trebuiau să debarce pe un alt punct al litoralului. dacă voiau să scape de urmăritori.

Șalupa se depărta cu repeziciune de Kaffa, îndreptându-se spre Kerki, un port mai puțin aglomerat de pe peninsulă. Regiunea aceasta era plină de vulcani de noroi și lagune.

Coasta spre care se îndreptaseră oferea, numeroase puncte unde prizonierii eliberați de o manieră atât de providențială.

Puteau debarca. Totodată, părțile acelea nu erau prea frecventate, din cauza stării mocirloase a terenurilor.

Se făcuse noapte de-a binelea. Cele două vase pluteau acum de-a lungul țărmului, căutând un loc de acostare. Deodată o bubuitura de tun se auzea din depărtare. Djamet dăduse probabil alarma...

— Înainte!... Mereu înainte!.. Vâsliți vârtos, băieți! comanda Kassian întruna. Barcagiii, bucușii că vor scăpa de sclavie nu aveau nevoie de îndemnare ca să-și facă datoria și lopețile intrau, ritmic și cadențat în apă.

Aproape un sfert de oră, cele două bărci goniră pe întinsul apei, prin întunericul nopții. Bezna devenise atât de mare încât nu vedeai nici la doi pași înainte.

Însfârșit, zaporojeanul dădu poruncă de oprire și toată lumea coborî. Kassian și Sepel, înarmați fiecare cu câte un revolver, scrutară întunericul, dar nu se vedea țipenie de om.

Alarma fusese dată la Kaffa și gărzile n-avuseră încă vreme să cerceteze tot litoralul mării, pentru a descoperi pe fugari,

— Mișcați-vă repede! ordonă Kassian. Trebuie să pătrundem în interiorul, peninsulei.

Vâslașii, și prizonierii se supuseră orbește ordinelor aceluia care-i liberase printr-o intervenție atât de curajoasă. Toată lumea înțelegea prea bine că orice întârziere, cea mai mică imprudență putea compromite toată strădania lor. Ardoarea lor era sporită de gândul că-i aștepta o soartă cumplită, dacă aveau ghinionul să pice iarăși în mâinile turcilor. Imediat ar fi fost însemnați cu fierul roșu ca niște animale și supuși celor mai groaznice torturi. Dorind deci să scape odată pentru totdeauna, de sub ghearele sclaviei, ei se supuseră orbește ordinelor zaporojeanului.

Terenul care se întindea în calea lor era plat și lipsit de orice vegetație. Pe alocuri, se zărea câte un tufiș sau două.

În cap mergeau cei șase barcații, urmau prizonierii, formați mai mult din femei, și copii, iar ariergarda era compusă din Kassian și Sepel. Evreul, care cunoștea foarte bine aceasta regiune, propuse să străbată cele 15 verste ce alcătuiau istmul Kertschului și să ajungă la Arabat, situat în extremitatea meridională a Sivachului. Alese drumul acesta, deoarece Arabat era foarte aproape de stepa Nogailor, unde, în acest moment cazacii își fixaseră desigur locul de unde să conducă operațiile împotriva tătarilor din Crimeea.

Animați de dorința de a pune cât mai multă distanță între ei și urmăritori, nenorociții sclavi părăsiră costa mării, pătrunzând în

spre peninsula. Ei știau prea bine că de graba lor depindea salvarea, de aceea se hotărâra să meargă neconținut, până ce picioarele nu-i vor mai duce. Acoperiră o jumătate de verstă într-o viteză nebună și Kassian se văzu nevoit să le tempereze puținel ardoarea. Era mai bine să-și menajeze forțele, pentru a putea merge cât mai mult timp, în cursul nopții, care abia începuse.

Mica trupă mergea de aproape un sfert de oră, când, deodată, Șepci se opri și aruncându-se pe burta, lipi urechea de pământ. Tovarășii lui se opriră, întrebându-se neliniștiți ce o fi însemnând aceasta.

— Ce ai descoperit, Sepel? întreba Kassian apropiindu-se de el.

— O ceată de călăreți, galopează în direcția asta și în mai puțin de 5 minute îi vom avea pe cap. Cred însă ca nu sunt mulți. Doi, cel mult. Cred că sunt iscoade trimise în urmărirea noastră.

— Dar vezi că după ăștia or mai veni și alții și vor străbate peninsula și-n lat căutându-ne. Planul meu este să ne scăpăm de acești musafiri nepoftiți și să punem, mâna pe armele, costumele și caii lor. Asta ne-ar putea ajuta la ceva!

Dând dispozițiile necesare, zaporogeanul înainta, cu îndrăzneală spre două siluete ce se propteau în noapte. Purtau costume tătărești, la fel cu acela al lui Kassian. Unul din ei avea în mână o torță, pe care o plimba da colo până colo, scrutând întunericul.

— Hei! strigă deodată o voce, la câțiva pași de ei.

Cei doi oameni tresăriră și-și opriră, brusc, caii. Văzură un tătar înaintea lor, cu mâna întinsă, în semn de pace.

— Cine ești? întreba unul dintre cei doi călăreți.

— Sunt un prieten! răspunse cazacul, care cunoștea la perfecție limba tătărească. Aparțin corpului de garda al Hanului din Kertsch. Plecasem, spre Kaffa, dar în dram calul meu căzând și-a frânt piciorul.

Deghizamentul cazacului era probabil desăvârșit, deoarece nici urma de bănuială nu se citi pe fețele tătarilor.

— Pe Allah! Vii din Kertsch? N-ai întâlnit oare, prin meleagurile acestea, un grup de prizonieri evadați?

— N-am văzut pe nimeni, răspunse cazacul liniștit.

— Dar nu trebuie să fie departe! Dacă nu-i găsim noi, o să-i găsească cei treizeci de călăreți care vin pe urma noastră. Vom pune mâna pe acești, porci, câștigând recompensa Pașei Djamet

Deodată, se auzi un șuiert ușor și înainte ca cei doi călăreți să poată face vreo mișcare, șase umbre săriră asupra lor,

trântindu-i jos. Peste câteva secunde, zăceau fără suflare, strangulați de mâinile foștilor sclavi.

— Acum, uite Sepel ce avem de făcut. Tu o să conduci convoiul spre Arabat, iar eu o să iau cu mine un barcagiu, dacă vreunul din ei știe tătarește.

Îndată, se prezentă un barcagiu, venețian de origine căruia zaporojeanul îi spuse:

— Îmbracă-te repede cu Țoalele, unui din călăreții aceștia. Pe celălalt îl iau eu în primire. Amândoi îi vom duce pe o cale greșită pe cei treizeci de zbiri care vin pe urmele noastre, apoi vom încerca să ajungem restul convoiului. Sepel, îți încredințez ție conducerea grupului.

Mica trupa se depărtă în noapte, călăuzită, de Sepel, apoi Kassian și venețianul, amândoi de nerecunoscut, se rezeziră în întâmpinarea călăreților. Era și timpul. În depărtare, începuseră să sclicească nenumărate luminițe. Peste câteva minute, cazacul, simulând o mare mirare, se opri în fața Hogii care comanda ceata:

— Repede!... I-am văzut pe țarm!...

Și zaporojeanul, fără să mai aștepte vreo întrebare, se rezezi, urmat de venețian, într-o direcție cu totul opusă aceleia încotro o luaseră prizonierii. Degeaba încercară însă tătarii să-i găsească pe fugari. Intraseră parcă în pământ.

După zece minute de goană, trupa tătarească ajunsese chiar pe locul unde șalupa și barca fugarilor fuseseră trase pe uscat, în zadar căutară să descopere urmele lăsate de ocupanții bărcilor. Parcă îi înghițise pământul. Lopețile se zăreau aruncate la întâmplare pe plajă. Tătarii, săriseră, din șa și răscoliră pretutindeni, fără să descopere nimic. Norocul fugarilor se dovedise mare, căci debarcaseră pe un teren pietros și trecerea lor nu lăsase semne.

Deruta nelegiuitorilor ajunsese la culme...

— Ce-o fi însemnând asta? Sunt sigur că am văzut pe blestemații aceia de câini, mai adineaori, chiar cu ochii mei! vorbi Kassian adresându-se ofițerului. Plecaserăm de o ora din Kaffa, cu și tovarășul meu, când am întâlnit doi din călăreții voștri care ne-au anunțat că un grup de sclavi izbutise să evadeze și că un premiu însemnat va fi dat aceluia care îi vor prinde... Dornici de a câștiga premiul, după ce ne-am despărțit de călăreți ne-am rezezit pe coastă ca să facem cercetări...

Exprimându-se astfel, Kassian înlătura cu abilitate orice întrebare jenanta pe care i-ar fi putut-o pune ofițerul. Cuvintele

sale mulțumiră, pentru moment, pe ofițer, dar aproape imediat în timp ce toată lumea se adunase în jurul, lui, se întoarse spre falșul tătar și-l întrebă:

— Ceea ce nu înțeleg, din toată povestea asta este faptul că nu ați încercat să puneți mâna pe ghiaurii aceia, când i-ați surprins debarcând pe coastă?

Ofițerul vorbise, cu privirea încruntată, privind țintă în ochi pe Kassian.

CAP. XX

SPRE ARABAT

La auzul acestor cuvinte, venețianul se gândi că totul se sfârșise, având în vedere, atitudinea bănuitoare a ofițerului. Se pregăti să-și vândă, scump pielea, când Kassian, care era tare stăpân pe sine, răspunse cu o voce foarte calma:

— Noi eram doi și deși înarmați, am fi pierit sub număr. De aceea am preferat să venim în întâmpinarea voastră, pentru a-i putea înconjura.

Pe măsură ce pronunța aceste vorbe, figura ofițerului se însenină.

— Da, dar vezi că, totuși, au fugit!

— N-or fi departe!... N-au nici arme, nici cai!... Eu sunt sigur că au luat-o pe litoral. Dacă ar fi ales altă direcție, cercetașii i-ar fi descoperit!

Declarațiile pseudo-tătarului părură să mulțumească pe ofițer, care își răsfiră oamenii pe țarm. Trecu însă o oră fără nici un rezultat.

Ofițerul fierbea nu alta. Nemaiputându-se stăpâni, el se adresă lui Kassian, care călărise lângă el tot timpul:

— Mă întreb și acum cine a ajutat pe acești câini să evadeze? Se spune, la Kaffa că doi indivizi pe care nimeni nu-i cunoaște, au dat lovitura.. În orice caz, un fapt rămâne cert, acești mizerabili ne-au luat prin surprindere și au operat cu o abilitate nemaipomenită. Pașa Djamet, puțin după evadare, a venit în oraș pe bordul unei șalupe, a blestemat, a urlat ordonând să răscolim cerul și pământul. Ne-a amenințat chiar că va bombarda orașul, dacă nu se va înapoia o frumoasă sclava, care figurează în rândurile celor evadați... Numeroase bărci străbat marea, în toate direcțiile, dar rezultatul nu va fi mai fericit ca al nostru, din moment ce fugării au tras la uscat. Tot călăreți mei trebuie să le dea de urmă!...

Zaporojeanul, nu mai putea de bucurie că necazul dezlegase limba ofițerului, furnizându-i asemenea explicații. Dorind să cunoască numărul exact al forțelor care porniseră în urmărirea fugarilor, el spuse

— Fără îndoiala, seniore ofițer, această vânătoare se va încheia cu rezultatul dorit, căci mai sunt, nu-i așa, și alte grupe

de călăreți, în căutarea lor.

Fără să bănuiască nimic, ofițerul replică:

— Te păcălești, dragul meu, noi singuri, am pornit în căutarea lor. Guvernatorul a luat numeroase măsuri de prevedere, din cauza considerabilei cifre de sclavi ce avem în oraș... Ne-au parvenit, în ultimele zile, știri foarte neplăcute. Se zvonește că toți cazaci se pregătesc să atace Perekop. Dacă zvonurile acestea ar ajunge la urechile sclavilor, cu siguranță ar organiza o revoltă. De aceea, gărzile nu sunt îndepărtate din oraș. Dacă pasa din Trebizonda nu va fi mulțumit, nare decât să trimită ienicerii săi

să caute pe fugari. Incidentul s-a produs pe mare, fapt care ne scapă pe noi de orice răspundere!...

Declarațiile acestea cauzară nespusă bucurie cazacului. Tătari căutară încă o oră, de-a lungul întregului litoral fără să descopere vreo urmă. Nerăbdarea ofițerului ajunse la paroxism.

— Îmi vine să turberez, zise ofițerul. Unde dracu, au dispărut. Am pierdut trei ore și timpul meu este măsurat...

— Uite ce propun eu. Împreună cu tovarășul meu ne vom îndrepta spre nord. Iar un detașament să plece spre Kerisch. Până în două ceasuri putem fi înapoi cu vești bune!

— Bine, dar dacă până în două ore nu vă întoarceți, asta va însemna că vi s-a întâmplat ceva și voi porni în căutarea voastră.

Fără să mai piardă nici o clipă, cei doi pseudo-tătari se despărțiră de grupul ofițerului și se lansară într-un galop nebunesc, îndreptându-se spre nord. Pe măsură ce se depărtau, încovoiați pe spinarea cailor, figura venețianului se luminează. Continua vecinătate a ofițerului și tătarilor nu convenise deloc bravului luntraș. Se temuse, tot timpul ca identitatea lor, să nu fie dată în vileag și cu cât distanța dintre ei și tătari se mărea, cu atât creștea bucuria lui.

O jumătate de oră, cei doi călăreți goniră fără să scoată vreo vorbă. Înaintea lor, pământul se întindea mereu neted. Din când în când. Cazacul chiotea ca să-și încurajeze calul, apoi privirea lui se îndrepta neliniștită spre nord, în direcția Arabatului. El știa prea bine că Sepel și fugarii nu ajunseră încă acolo. Totuși, spera că ei să fi parcurs jumătate din distanță. Stratagema sa le îngăduise să câștige un timp foarte prețios, în timp ce tătarii căutau de zor pe litoralul Marii Negre.

Regiunea continua să fi pustie. La orizont, călăreții vedeau, râul Sivatch și marea de Azuv. Șase versete îi mai despărteau de litoralul septentrional al istmului când zaporojeanul se opri,

făcând semn tovarășului sau să-l imite. Observase, la o mica distanță, mai multe siluete care se mișcau pe intensul, câmpiei. Ridicându-se în scări, tânărul fluieră. Imediat, i se răspunse prin strigăte de bucurie.

— D-ta ești, senior Kassian? întrebă o voce, pe care cazacul o recunoscuse imediat. Era Sepel.

La răspunsul afirmativ al noilor sosiți, izraelitul se grăbi să alerge, în întâmpinarea stăpânului său. Fugarii, profitând de pe urma stratagelei lui Kassian, merseseră, fără întrerupere, drept înaintea lor.

— Pentru moment, n-avem de ce să ne temem, spuse cazacul, sărind din șea. Sper să ajungem la Arabat, fără să pățim nimic pe drum.

În puține cuvinte. Kassian explica evenimentele care se produsese, de când se despărțiseră.

— Providența ne-a ajutat! spuse Prascovia, când logodnicul ei termină de povestit.

— Să ne ajute Maica Domnului din Kazan să ajungem cu bine la Arabat! completează cazacul. N-avem timp de pierdut. Să ne vedem deci de drum. Ofițerul ne va aștepta în zadar și când se va împlini sorocul ce mi-a acordat, va porni în căutarea noastră! ... Trebuie neapărat să ajungem pe malul Sivalchului, unde vom putea mai ușor să scăpăm de el!

Noul efort ce se cerea fugarilor era de-a dreptul considerabil. Majoritatea abia se mai târa. Totuși, nimeni nu protestă, dorind mai bine să moară pe drum decât să recadă în ghearele barbarilor stepei.

— Copiii și femeile se vor urca, pe rând, pe cei doi cai ce avem declară Sepel

Patru copii fură urcați în șea și fugarii porniră din nou la drum. Frica de a fi ajunși din urmă insufla noi puteri nefericiților care, cu inima zvâcnind de speranță, vedeau cu bucurie cum se apropie de litoralul Litvatchului și de Marea de Azov, în apropiere de care se afla Arabat, pe unde intenționau să treacă pentru a ieși din peninsula...

Kassian și cei mai vâjnoși bărbați constituiau ariergarda, iar Sepel era mereu în frunte. Izraelitul parcă avea șapte suflete. Cazacul nu-l crezuse atât de rezistent. Mergea voios, încurajând pe cei mai slabi.

Deși oboseala lor creștea, ei înaintau într-una. Terenul, din fericire, nu prezenta multe obstacole. Mici dealuri se iviră, în calea lor, pe care le depășiră fără de efort.

În fine după un marș neîntrerupt de aproape o oră, fugarii se apropiară de Arabat. Îngusta dâră de nisip se detașa, interminabilă, între apele line ale Mării de Azov și Sivachului. Era trecătoarea libertății pentru nefericiții captivi din Kaffa.

Câteva minute, toată lumea se odihni, înainte de a porni la drum. Femeile și copiii cerură de băut. Kassian le dădu una din ploștile sale, care conținea o băutură amăruie, dar răcoritoare. Prețiosul lichid fu împărțit cu grijă.

— Înainte! comandă Kassian, care arde de nerăbdare să se vadă odată afară din teritoriul dușman. Nu uitați ca tătarii ne pot ajunge dintr-un moment într-altul!...

Aceste cuvinte reînsuflețiră pe captivi. Susținute de barcagii, femeile porniră pe îngusta dâră de nisip. În timp ce Sepel și Kassian ramaseră mai la urmă. Cei doi bărbați priveau neliniștiți înspre teritoriul tătäresc. Li se păruse că aud un zgomot suspect, care se apropia într-una.

După cum procedase atunci când descoperise apropierea celor doi tătari, spionul Tamarei se întinse din nou, lipindu-și urechea de pământ. Murmurul continuu al valurilor care se sfârâmau pe coastă, nu-l împiedecă să distingă un tropăit violent.

— Copii, aud zgomot de copite, spuse evreul ridicându-se de jos.

Cazacul, pricepând că trebuia să fie tătarii veniți în căutarea lui, își îndemna tovarășii. Era însă prea târziu. Fuseseră văzuți. Kassian porunci deci lui Sepel să conducă prizonierii mai departe, iar el împreună cu venețianul, se postă într-o trecătoare îngustă pe unde trebuiau să treacă neapărat și tătarii, care soseau scoțând urlate asurzitoare.

— Allah! Allah! Ce faceți aci? le striga hoguea, recunoscându-i. Sunteți niște trădători care ați încercat să ne înșelați!

Își smulse iataganul de la brâu și voi să se repeadă asupra zaporojeanului dar nu mai avea vreme. O detunătură răsună și hoguea, lovit drept în inimă, mușcă nisipul, în timp ce i calul său, fără stăpân, acum, provocă o întreaga zăpăceală printre ceilalți cai. Tătari văzând însă că sunt de zece ori mai mulți se repeziră asupra dușmanilor. Cazacul își mai descurca odată pistolul, în grămadă, apoi, aruncând arma devenita inutilă, își smulse iataganul din cingătoare și începu să-l învântească, ca o morișcă, în jurul capului. Lupta continua și mai înverșunată, fără ca datării să poată înainta, pentru că trecătoarea nu permitea intrarea decât a maximum doi oameni.

În timp ce bătălia continua cu disperare, Sepel își văzu de

drum, îndemnându-i mereu pe prizonieri să-și iuțească pasul, Prascovia era din cale afara de neliniștita asupra sorții logodnicului ei. Deseori, întoarse capul, dar Sepel îi ordonă să se grăbească.

— Bărci, priviți bărci... colo spre dreapta... strigară deodată mai multe voci.

Se auziră țipete de spaimă. Erau tătari, fără doar și poate. Prinși între două focuri, sărmanii numai aveau nici o scăpare.

Misterioasele bărci se apropiau cu repeziciune.

Deodată, însă Sepel se cutremură din cap până în picioare, ochii îi luciră voioși și smulgându-și căciula din cap, o buși cu putere de pământ. Auzise, adus de vânt, cuvântul «Oman»...

— Suntem salvați!... Cazacii!...

CAP. XXI

BLOCUSUL ISTMULUI

Lupta continuă cu îndârjire, Kassian și venețianul făceau minuni de vitejie. Patru tătari fuseseră doborâți. Cu toate acestea însă, ar fi fost covârșiți de număr, dacă urletele cazacilor din bărci n-ar fi ajuns până la urechile tătarilor. Înverșunarea acestora se micșoră din ce în ce, până când, în cele din urmă o luară la goană.

În cursul bătăliei, logodnicul Prascoviei nici nu remarcase debarcarea noilor sosiți. De aceea, se întrebă uimit ce însemna brusca fuga a dușmanilor săi. Tocmai în clipa în care păreau mai siguri ca oricând că vor triumfa. Când întoarse capul, surpriza lui fu atât de mare, încât uită să-i mai urmărească pe tătari cuprinși de panica. Patru bărci se apropiau, tot mai repede de coasta. Fără îndoială, cei din bărci auziseră uralele entuziasmante ale prizonierilor care se adunaseră toți pe malul mării.

Peste câteva clipe, cei doi se apropiară de cazacii din bărci.

— Prieteni, ne-ați salvat! Ma voi duce să aprind lumânare mare de tot pentru Sfânta Fecioară din Kazan! spuse Kassian.

În câteva fraze scurte, tânărul le povesti cazacilor în urma căror împrejurări ajunseră acolo. Când își termina povestirea, el întreba:

— Acum va rog pe voi să-mi spuneți ce căutați pe aci. Cazacii nu prea obișnuiesc să se plimbe cu barca!

— Numele meu e Piotra, răspunse acela care părea să fie șeful noilor, veniți. Prietenii mei și cu mine am fost trimiși înapoi de către hatmanul Ossip!

La auzul numelui hatmanului Ossip, Kassian scoase un strigăt de bucurie. În timp ce Prascovia și ceilalți nenorociți îl aclamară. O

veselie nebună pusese stăpânire pe toate aceste biete ființe, abia salvate din lanțurile sclaviei. Înțelegeau că de acum încolo libertatea nu le mai putea fi răpită și recunoștința pe care o aveau față de Kassian era fără de margini..

Cazacii din celelalte bărci săriseră de asemeni pe mal. Numărul lor era destul de important pentru ca să împiedece, în caz de înapoiere inopinată a tătarilor și chiar să-i extermine.

În timp ce manifestațiile de veselie continua, Piotra povesti

mai departe, cum toate clanurile de cazaci răspunseseră la chemarea bătrânului hatman și cum în mai puțin de doua zile toată stepa Nogailor fusese măturată de tătarii care o ocupau, iar armatele Tamarei sfărâmate. Lasim apărasede Izamborul cu deznădejde, dar dorința cazacilor de a-l răzbuna pe bătrânul Kondrat era atât de puternică, încât, suflet de tătar nu se mai vedea prin Izambor. Acum forțele aliate ale cazacilor de la Don și Nipru se îndreptau spre Perekop, capitala Tamarei, spre a-l asedia și distruge. Piotra cu oamenii săi fusese trimisă în căutarea lui Kassian. Acum nu le mai rămânea decât să se imbarce și să plece cu toți înspre stepă.

Explicațiile lui Piotra fură primite cu manifestații delirante de către fugări.

Femeile și copii fură îngrămădiți în bărci. Oamenii lui Piotra nu se îndurară să se imbarce decât atunci când întoarseră pe dos buzunărele tătarilor căzuți în lupta cu Kassian și venețianul. Somptuosul costum al ofițerului și armele celor doborâți fură de asemenea luate.

Câteva minute mai târziu, cele patru bărci se îndepărtară de coasta mereu pustie, căci tătarii nu cutezară să se mai înapoieze, astfel că pașa din Trebizonda pierdu și ultima șansă de a-și regăsi frumoasa captivă.

Ordine scurte răsunară și pânzele fură întinse. Vântul nefiind favorabil, bărbații fură nevoiți să recurgă la vâsle. Munca lor fu din cele mai grele, deoarece și curentul era extrem de violent, în aceste părți a Mării de Azov.

Kassian se așezase lângă Prascovia în barca lui Piotra. Cei doi logodnici, lipiți unul de altul, nu scoteau nici o vorba, privirile lor admirau feeria nocturnă.

După tragicele evenimente ale căror eroi fuseseră, totul li s-epărea atât de frumos, atât de minunat!...

Cu capul sprijinit de umărul lui Kassian, Prascovia adormi, legănată-de valuri și de o fericire, în care încetase, de mult să mai spere..

Când soarele răsări pe cer, bărcile erau de acum aproape de lagărul cazacilor, care primiră noii veniți cu urale nesfârșite.

Vocea lui Piotra răsună puternic. Cazacul dădu ordinul de debarcare.

Lumea nu întârzie prea mult pe coastă Kassian ardea de nerăbdare să participe la atacul împotriva Perekopului și cum citadela Tamarei, se afla la o sută de verste de locul unde

debarcaseră, trebuia să alerge nebunește ca să ajungă pe hatmanul Ossip înainte de apusul soarelui.

— Lepede, un cal! porunci Kassian îndată ce bău puțină apă.

Cazacii aveau la dispoziție o cavalerie suficientă pentru nevoile lor și ale captivilor. Imediat, i se aduse lui Kassian un cal magnific și gata înșeuat. Tânărul se pregătea să sară în șea, când Prascovia se apropia de el.

— De ce mă părăsești? îl întrebă logodnica cu neliniște. Abia ne-am regăsit și vrei să ne despărțim?

— Mă duc la Perekop să lupt. Am reușit să te smulg din ghearele păgânilor, dar nu mi-am făcut toată datoria. Kalinic și Tamara au rămas nepedepsiți. De îndată ce fortăreața tătarilor va fi în mâna noastră, vei veni la Perekop...

— Kassian, locul meu e lângă tine. Acolo unde e primejdia, trebuie să fiu și eu!... Merg cu tine!...

Degeaba încerca zaporojeanul să-o convingă să rămână. Fata ceru un cal și curând se afla în grupul a vreo 50 de călăreți ce goneau sub comanda lui Piotra. Printre ei se afla și Sepel.

Ore întregi cazacii goniră prin stepă. Prascovia călărea alături de Kassian, în spatele lor venind jidovul. În fine, spre prânz, călăreții se opriră pe malul unui râu, pentru a lăsa caii să răsuflă puțin și pentru a-și lua masa. Kassian și tovarășa sa onorară peștele uscat și pesmeții care le ofereau vecinii lor.

În sfârșit, după două ore de odihnă bine meritată, cazacii își reluară drumul sub un soare de plumb... încă multă vreme parcurseră stepa pustie unde numai cerbii, potârnichile și vulpile fugeau, îngroziți la apropierea lor. Dar, apoi, pe măsură ce se apropiau de Perekop, călărind adesea pe malul complet pustiu al Siratchului, constatau prezența din ce în ce mai numeroasă a grupelor de călăreți. Lungi coloane de fum urcau spre cer. Turme de oi și de cai se îngrămădeau pe drum. În curând se înmulțiră atât în jurul lor încât sără fi spus că un întreg popor venise să caute refugiu în aceste locuri.

În timp ce mică trupă continua să galopeze cu toată viteza, o primeau aclamații. Toți acești oameni în care Kassian și Prascovia, ghiciseră fără greutate cazaci, îi întovăraseau cu strigatele lor frenetice aruncând și agitând căciulile lor de astrahan. Femei, copii și bătrâni se îngrămădeau, de-asemenea, pe lângă popasurile lor întâmplătoare.

În sfârșit, ridicându-se la înălțimea istmului său pe care-l domina cu vechea citadelă și minaretele sale. Perekopul apără priviri călăreților. Dar acum întreaga mulțime care, se

Îngrămădea în împrejurimi avea o aparență mai războinică, mai disciplinată. Nu se mai vedeau femei. Cazaci înarmați se încrucișau și se interpelau... Corturi se ridicau cât vedeai cu ochii până la mare.

Pe locul vechiului Taphros, care stăpânea altă dată peninsula Crimeea de continent, trupele hatmanului săpaseră șanțuri, făcând imposibilă orice ieșire tătarilor, în direcția stepei Nogailor.

În lipsa lui Kassian, nu se mărginise numai să vină să se așeze în partea de nord a orașului. În timp ce armata lui, compusă din vreo 30.000 de luptători, se instalase în jurul orașului Tamarei, o flotila transporta în sudul orașului un număr egal de combatanți, care după ce ocupară orașul Armansk fără de luptă, se stabiliră solid pe terenul ocupat? Prin această mișcare strategică... Asediații din Perekop nu mai puteau comunica prin peninsulă sau să primească ajutoare de la hanul din Crimeea. Istmul se găsea astfel complet blocat.

Tătarii, încercară de mai multe ori să spargă încercuirea, dar fuseră respinși. În ziua în care Kassian și Prascovia, luau contact cu hatmanul Ossip. Acei care conduceau destinele Perekopului erau nespuse de neliniștiți. Fulgerătorul atac al hatmanului îi uluise. Proviziile din cetate nu erau suficiente pentru a face față asediului cazacilor, iar populația părea înnebunită. Fiica hanului. Garak nu știa ce să mai facă și cum să organizeze rezistența.

CAP. XXII

ATACUL

— Hatmane, grație lui Sepel, am reușit să duc în bun sfârșit misiunea mea!...

Când hatmanul auzi toată povestea, se apropie de evreul care tremura din toate măduarele și îi aruncă o punga plină de aur:

— Ia! Nu te credeam în stare de astfel de lucruri!

Fața lui Sepel strălucea de bucurie.

— Nici eu nu-mi uit făgăduiala. De îndată ce voi pedepsi pe Kalinic și Tamară îți voi dovedi recunoștința mea, adaogă Kassian.

— Acum Sepel, interveni și Ossip, du-te de te culca! Ești obosit poate, dar mâine dimineața te aștept aici în cortul meu. Cunoști foarte bine Perekopolul. Vom avea multă treabă. Ne așteaptă lupte grele. Toate forțele tătărești luptă acum împotriva noastră!

În această clipă, un cazac se strecura în cort și șopti ceva la urechea hatmanului.

— Sa între exclamă acesta vesel.

Văzându-l intrând pe noul venit, Kassian scoase un țipăt de bucurie. Era Nikita, muzicantul...

La toate atacurile ce se desfășurară împotriva Perekopolului, Kassian, lua parte activă. Datorita atacurilor furioase ale cazacilor, corturile din marginea orașului căzuseră în puterea acestora. Învingătorii puseseră mâna pe o prada, bogată, măcelărind puzderie de păgâni. Acum cercul se strângea din ce în ce în jurul orașului asediat...

Hanii din Crimeea, care rămăseseră credincioși Tamarei, trimiseră o mare armată care să respingă pe cazacii care se instalaseră în sudul istmului. Încercaseră de acum de câteva ori să sfărâme cercul. Dar trebuiau să se încline înaintea vitejiei de neînfrânt a adversarilor lor. Curajul apărătorilor Perekopolului începuse să slăbească, însă în cele din urmă, cu atât mai mult cu cât și Armanskul căzuse în mâinile cazacilor. Această localitate fiind considerată drept cămara de provizii a Perekopolului fortăreața începu să ducă lipsuri de cea mai strictă trebuință. Spectrul foamei, rățăcea pe ulițele desfundate ale Capitalei.

Mai trecură trei săptămâni de chinuri, fără ca asediații să-și plece fruntea. În orașul încercuit, molimele se răspândiră cu o

iuțeală îngrozitoare, cu atât mai mult cu cât curățenia străzilor lăsa de dorit. Până și izvoarele apelor se alteraseră. În fiecare clipă, se petreceau scene groaznice. Câini costelivi devorau leșul vreunui copil, în timp ce diferiți nenorociți rățăceau de colo până colo, fără țință. Căldura mărea și mai mult suferințele tătarilor. Milioane de muște se abăteau fără încetare, asupra cadavrelor, pe care nimeni nu se gândiși să le înmormânteze, atât de adâncă era descurajarea. Doar vântul mai mătura din când în când miasmele acelea puturoase, totuși, în fiecare zi, locuitorii orașului constatau cu groază cum descrește numărul lor. Ura lor împotriva cazacilor era însă atât de puternică, încât nimeni nu se gândea să se predea.

Tamara făcea minuni, de vitejie. Unde era primejdia mai mare, acolo se băga ea și exemplul ei electriza soldații. Fusesse rănită de doua ori, el ar stăpânindu-și suferința, ea continua să lupte cu îndârjire.

Nici Kalinic nu se lăsă mai prejos, deoarece știa bine ce soarta, au trădători, dacă au nenorocul să cada în mâinile cazacilor. Și apoi el mai știa că ținta tuturor cazacilor era dânsul, deoarece din cauza lui pierise atâta omenie. Cu atât mai mare era teama trădătorului, cu cât printre asediatori recunosc și pe Kassian. Po care-l crezuse mort. Mizerabilul simțea că ora ispășirii nu este departe.

Într-o seară, când atacul mai slăbise, Tamara, își conduse soțul pe o terasă a citadelei de unde privirile lor puteau zbura până departe.

— Kalinic, suntem singuri, părăsiți! Frații noștri din Gozlev, Ak Metchet, Sudak, Kerçi, râd și benchetuiesc. În timp ce nonă ne mai rămân puține ore de viață. Peste puțin cânduri de cazaci sălbateci vor năvăli în cuibul nostru de vulturi; aducând groaza și moartea

cu ei! Și-să știi că vor fi fără milă!... În locul semilunii, pretutindeni va flutura crucea!... Chemările la rugăciune ale Imanilor noștri vor fi acoperite de sunetele banduri! Triburile tătarești vor fi risipite de către învingători așa cum se spulberă pleava în vânt!...

În timp ce vorbea astfel, ochii fetei erau învolburați de lacrimi.

— Kalinic, mâine trebuie să încercăm imposibilul te vei pune în fruntea călăreților și vei încerca să deblochezi orașul!

Renegatul înălță din umeri. Știa că încercarea va fi zadarnică.

— La ce bun! Vom fi măcelăriți până la unul.

Tamara strânse cu atâta putere mâinile soțului ei, încât acesta

simți cum unghiile ei îi pătrund în carne.

— Asta înseamnă moartea! Mai bine așa, decât să cădem de vii, în ghearele câinilor acestora!

O sudoare rece apăru pe fruntea lui Kalinic. Știa ce pedeapsă îl așteaptă pe el, în caz că ar fi căzut viu în dușmanilor săi.

— M-am măritat oare cu un laș, Kalinic? Când te-ai lepădat de religia ta și tătarii te-au ales Han. Ai jurat să-i conduci la izbândă și acum, că a sosit ora să-ți îndeplinești legământul, dai oare, îndărăt? Am crezut că mă mărit cu un bărbat, nu cu o cârpă!

— Tamara, nu vorbi așa? Nu sunt un laș... Ți-am dovedit-o de atâtea ori. Am dat eu vreodată îndărăt. Nu mulțumită mie a fost înfrânt hatmanul Kondrat?

Femeia desfăcu strânsoarea! Privindu-i, ai fi spus că sunt două fiare, gata să se năpustească una asupra celeilalte. Kalinic ridică mâna asupra capului Tamarei, dar nu-și isprăvi gestul. Un hohot înăbușit ieși din gâtul său uscat.

— Nu, niciodată nu vei înțelege ce-am făcut eu pentru tine... Mi-am trădat frații... Vei înțelege tu vreodată ce înseamnă asta? Râd, glumesc dar niciodată nu vei putea pricepe chinurile care îmi rod cugetul. Acum îmi voi ispăși greșeala. Acela care-și trădează țara, trebuie ucis ca pe un câine turbat... Măine, la răsăritul soarelui, soțul tău, Tamara, va face cele ce ai cerut! Poate ca atunci îți vei da seama cu nu e un laș!

Înainte ca Tamara să-i mai poată spună ceva, renegatul se depărta, dispărând în întuneric.

CAP. XXIII

ULTIMA ȘARJĂ

În timp ce situația devenea din ce în ce mai critică la Perekop, asediatorii puneau totul în mișcare pentru a înfrânge rezistența dușmanilor. Bine sfătuit de Sepel, hatmanul Ossip reușise să lovească în dușman acolo nude acesta era mai slab., așa că, căderea orașului era chestie de zile.

În timpul ultimelor zile, Kassian desfășurase o activitate extraordinară, era văzut întotdeauna în primele rânduri, înfruntând în fiecare clipa grindina de gloanțe și săgeți. S-ar fi spus ca el singur își caută moartea.

Într-o buna dimineața un grup de auxiliari pătrunse în cortul hatmanului Ossip.

— Alarma!... Tătarii ataca!...

— Dar despre cine e vorba? Tătarii din Crimeea sau asediații?

— Apărătorii orașului, hatmane. Au și reușit să treacă peste liniile noastre din jurul Perekopului!

Când Ossip ieși din cort, constată că în lagăr domnia, zăpăceala cea mai mare. Cazacii alergau de colo până colo. Căci nimeni nu se aștepta din partea tătarilor la o ieșire atât de disperată. Din fericire, zăpăceala asta ținu foarte puțin, apoi disciplina se reîntrona în rândurile cazacilor, Dintr-o clipire, hatmanul înțelese ce măsuri trebuie să ia. Voiau tocmai să încerce o șarjă, deznădăjduită, când deodată o bubuitură strașnică zgudui câmpia. În timp ce o furtună de urlete sfârtecă văzduhul. Apăruse o trupă de peste 500 de cazaci călări. În fruntea lor galopa un tânăr călăreț a cărui șapcă roșie se detașa minunat în primele raze ale soarelui.

— E Kassian.. E Kassian...

Înțelegând că zăpăceala asta poate fi fatală cazacilor, fără să se mai gândească la primejdia în care se băga, el se repezise în întâmpinarea tătarilor, în fruntea cărora galopa Kalinic.

Câtiva timp, kirghizii cu ochii voalați, tadjicii cu pielea alba și turcomanii cu bărbile lungi crezuseră cu sunt stăpâni pe situație. În ochii lui Kalinic străluceau de acum flacăra victoriei. Într-un vârtej nebun, el se repezi înainte, împrăștiind moartea în rândurile foștilor știi frați de arme. În vreo dona rânduri, întorcând capul spre Perekop, pe una din terasele fortăreței zări

o forma albă...

Pretutindeni nu se auzea decât strigăte de agonie și urlete de victorie, dar Kalinic nu mai avu vreme să ducă la bun sfârșit planurile sale de moarte și distrugere, căci un strigăt grozav izbucni în rândurile războinicilor săi:

— Cazacii!...

Într-adevăr soseau centaurii stepei. În fruntea lor galopa un tânăr pe care Kalinic îl recunoscuse imediat. Văzând că tătarii încetineau goana, spre a putea face fața cazacilor, Kalinic porunci:

— Înainte!... Șarjați!...

Încurajați de atitudinea energetică a șefului lor, tătarii galopară mai departe așa că cele două tabere se întâlniră cu un șoc de nedescris. Lăncile și săbiile începură să se învârtască în mijlocul unui tărăboi asurzitor. Amenințările, urletele de victorie, înjurăturile, alergau, zburau, se încrucișau, într-un talmeș-balmeș îngrozitor.

Kalinic și Kassian se pomeniră, deodată față în față. Cu sprâncenele încruntate, trădătorul căuta să pareze cu iataganul său loviturile ce i ie trimetea adversarul. Înțelegând că aici își joacă propria sa viață, renegatul se apăra cu înverșunare, dar Kassian se

simțea însuflețit de o forță de neînfrânt,

Deodată brațul zaporojeanului se destinse, cu o repeziciune de fulger. Cu corpul străpuns de sabia dușmanului său de moarte, Kalinic se clătina pe șea, apoi se prăvăli, greu la pământ...

Tătarii, văzând că șeful lor cade, se năpustiră, de trei ori, să-l apere corpul, de-a surda însă. Groaza lor luă însă forme nebănuite atunci când apăru și hatmanul Ossip cu oamenii săi. Cazacii luptau ca niște diavoli. Tătarii încercară să se retragă spre Perekop, degeaba însă. În urma unei manevre dibace toată armia tătărească fu încercuită și căsăpită până la unul.

În câteva minute mormane de cadavre se ridicară pretutindeni.

Nu se mântui bine lupta și Kassian, întovărășit de Sepel, începu să caute cadavrul lui Kalinic, pe care îi descoperiră sub un morman de leșuri musulmane, Trădătorul mai respira încă. Sabia zaporojeanului îi găurise plămânul, așa că speranțe de salvare pentru el nu mai existau.

Mizerabilul încercă să se scoale, dar nu mai avu putere. Căzu. Corpul se unită în spasmi, se întinse și un val de sânge îi țâșni pe gură. Murise.

CAP. XXIV

FORTĂREAȚA PERFKOP

Planul lui Sepel de a introduce cazacii în Perekop, era cât se poate de simplu. Asupra lui, avea un bilet de voie eliberat de Tamara, așa că îi era foarte lesne să pătrundă înăuntru. De îndată ce se lăsă noaptea, cele două santinele care erau de pază, fură foarte uimite să audă un semnal care le era foarte cunoscut. Crezând că evreul le va aduce niscaiva vești bune, tătarii lăsară puntea jos și evreul păși, cu inima tremurândă.

— Vreau să-i vorbesc Tamarei. Aliații voștri din Crimeea pun la cale un atac masiv, care va debloca orașul.

Bucuria celor două santinele fu atât de mare, încât uitară de orice prevedere, așa că nici nu putură să vadă siluetele care înaintau pisicește în noapte. Când văzură primejdia, era de acum prea târziu. Înainte de a putea da cel mai mic semnal, tătarii zăceau neînsuflețiți la pământ.

Printre ciudată ironie a sorții, Tamara trebuia să fie, la rândul ei, victima aceleași stratageme de care și dânsa se folosise la Izambor.

În oraș domnia o liniște mormântala. Deodată Kassian și cazacii săi se loviră nas în nas cu o patrula de alamani, care deși se apără cu bărbăție trebui să sucumbă sub număr. Alarma se dăduse însă. Începu o vie mișcare, dar în același timp pătrunse în oraș și Ossip eu cazacii de sub comanda sa. Ofensiva hatmanului operă o diversiune salvatoare.

Urmă o luptă, fără mila, corp, la corp care continuă până pe scările palatului. Tătarii se luptau ca niște lei, din nenorocire însă cazacii erau foarte numeroși și sfârșitul, nu era deloc greu de ghicit.

Văzând că totul e pierdut, Tamara cea Sângeroasă încercă să se salveze printr-o trapă tainică. De abia se închise în urma ei ușa tainică și cazacii năvăliră în sală.

Prințesa coborî câteva trepte, urmă un gang întunecos și strâmt se căzni să deschidă o altă ușa secretă și... se pomeni față în față cu Kassian și Sepel.

— Mizerabile... Tu m-ai trădat! strigă Tamară, evreului.

— N-am întrebuințat decât procedeul pe care tu ni l-ai învățat. Tamara, ești prizoniera noastră acum! A venit ora să încheiem

socotelile!

Cazacii, voiau tocmai să pună mâna pe femeie, care se zbătea cu deznădejde, când deodată se produse o explozie formidabilă.

Toată lumea fu aruncată la pământ, într-un tărboi de nedescris. Săriseră în aer rezervele de praf de pușca ale tătarilor. În timp ce cazacii se sculau de jos, amețiți încă de căzătură, Kassian se apropie de trecătoarea secretă, dar în drum se poticni de un corp întins la picioarele sale. Încercă să ridice corpul, simți însă cum un lichid gros și lipicios i se prelingea printre degete.

— Ce s-a întâmplat? Sepel, tu ești?

Era într-adevăr ovreul. Un pumnal înfipt drept în inimă arata cu fiica hanului Garak profitase de zăpăceală pentru a se răzbuna pe acela care o trădase. La o mică depărtare Kassian descoperi apoi cadavrul aceleia care în viață se numise Tamara cea Sângeroasă.

În același timp se auziră de afară urale puternice. Ossip și oamenii săi reușiră să cucerească orașul.

Zece zile mai târziu, hatmanul Ossip după ce lăsase în Perekop o pază puternică, părăsi lagărul urmat de oamenii săi. Cucerirea istmului nu rămăsese fără urmări. Pe aici va fi apărată de acum înainte stepa Nogailor împotriva incursiunilor tătărești.

În capul unui convoi ce se depărta, călărea Kassian și Prascovia, pe care popă îi cununase în fața lui Ossip și a mai marilor tribului. Dorința lor era acum de a se înapoia cât mai curând la Izambor... unde voiau să înființeze o nouă colonie, în locul aceleia distrusă de Tamara, prin trădarea lui Kalinic.

Ceata își continuă drumul prin stepă, dar ochii lui Kassian erau numai, pentru draga lui Prascovia, care, roșie de fericire, călătorea mândră alături de eroul de la Perekop.

— Prascovia, zilele negre s-au dus! Ne vom putea iubi acum la Izambor fără teama de a fi măcelăriți.

Un surâs încântător ilumina fața tinerei femei. Voia tocmai să-i răspundă când o melodie suavă se ridică spre slăvi.

Nikita cânta noul său cântec: despre vitejia lui Kassian, trădarea lui Kalinic și răzburarea Tamarei cea Sângeroasă, fiica stepelor rusești.

SFÂRȘIT

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE.....	3
CAP. I O ZI MARE LA ZAPROJENI.....	4
CAP. II NIKITA, TRUBADURUL.....	10
CAP. III LUPTA CENTAURILOR.....	15
CAP. IV CORONIȚA DE ARGINT.....	20
CAP. V MIEZUL NOPTII ÎN STEPĂ.....	23
CAP. VI LAGĂRUL TĂTĂRESC.....	28
CAP. VII TRĂDAREA LUI KALINIC.....	31
CAP. VIII PRIN FOC ȘI SÂNGE.....	37
CAP. IX RĂZBUNAREA TAMAREI.....	42
CAP. X PE DRUMUL SCLAVIEI.....	47
CAP. XI PĂDUREA NIPRULUI.....	52
CAP. XII JURĂMÂNTUL LUI KASSIAN.....	57
CAP. XIII SFERTUL DE ORĂ AL LUI SEPEL.....	62
CAP. XIV HATMANUL OSSIP.....	67
CAP. XV ÎN LAGĂRUL DUȘMANILOR.....	71
CAP. XVI TAMARA ȘI KALINIC.....	77
CAP. XVII TÂRGUL DE SCLAVE DIN KAFFA.....	82
CAP. XVIII O ÎNCERCARE ÎNDRĂZNEAȚĂ.....	87
CAP. XIX FUGA ÎN NOAPTE.....	93

CAP. XX SPRE ARABAT.....	98
CAP. XXI BLOCUSUL ISTMULUI.....	103
CAP. XXII ATACUL.....	107
CAP. XXIII ULTIMA ȘARJĂ.....	110
CAP. XXIV FORTĂREAȚA PERFKOP.....	112
CUPRINS.....	114

In fiecare lună apare câte un
volum din

E N I G M A

Singura colecție de ro-
mane polițiste, semnate
de cei mai cunoscuți
autori ai acestui gen.

Au apărut:

1. Cine a ucis pe Rogers Ackroyd?
de Agatha Christie
2. Sfântul la New-York
de Leslie Charteris
3. Un om de onoare
de Phillips Oppenheim
4. Cadranul morții
de Rufus King
5. Secretul celor 7
de J. M. Walsch

Fiecare volum de 144-160 pagini, lei 20

Imprumut
22/2